

P.Z.E. br. 264

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-02/22-01/18

URBROJ: 65-22-07

Zagreb, 9. lipnja 2022.

ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA

PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA

Na temelju članaka 178. i 192. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku*, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela Vlada Republike Hrvatske, aktom od 9. lipnja 2022. godine.

Ovim zakonskim prijedlogom usklađuje se zakonodavstvo Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije, te se u prilogu dostavlja i Izjava o njegovoj usklađenosti s pravnom stečevinom Europske unije.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministra pravosuđa i uprave dr. sc. Ivana Malenicu i državne tajnike mr. sc. Josipa Salapića, Juru Martinovića i Sanjina Rukavinu.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KLASA: 022-03/22-01/17
URBROJ: 50301-21/32-22-6

Zagreb, 9. lipnja 2022.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

PREDMET: Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 85/10. - pročišćeni tekst i 5/14. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članka 172. u vezi s člankom 190. Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, br. 81/13., 113/16., 69/17., 29/18., 53/20., 119/20. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 123/20.), Vlada Republike Hrvatske podnosi Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku.

Ovim zakonskim prijedlogom usklađuje se zakonodavstvo Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije, te se u prilogu dostavlja i Izjava o njegovoj usklađenosti s pravnom stečevinom Europske unije.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministra pravosuđa i uprave dr. sc. Ivana Malenicu i državne tajnike mr. sc. Josipa Salapića, Juru Martinovića i Sanjina Rukavinu.

PREDSJEDNIK
3
dr. sc. Andrej Plenković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU**

Zagreb, lipanj 2022.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU

Članak 1.

U Zakonu o parničnom postupku („Narodne novine“, broj 53/91., 91/92., 112/99., 129/00., 88/01., 117/03., 88/05., 2/07., 84/08., 96/08. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 123/08., 57/11., 148/11. – pročišćeni tekst, 25/13., 89/14. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 70/19.) u članku 1.a podstavci 1. i 2. mijenjaju se i glase:

„- Uredba (EU) br. 2020/1784 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2020. o dostavi, u državama članicama, sudskih i izvansudskih pismena u građanskim ili trgovačkim stvarima (dostava pismena) (preinaka) (Sl. L 405, 2.12.2020.), u daljnjem tekstu: Uredba 2020/1784;
- Uredba (EU) br. 2020/1783 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2020. o suradnji između sudova država članica u izvođenju dokaza u građanskim ili trgovačkim stvarima (izvođenje dokaza) (preinaka) (Sl. L 405, 2.12.2020.), u daljnjem tekstu: Uredba 2020/1783;“.

Članak 2.

U članku 5. iza stavka 1. dodaje se novi stavak 2. koji glasi:

„U mjeri u kojoj je to potrebno, sud će omogućiti strankama da se izjasne o pravnim pitanjima spora.“.

Dosadašnji stavak 2. postaje stavak 3.

Iza dosadašnjeg stavka 2. koji postaje stavak 3. dodaje se stavak 4. koji glasi:

„Sud ne može svoju odluku utemeljiti na pravnoj osnovi koja je bitno različita od one o kojoj se u postupku raspravljalo i koju savjesna i brižljiva stranka nije mogla razumno predvidjeti.“.

Članak 3.

Naslov iznad članka 27. i članak 27. brišu se.

Članak 4.

U članku 34.b stavku 1. točki 1. riječi: „obrtnika, u sporovima između obrtnika uključujući i sporove između trgovaca pojedinaca, ako se radi o sporu u vezi s njihovom djelatnošću, osim“ zamjenjuju se riječima: „fizičkih osoba koje obavljaju registriranu djelatnost ako se radi o sporu u vezi s njihovom djelatnošću kao i između fizičkih osoba koje obavljaju registriranu djelatnost ako se radi o sporu u vezi s njihovom djelatnošću,“.

U točki 5. riječi: „u povodu tog stečajnog postupka“ zamjenjuju se riječima: „u povodu stečajnog i predstečajnog postupka“.

Članak 5.

U članku 34.d stavku 1. točki 2. riječ „reviziji“ zamjenjuje se riječima: „prijedlogu za dopuštenje revizije i reviziji“.

Iza točke 2. dodaje se nova točka 3. koja glasi:

„odlučuje u oglednom postupku radi rješavanja pitanja važnog za jedinstvenu primjenu prava,“.

Dosadašnje točke 3. i 4. postaju točke 4. i 5.

Članak 6.

U članku 41. stavku 3. riječi: „U povodu revizije sudovi odlučuju“ zamjenjuju se riječima: „U oglednom postupku radi rješenja pitanja važnog za jedinstvenu primjenu prava te u povodu prijedloga za dopuštenje revizije i revizije sud odlučuje“.

Članak 7.

Članak 44. mijenja se i glasi:

„Kad odlučuje u drugom stupnju u sjednici vijeća, sud odlučuje u vijeću sastavljenom od trojice sudaca, ako ovim Zakonom nije drugačije određeno. U tom sastavu viši sud odlučuje i u svim drugim slučajevima, ako zakonom nije drugačije određeno.

O žalbi protiv rješenja odlučuje sudac pojedinac višeg suda, ako ovim Zakonom nije drugačije određeno.

Kad odlučuje o prijedlogu za dopuštenje revizije i reviziji protiv drugostupanjskih odluka, Vrhovni sud Republike Hrvatske sudi u vijeću sastavljenom od pet sudaca, ako ovim Zakonom nije drugačije određeno.“.

Članak 8.

Naslov iznad članka 58. i članak 58. brišu se.

Članak 9.

U članku 91.a stavku 2. riječ: „položeni“ zamjenjuje se riječju: „položen“.

Stavak 3. mijenja se i glasi: „Stranka, odnosno njezin opunomoćenik iz stavka 2. ovoga članka dužni su uz prijedlog za dopuštenje revizije ili reviziju dokazati da imaju položen pravosudni ispit.“.

Članak 10.

U članku 106.a stavak 5. mijenja se i glasi:

„Iznimno od stavka 1. ovoga članka, državna tijela, državno odvjetništvo, odvjetnici, javni bilježnici, sudski vještaci, sudski procjenitelji, sudski tumači, stečajni upravitelji, povjerenici, punomoćnici iz članka 434.a ovoga Zakona, povjerenici u postupku stečaja potrošača, likvidatori, posebni skrbnici zaposleni u Centru za posebno skrbništvo, pravne osobe te fizičke osobe (obrtnici, liječnici i dr.) koje obavljaju registriranu djelatnost u sporovima koji se tiču te djelatnosti uvijek su dužni podneske podnositi u elektroničkom obliku.“.

Članak 11.

U članku 115. stavku 3. iza riječi: „uređaja“ dodaju se riječi: „i tehnološke platforme za komunikaciju na daljinu“.

Iza stavka 4. dodaju se stavci 5. i 6. koji glase:

„O održavanju ročišta ili izvođenju pojedinog dokaza na daljinu odlučuje sud nakon što o tome pribavi očitovanja stranaka i drugih sudionika koji trebaju sudjelovati na ročištu koje će se održati na daljinu.

Način održavanja ročišta na daljinu uz korištenje odgovarajućih audiovizualnih uređaja i tehnološke platforme za komunikaciju na daljinu ili izvođenje pojedinog dokaza na taj način uređuje se pravilnikom koji donosi ministar nadležan za poslove pravosuđa.“.

Članak 12.

Članak 123. mijenja se i glasi:

„Zapisnik se sastavlja o:

- radnjama i izjavama za koje je to izričito propisano zakonom
- izjavama stranaka o priznanju tužbenog zahtjeva, odricanju od tužbenog zahtjeva, odricanju od prava na žalbu, preinaci ili povlačenju tužbe, priznanju ili osporavanju pojedinih činjenica te predloženim dokazima
- odlukama suda donesenima na ročištu.

Sadržaj ostalih radnji na ročištu bit će sadržan u tonskoj snimci iz članka 126.a ovoga Zakona.

Zapisnik se nakon sastavljanja ulaže u spis kao posebna isprava ili se pohranjuje elektronički u informacijskom sustavu.

Zapisnik se sastavlja i o važnijim izjavama ili saopćenjima koje stranke ili drugi sudionici daju izvan ročišta. O manje važnim izjavama ili saopćenjima neće se sastavljati zapisnik, nego će se samo sastaviti službena bilješka.

O sklapanju sudske nagodbe i radnjama poduzetim izvan ročišta ili izvan zgrade suda, kad se navedena ročišta tonski ne snimaju, sastavlja se poseban zapisnik.“.

Članak 13.

Članak 124. mijenja se i glasi:

„U zapisnik se unosi: naziv i sastav suda, mjesto gdje se obavlja radnja, dan i sat kad se obavlja radnja, naznaka predmeta spora i imena prisutnih stranaka odnosno trećih osoba i njihovih zakonskih zastupnika odnosno punomoćnika te naznaka o tome da se ročište tonski snima.

U zapisnik o glavnoj raspravi unijet će se je li rasprava javna ili je javnost isključena.

Izjave stranaka i umješaača te iskazi stranaka, svjedoka i vještaka naznačuju se u zapisniku tako da se navede ime i prezime osobe, njeno svojstvo te vremenski interval tonske snimke na kojem je sadržana izjava ili iskaz.“.

Članak 14.

Članak 125. mijenja se i glasi:

„Zapisnik se mora voditi uredno.

Sud će strankama omogućiti da bez odgode ostvare pristup zapisniku putem informacijskog sustava. Strankama koje nisu uključene u informacijski sustav zapisnik će se dostaviti.“.

Članak 15.

Članak 126. mijenja se i glasi:

„Stranke imaju pravo izjaviti svoje prigovore na sadržaj zapisnika o radnjama poduzetim izvan ročišta ili izvan zgrade suda koje nisu tonski snimane, najkasnije u roku od tri dana od saznanja za sadržaj na koji žele izjaviti prigovor.“.

Članak 16.

Članak 126.a mijenja se i glasi:

„Ročišta pred sudom tonski se snimaju.

Ročište na kojem se sklapa sudska nagodba te radnje suda izvan ročišta ili izvan zgrade suda tonski se ne snimaju.

Tonska snimka ročišta bit će dostupna strankama u elektroničkom obliku putem informacijskog sustava. Ako stranka nije uključena u informacijski sustav, elektronički zapis tonske snimke učinit će se dostupnim na odgovarajući način.“.

Članak 17.

Članak 126.b mijenja se i glasi:

„Tonska snimka ročišta dio je spisa sudskog predmeta.

Tehničke uvjete i način snimanja, način pohrane i pristupa tonskoj snimci, kao i druga pitanja vezana za tonsko snimanje ročišta uređuju se pravilnikom koji donosi ministar nadležan za poslove pravosuđa.

Ministar nadležan za poslove pravosuđa odlukom će utvrditi jesu li ispunjeni tehnički uvjeti za tonsko snimanje ročišta na pojedinim sudovima.“.

Članak 18.

Članak 126.c mijenja se i glasi:

„Tonska snimka ročišta i zapisnik čine jedinstvenu cjelinu.

U slučaju kad se sadržaj zapisnika i tonske snimke razlikuje, mjerodavan je sadržaj tonske snimke.

Pri pozivanju na sadržaj tonske snimke, stranke su dužne u svojim podnescima određeno se pozvati na odgovarajući dio tonske snimke, u pravilu navođenjem identifikacije tonske snimke i vremenskog intervala sadržaja tonske snimke na koji se pozivaju.

Odredbe članaka 126.a do 126.c na odgovarajući se način primjenjuju i na korištenje audiovizualnih uređaja i tehnološke platforme za komunikaciju na daljinu.“.

Članak 19.

Članak 127. mijenja se i glasi:

„Zapisnik potpisuje sudac pojedinac, odnosno predsjednik vijeća.“

Članak 20.

U članku 133. stavak 5. mijenja se i glasi:

„Iznimno od stavka 1. ovoga članka, pismena se dostavljaju državnim tijelima, državnom odvjetništvu, odvjetnicima, javnim bilježnicima, sudskim vještacima, sudskim procjeniteljima, sudskim tumačima, stečajnim upraviteljima, povjerenicima, punomoćnicima iz članka 434.a ovoga Zakona, povjerenicima u postupku stečaja potrošača, likvidatorima, posebnim skrbnicima zaposlenim u Centru za posebno skrbništvo, pravnim osobama te fizičkim osobama koje obavljaju registriranu djelatnost u sporovima koji se tiču te djelatnosti u elektroničkom obliku putem informacijskog sustava ili na drugi odgovarajući način.“

Iza stavka 5. dodaju se stavci 6. i 7. koji glase:

„Osobama iz stavka 5. ovoga članka koje nisu zatražile ili im još nije dodijeljeno pravo pristupa informacijskom sustavu elektroničke komunikacije sa sudovima sud će dostavu prvog pismena obaviti poštom uz obavijest da će se sva daljnja pismena u postupku do dodjele prava pristupa informacijskom sustavu elektroničke komunikacije obaviti stavljanjem pismena na e-oglasnu ploču sudova. Smatrat će se da je dostava obavljena istekom osmog dana od dana stavljanja pismena na e-oglasnu ploču sudova.“

Dostava prvog pismena poštom iz stavka 6. ovoga članka obavlja se na adresu navedenu u tužbi. Ako dostava na adresu navedenu u tužbi ne uspije, dostava će se obaviti na adresu sjedišta te osobe upisane u upisniku, ako je ta adresa različita od adrese navedene u tužbi. Ako dostava na adresu navedenu u tužbi odnosno na adresu sjedišta ne uspije, obavit će se stavljanjem pismena na e-oglasnu ploču sudova. Smatrat će se da je dostava obavljena istekom osmog dana od dana stavljanja pismena na e-oglasnu ploču sudova.“

Članak 21.

U članku 133.c stavak 2. briše se.

Članak 22.

Članak 134.a mijenja se i glasi:

„Dostava pravnoj osobi nad kojom je otvoren stečajni postupak obavlja se elektroničkim putem stečajnom upravitelju u skladu sa člankom 133. stavkom 5., 6. i 7. ovoga Zakona.“

Članak 23.

U članku 142. stavak 3. briše se.

Članak 24.

U članku 143.a stavku 1. riječi: „Svaka fizička osoba, neovisno o tome obavlja li ili ne obavlja registriranu djelatnost,“ zamjenjuju se riječima: „Fizička osoba“.

U stavku 4. druga rečenica briše se.

U stavku 5. riječi: „iz stavka 5. ovoga članka“ zamjenjuju se riječima: „ovlaštena za preuzimanje pismena“.

Članak 25.

U članku 143.b stavku 1. iza riječi: „boravištu“ dodaje se zarez i riječi: „odnosno izjavi iz članka 143.a ovoga Zakona“.

Članak 26.

U članku 149. stavku 1. iza prve rečenice dodaje se rečenica koja glasi:
„Dostavnica može biti i u digitalnom obliku izrađena na odgovarajućem tehničkom uređaju.“.

Članak 27.

U članku 151. iza stavka 2. dodaje se stavak 3. koji glasi:
„Parnični troškovi obuhvaćaju i zatezne kamate od dana donošenja odluke kojom je naloženo plaćanje troškova postupka. O zateznim kamatama na iznos parničnih troškova sud odlučuje na zahtjev stranke.“.

Članak 28.

U članku 185. iza stavka 1. dodaje se stavak 2. koji glasi:
„Parnični postupak pred prvostupanjskim sudom mora se okončati u razumnom roku, a svakako u roku kraćem od tri godine od dana podnošenja tužbe, ako ovim ili drugim zakonom nije drukčije određeno.“.

Članak 29.

Članci 186.f i 186.g brišu se.

Članak 30.

U članku 213. stavku 4. umjesto točke stavlja se zarez te se dodaju riječi: „uz dostavu sadržaja navedenog zahtjeva.“.

Članak 31.

Članak 213.a briše se.

Članak 32.

Iza članka 220. dodaje se članak 220.a koji glasi:

„Članak 220.a

Sudska odluka ne može se temeljiti na dokazu pribavljenom na nezakonit način (nezakonit dokaz).

Sud može rješenjem dopustiti izvođenje nezakonitog dokaza i uzeti u obzir njegov sadržaj ako ocijeni da je to potrebno kako bi se utvrdila odlučna činjenica. Prilikom odlučivanja o dopuštenosti dokaza, sud će uzeti u obzir razmjer težine povrede prava zbog izvođenja nezakonitog dokaza te interesa da se u postupku pravilno i potpuno utvrdi činjenično stanje.

Protiv rješenja iz stavka 2. ovoga članka nije dopuštena posebna žalba.“.

Članak 33.

Članak 223.a briše se.

Članak 34.

U članku 224. stavku 1. iza riječi: „zapisnici“ dodaju se riječi: „i tonske snimke“ te se iza riječi: „pročitati će se“ dodaju riječi: „i preslušati“.

Članak 35.

U članku 244. stavku 3. u drugoj rečenici iza riječi: „saslušati“ dodaje se točka, a riječi: „i njihov odgovor unijet će se u zapisnik.“ brišu se.

Članak 36.

U članku 276. stavcima 1. i 2. iza riječi: „zapisnik“ dodaju se riječi: „odnosno tonska snimka“.

Članak 37.

U članku 277. stavak 4. briše se.

Članak 38.

U članku 284. iza stavka 4. dodaje se novi stavak 5. koji glasi:
„Pri zakazivanju pripremnog ročišta sud će voditi računa da pripremano ročište treba održati najkasnije u roku od tri mjeseca od primitka odgovora na tužbu, odnosno isteka roka za odgovor na tužbu.“.

Dosadašnji stavak 5. postaje stavak 6.

Članak 39.

U članku 291. stavku 2. iza riječi: „može“ dodaje se riječ: „jednom“.

Stavak 4. mijenja se i glasi:

„Ako s pripremnog ročišta neopravdano izostanu obje stranke ili ako s ročišta neopravdano izostane tužitelj, a tuženik se ne upusti u raspravljanje, smatrat će se da je tužitelj povukao tužbu.“.

Stavak 5. briše se.

Članak 40.

U članku 292. stavak 7. mijenja se i glasi:

„Ako sud donosi plan upravljanja postupkom iz članka 292.a stavka 3. ovoga Zakona, rješenje o izvođenju dokaza sastavni je dio plana upravljanja postupkom.“.

Stavak 8. briše se.

Članak 41.

Iza članka 292. dodaju se članci 292.a i 292.b koji glase:

„Članak 292.a

Po okončanju pripremnog ročišta, sud će rješenjem zaključiti prethodni postupak.

Ako ocijeni da je to moguće s obzirom na okolnosti slučaja, sud će na pripremnom ročištu zaključiti prethodni postupak i na istom ročištu održati i zaključiti glavnu raspravu.

Ako sud ocijeni da nije moguće na istom ročištu zaključiti prethodni postupak te održati i zaključiti glavnu raspravu, izradit će plan upravljanja postupkom.

Plan upravljanja postupkom treba sadržavati:

- sažetak spornih činjeničnih i pravnih pitanja
- dokazna sredstva za utvrđivanje spornih činjenica
- rok za pribavljanje dokaznih sredstava koja je tek potrebno pribaviti
- rok za podnošenje pisanih očitovanja stranaka na navode protivne stranke te nalaz i mišljenje vještaka
- datum i vrijeme održavanja ročišta za glavnu raspravu.

Ako se glavna rasprava ima održati na više ročišta, sud će nakon izjašnjavanja stranaka utvrditi datum i vrijeme održavanja svih narednih ročišta za glavnu raspravu vodeći računa o razumnom trajanju postupka.

Članak 292.b

Plan upravljanja postupkom sud određuje rješenjem u pravilu na prvom ročištu u postupku. Prije donošenja rješenja o planu upravljanja postupkom sud će strankama omogućiti da se na ročištu o njemu izjasne.

Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, ako koja od stranaka izostane s ročišta na kojem se raspravlja o planu upravljanja postupkom, sud može odrediti plan upravljanja postupkom bez prethodnog izjašnjavanja stranke koja je izostala s ročišta.

Sud u daljnjem tijeku parnice može promijeniti plan upravljanja postupkom ako je strankama dao mogućnost da se o tome izjasne. Ako promjene plana ne utječu na rokove koje se odnose na radnje stranaka, sud plan može izmijeniti i bez prethodnog izjašnjavanja stranaka.“.

Članak 42.

U članku 293. stavku 1. riječi: „zaključenju prethodnog postupka“ zamjenjuju se riječima: „planu upravljanja postupkom.“.

Iza stavka 1. dodaje se novi stavak 2. koji glasi: „Ročište za glavnu raspravu iz stavka 1. ovoga članka treba se održati najkasnije u roku od šest mjeseci od zaključenja prethodnog postupka.“.

Dosadašnji stavci 2. do 4. postaju stavci 3. do 5.

Članak 43.

Članak 295. stavak 2. mijenja se i glasi:

„Ako s ročišta za glavnu raspravu neopravdano izostanu obje stranke ili ako s ročišta neopravdano izostane tužitelj, a tuženik se ne upusti u raspravljanje, smatrat će se da je tužitelj povukao tužbu.“.

Iza stavka 2. dodaje se stavak 3. koji glasi:

„Iznimno od odredbe stavka 2. ovoga članka, sud može, ocjenjujući sve okolnosti:

- zaključiti glavnu raspravu i odlučiti o tužbi odnosno tužbenom zahtjevu na temelju već izvedenih dokaza te stanja spisa ako smatra da je predmet dovoljno raspravljen, ili
- iz važnih razloga odgoditi ročište za glavnu raspravu, no najviše jednom u tijeku cjelokupne glavne rasprave.“.

Članak 44.

Članak 299.a mijenja se i glasi:

„Nakon što primi tužbu i odgovor na tužbu, a prije održavanja prvog ročišta, sud može pozvati stranke da se u roku koji odredi, ali ne duljem od 30 dana, pisano očituju na navode protivne stranke.

Ako se koja od stranaka bez poziva suda iz stavka 1. ovoga članka želi dodatno pisano očitovati na navode protivne stranke, ona će prethodno od suda zatražiti odobrenje podnošenja tog očitovanja i rok u kojem se ono mora podnijeti. Sud će odobriti dodatno pisano očitovanje ako smatra da je ono potrebno i da ne dovodi do odugovlačenja postupka. O tome može zatražiti i pisano očitovanje protivne stranke. Odobrenje suda nije potrebno za pisana očitovanja stranaka na nalaz i mišljenje vještaka.

Pisana očitovanja stranaka moraju biti dostavljena sudu i protivnoj stranci najkasnije osam dana prije ročišta na kojem se trebaju raspraviti.

Sud neće uzeti u obzir pisana očitovanja stranaka koja nisu predviđena planom upravljanja postupkom ili nisu podnesena u skladu sa stavicima 2. i 3. ovoga članka.

Iznimno od odredbe stavka 4. ovoga članka, na zahtjev stranke sud može uzeti u obzir pisana očitovanja iz stavka 4. ovoga članka ako to smatra svrsishodnim.“.

Članak 45.

Članak 302. stavak 5. briše se.

Članak 46.

U članku 307. stavku 1. iza riječi: „radi zaštite privatnog života stranaka“ dodaju se riječi: „ili zaštite života i zdravlja ljudi“.

Članak 47.

U članku 312. stavku 2. iza riječi: „zapisnik“ dodaju se riječi: „odnosno tonsku snimku“.

Članak 48.

U članku 315. stavku 3. iza riječi: „tih dokaza“ dodaju se riječi: „odnosno preslušaju tonske snimke.“.

Članak 49.

Članak 332.a mijenja se i glasi:

„Ako tuženik ne podnese odgovor na tužbu u određenom roku, ako je udovoljeno uvjetima iz članka 331.b stavka 1. točaka 1. i 4. ovoga Zakona, a nije udovoljeno uvjetima iz članka 331.b stavka 1. točaka 2. i 3. ovoga Zakona, sud može donijeti presudu kojom se tužbeni zahtjev odbija.

Ako je tuženik u odgovoru na tužbu priznao odlučne činjenice, neovisno o tome što je osporio tužbeni zahtjev ili ako tuženik nije izričito osporio tužbeni zahtjev, sud može bez zakazivanja ročišta donijeti presudu (članak 325. i 329.), ako ne postoje druge smetnje za njeno donošenje.“.

Članak 50.

Iza članka 333. dodaje se članak 333.a koji glasi:

„Članak 333.a

Potvrdu o pravomoćnosti za izdavanje koje nisu bili ispunjeni zakonom propisani uvjeti ukinut će rješenjem, na zahtjev stranke ili po službenoj dužnosti, sud koji je donio potvrdu o pravomoćnosti.“.

Članak 51.

U članku 348. iza stavka 3. dodaje se novi stavak 4. koji glasi:

„Drugostupanjski sud dužan je odlučiti o žalbi u razumnom roku, a svakako u roku kraćem od godine dana od primitka žalbe na drugostupanjskom sudu, ako ovim ili drugim zakonom nije drukčije određeno.“.

Dosadašnji stavak 4. postaje stavak 5.

Članak 52.

U članku 354. stavku 2. točki 11. iza riječi: „u postupku“ dodaju se riječi: „odnosno tonskih snimki“ te se iza riječi: „zapisnika“ dodaju riječi: „odnosno tonskih snimki.“.

Članak 53.

U članku 363. stavku 3. iza riječi: „prvostupanjskim sudom“ dodaju se riječi: „odnosno preslušati tonske snimke“.

Članak 54.

U članku 365. stavku 2. iza riječi: „razloga“ dodaje se riječ: „određeno“.

Članak 55.

Iza članka 367. dodaje se članak 367.a koji glasi:

„Članak 367.a

Ako drugostupanjski sud smatra da bi odluku trebalo donijeti na temelju pravne osnove koja se bitno razlikuje od one o kojoj se u postupku raspravljalo i koju savjesna i brižljiva stranka nije mogla razumno predvidjeti, pozvat će stranke da se izjasne o takvoj pravnoj osnovi.

Stranke se mogu o toj pravnoj osnovi izjasniti na sjednici vijeća, raspravi ili u podnesku u roku koji odredi sud, a koji ne može biti kraći od 15 dana.

U mjeri u kojoj takva pravna osnova traži utvrđivanje novih činjenica i izvođenje novih dokaza, stranke se u svome očitovanju mogu na njih pozvati.“

Članak 56.

U članku 373.c stavku 4. iza riječi: „prvostupanjskim sudom“ dodaju se riječi: „odnosno preslušati tonske snimke“.

Članak 57.

U članku 381. iza stavka 1. dodaje se stavak 2. koji glasi:

„Odredbe članka 366.a stavaka 1. do 3. ovoga članka ne odnose se na rješenja kojima se postupak završava, osim rješenja o smetanju posjeda.“

Članak 58.

U članku 382. stavku 1. iza riječi: „protiv“ dodaju se riječi: „drugostupanjske“, a riječi: „donesene u drugom stupnju“ brišu se.

U stavku 2. riječi: „revizijskog suda“ zamjenjuju se riječima: „Vrhovnog suda Republike Hrvatske“.

Članak 59.

Članak 382.a briše se.

Članak 60.

Članak 384. mijenja se i glasi:

„Prijedlog za dopuštenje revizije i revizija ne zadržavaju ovrhu presude protiv koje su podneseni.“.

Članak 61.

Članak 385. briše se.

Članak 62.

Članak 385.a mijenja se i glasi:

„Vrhovni sud Republike Hrvatske dopustit će reviziju ako se u povodu nje može očekivati odluka o pravnom pitanju koje su nižestupanjski sudovi u tom sporu razmatrali, a koje je važno za odluku u sporu i za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni ili za razvoj prava u sudskoj praksi, osobito

- ako je riječ o pravnom pitanju o kojem odluka drugostupanjskog suda odstupa od prakse Vrhovnog suda Republike Hrvatske, ili
- ako je riječ o pravnom pitanju o kojem nema prakse Vrhovnog suda Republike Hrvatske, pogotovo ako praksa viših sudova nije jedinstvena, ili
- ako je riječ o pravnom pitanju o kojem praksa Vrhovnog suda Republike Hrvatske nije jedinstvena, ili
- ako je o tom pitanju Vrhovni sud Republike Hrvatske već zauzeo shvaćanje i presuda se drugostupanjskoga suda temelji na tom shvaćanju, ali bi osobito uvažavajući razloge iznesene tijekom prethodnog prvostupanjskog i žalbenog postupka, zbog promjene u pravnom sustavu uvjetovane novim zakonodavstvom ili međunarodnim sporazumima te odlukom Ustavnoga suda Republike Hrvatske, Europskoga suda za ljudska prava ili Suda Europske unije trebalo preispitati sudsku praksu.

Vrhovni sud Republike Hrvatske dopustit će reviziju i ako stranka učini vjerojatnim da joj je u prvostupanjskom i drugostupanjskom postupku zbog osobito teških povreda odredaba parničnog postupka ili pogrešne primjene materijalnog prava povrijeđeno kakvo temeljno ljudsko pravo zajamčeno Ustavom Republike Hrvatske i Europskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda i da se stranka na te povrede, ako je to bilo moguće, već pozivala u nižestupanjskom postupku.“.

Članak 63.

Članak 386. briše se.

Članak 64.

Članak 387. mijenja se i glasi:

„Vrhovni sud Republike Hrvatske odlučuje o dopuštenosti revizije na temelju prijedloga za dopuštenje revizije.

Prijedlog za dopuštenje revizije, osim podataka koje mora sadržavati svaki podnesak, treba sadržavati:

- 1) oznaku presude protiv koje se podnosi

2) određeno naznačeno pravno pitanje iz članka 385.a stavka 1. ovoga Zakona ili određeno naznačeno temeljno ljudsko pravo iz članka 385.a stavka 2. ovoga Zakona za koje stranka smatra da joj je u postupku povrijeđeno uz dokaz da je u vezi s tim stranka iscrpila dopušteni pravni put

3) jasno naznačene razloge zbog kojih stranka smatra da joj Vrhovni sud Republike Hrvatske treba dopustiti reviziju u smislu članka 385.a stavaka 1. ili 2. ovoga Zakona uz određeno pozivanje na relevantne propise i dijelove sudskih odluka.

Prijedlogu za dopuštenje revizije, osim dokaza iz članka 91.a ovoga Zakona, treba priložiti prvostupanjsku i drugostupanjsku odluku protiv koje se prijedlog za dopuštenje revizije podnosi, žalbu i prema potrebi druge dijelove spisa s jasnim naznakama spornih dijelova na koje se u prijedlogu za dopuštenje revizije stranka poziva. Ako se prijedlog za dopuštenje revizije podnosi zbog različite prakse viših sudova, stranka je uz prijedlog za dopuštenje revizije dužna dostaviti sudske odluke na koje se poziva ili ih određeno naznačiti.

U prijedlogu za dopuštenje revizije ne mogu se iznositi nove činjenice ni predlagati novi dokazi, osim onih koji se odnose na razloge važnosti pitanja iz članka 385.a ovoga Zakona zbog kojih se prijedlog za dopuštenje revizije podnosi.“.

Članak 65.

Članak 388. mijenja se i glasi:

„Prijedlog za dopuštenje revizije podnosi se sudu koji je izrekao prvostupanjsku presudu u roku od 30 dana od dostave drugostupanjske presude.

Sudac pojedinac ili predsjednik vijeća prvostupanjskog suda odbacit će nepravodoban i nepotpun prijedlog za dopuštenje revizije bez održavanja ročišta i ne pozivajući stranku da ga izmijeni ili dopuni.

Prijedlog za dopuštenje revizije je nepravodoban ako nije podnesen u roku iz stavka 1. ovoga članka koji je određen za njegovo podnošenje.

Prijedlog za dopuštenje revizije je nepotpun ako se iz njega ne može utvrditi koja se presuda pobija ili ako nije potpisan.

Ako je prijedlog za dopuštenje revizije pravodoban i potpun, njegov će primjerak sudac pojedinac, odnosno predsjednik vijeća prvostupanjskog suda dostaviti protivnoj stranci i umješaću, koji mogu u roku od 30 dana od dostave prijedloga za dopuštenje revizije podnijeti tom sudu odgovor na taj prijedlog.

Nakon primitka odgovora na prijedlog za dopuštenje revizije, odnosno nakon isteka roka za odgovor na prijedlog za dopuštenje revizije sudac pojedinac, odnosno predsjednik vijeća prvostupanjskog suda dostavit će prijedlog za dopuštenje revizije i odgovor na prijedlog za dopuštenje revizije, ako je podnesen, Vrhovnom sudu Republike Hrvatske.

Nepravodobno podnesen odgovor na prijedlog za dopuštenje revizije neće se odbaciti, već će se dostaviti Vrhovnom sudu Republike Hrvatske, koji će ga uzeti u obzir ako je to još moguće.“.

Članak 66.

Članak 389. mijenja se i glasi:

„O prijedlogu za dopuštenje revizije Vrhovni sud Republike Hrvatske odlučuje na sjednici vijeća na kojoj je javnost isključena.

Kad ocijeni da je to u interesu javnosti, vijeće može sjednicu održati javno te na nju pozvati stranke i njihove zastupnike. Nakon javne sjednice Vrhovni sud Republike Hrvatske odlučuje u skladu sa stavkom 1. ovoga članka.“.

Članak 67.

Iza članka 389. dodaju se članci 389.a do 389.e koji glase:

„Članak 389.a

Vrhovni sud Republike Hrvatske odbacit će nedopušten prijedlog za dopuštenje revizije, a i nepravodoban i nepotpun ako je to propustio učiniti prvostupanjski sud, bez održavanja ročišta i ne pozivajući stranku da ga izmijeni ili dopuni.

Prijedlog za dopuštenje revizije je nedopušten ako ga je podnijela osoba koja nije ovlaštena za njegovo podnošenje ili ako osoba koja ga je podnijela nema pravni interes za podnošenje revizije.“.

Vrhovni sud Republike Hrvatske odbacit će i prijedlog za dopuštenje revizije koji uopće ne sadržava pravno pitanje ili određeno naznačenu povredu temeljnog ljudskog prava ili jasno naznačene razloge važnosti pravnog pitanja u smislu članka 385.a ovoga Zakona.

Vrhovni sud Republike Hrvatske odbacit će i prijedlog za dopuštenje revizije ako ocijeni da stranka nije učinila vjerojatnim da joj je povrijeđeno temeljno ljudsko pravo u smislu članka 385.a stavka 2. ovoga Zakona ili da stranka u vezi s povredom temeljnog ljudskog prava na koju se u prijedlogu poziva nije prethodno iscrpila dopušteni pravni put.

U rješenju kojim se prijedlog za dopuštenje revizije odbacuje sud će određeno navesti razlog odbacivanja.

Članak 389.b

Vrhovni sud Republike Hrvatske odbit će prijedlog za dopuštenje revizije ako na temelju onoga što mu je dostavljeno ocijeni da u prijedlogu nije riječ o važnom pravnom pitanju u smislu članka 385.a stavka 1. ovoga Zakona.

U rješenju kojim se prijedlog za dopuštenje revizije odbija sud će određeno navesti razlog odbijanja upućujući, ako je to moguće, na svoju raniju praksu. Iznimno, ako ocijeni da je to u interesu javnosti, sud rješenje može i iscrpnije obrazložiti.

U rješenju kojim se revizija dopušta Vrhovni sud Republike Hrvatske navest će u odnosu na koje pravno pitanje ili u odnosu na koju povredu temeljnog ljudskog prava te u odnosu na koji dio odluke dopušta podnošenje revizije. Za ostala će se pravna pitanja i povrede temeljnih ljudskih prava iz prijedloga za dopuštenje revizije uzeti da je prijedlog u odnosu na njih povučen.

Članak 389.c

Pravni lijek protiv rješenja u povodu prijedloga za dopuštenje revizije nije dopušten.

Vrhovni sud Republike Hrvatske dužan je donijeti odluku o prijedlogu za dopuštenje revizije u razumnom roku, a svakako u roku kraćem od šest mjeseci od primitka prijedloga za dopuštenje revizije na Vrhovnom sudu Republike Hrvatske.

Članak 389.d

Revizija, osim podataka koje mora sadržavati svaki podnesak, treba sadržavati:

- 1) oznaku presude protiv koje se podnosi
- 2) određeno naznačeno važno pravno pitanje ili temeljno ljudsko pravo zbog kojeg je dopuštena uz oznaku rješenja Vrhovnog suda Republike Hrvatske kojim je revizija dopuštena
- 3) jasno određene razloge zbog kojih stranka smatra da je revizija osnovana uz određeno pozivanje na relevantne propise i dijelove sudskih odluka.

U reviziji se ne mogu iznositi nove činjenice ni predlagati novi dokazi, osim onih koji se odnose na pravna pitanja iz članka 385.a ovoga Zakona zbog kojih se revizija podnosi.

Članak 389.e

Revizija se podnosi sudu koji je donio prvostupanjsku presudu.

Sudac pojedinac ili predsjednik vijeća prvostupanjskog suda odbacit će nepravodobnu i nepotpunu reviziju bez održavanja ročišta i ne pozivajući stranku da je izmijeni ili dopuni.

Revizija je nepravodobna ako nije podnesena u roku iz članka 382. stavka 2. ovoga Zakona.

Revizija je nepotpuna ako se iz nje ne može utvrditi koja se presuda pobija ili ako nije potpisana.

Ako je revizija pravodobna i potpuna, njezin će primjerak sudac pojedinac ili predsjednik vijeća prvostupanjskog suda dostaviti protivnoj stranci i umješacu koji mogu u roku od 30 dana od dostave revizije podnijeti tom sudu odgovor na reviziju.

Primjerak odgovora na reviziju prvostupanjski će sud dostaviti podnositelju revizije.

Nakon primitka odgovora na reviziju, odnosno nakon isteka roka za odgovor na reviziju, prvostupanjski će sud dostaviti reviziju i odgovor na reviziju, ako je podnesen, Vrhovnom sudu Republike Hrvatske zajedno sa spisom.

Nepravodobno podnesen odgovor na reviziju neće se odbaciti, već će se dostaviti Vrhovnom sudu Republike Hrvatske koji će ga uzeti u obzir ako je to još moguće.“.

Članak 68.

Članak 390. mijenja se i glasi:

„O reviziji Vrhovni sud Republike Hrvatske odlučuje u skladu sa člankom 389. ovoga Zakona.

Ako vijeće ocijeni da bi svojom odlukom odstupilo od ustaljene prakse ili odluke proširenog vijeća Vrhovnog suda Republike Hrvatske ili da praksa Vrhovnog suda Republike Hrvatske u vezi s pravnim pitanjem o kojem odlučuje nije jedinstvena, odluku će prepustiti proširenom vijeću od trinaest sudaca Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

Vrhovni sud Republike Hrvatske dužan je donijeti odluku o reviziji podnesenoj protiv odluke drugostupanjskog suda u razumnom roku, a svakako u roku kraćem od dvije godine od dana primitka revizije.“.

Članak 69.

Članak 391. mijenja se i glasi:

„Vrhovni sud Republike Hrvatske odbacit će nedopuštenu reviziju, a i nepravodobnu i nepotpunu ako je to propustio učiniti prvostupanjski sud, bez održavanja ročišta i ne pozivajući stranku da je izmijeni ili dopuni.

Revizija je nedopuštena ako ju je podnijela osoba koja nije ovlaštena za njezino podnošenje, ako osoba koja ju je podnijela nema pravni interes za njezino podnošenje ili ako se odrekla prava na njezino podnošenje nakon što je dopuštena, ako prethodno nije doneseno rješenje kojim je dopuštena ili ako revizija nije podnesena zbog pitanja iz članka 385.a ovoga Zakona zbog kojeg je dopuštena.

U povodu revizije Vrhovni sud Republike Hrvatske ispituje pobijanu presudu samo u dijelu u kojem je revizija dopuštena i samo zbog pitanja iz članka 385.a ovoga Zakona zbog kojeg je dopuštena.

Ako Vrhovni sud Republike Hrvatske utvrdi da stranka nije prethodno iscrpila dopušteni pravni put (članak 385.a stavak 2.) odbacit će podnesenu reviziju.

Vrhovni sud Republike Hrvatske odbacit će i reviziju koja uopće ne sadrži razloge podnošenja (članak 389.d stavak 1. točka 3.).

Vrhovni sud Republike Hrvatske odbit će reviziju ako je smatra neosnovanom.

Ako reviziju smatra osnovanom, Vrhovni sud Republike Hrvatske preinačit će pobijanu presudu ili, ovisno o razlogu osnovanosti revizije, ukinuti drugostupanjsku, odnosno drugostupanjsku i prvostupanjsku presudu te predmet vratiti na ponovno suđenje ili ukinuti drugostupanjsku, odnosno drugostupanjsku i prvostupanjsku presudu te odbaciti tužbu.“.

Članak 70.

Članci od 392. do 396. brišu se.

Članak 71.

Članak 398. mijenja se i glasi:

„Odluka Vrhovnog suda Republike Hrvatske dostavlja se i drugostupanjskom sudu.“.

Članak 72.

Članak 399. mijenja se i glasi:

„Ako odredbama članaka 382. do 398. ovoga Zakona nije što drugo određeno, u postupku u povodu prijedloga za dopuštenje revizije i revizije na odgovarajući će se način primjenjivati odredbe ovoga Zakona o žalbi protiv presude iz članka 349. stavka 2., članka 352., članka 361. stavaka 1. i 2., članka 363., članka 368. do 371., članka 373. i 373.a, članka 374. do 377.a ovoga Zakona.“.

Ako stranka odustane od prijedloga za dopuštenje revizije, odnosno revizije, to će rješenjem utvrditi sudac pojedinac Vrhovnog suda Republike Hrvatske, odnosno sudac pojedinac ili predsjednik vijeća prvostupanjskog suda.“.

Članak 73.

Članak 400. mijenja se i glasi:

„Stranke mogu podnijeti reviziju i protiv rješenja drugostupanjskog suda kojim je postupak pravomoćno završen ako je Vrhovni sud Republike Hrvatske dopustio podnošenje revizije.“.

U postupku u povodu prijedloga za dopuštenje revizije i revizije protiv rješenja na odgovarajući će se način primjenjivati odredbe ovoga Zakona o prijedlogu za dopuštenje revizije i reviziji protiv presude.“.

Članak 74.

U članku 428.a iza stavka 3. dodaju se stavci 4. i 5 koji glase:

„Odredbe stavaka 1. do 3. ovoga članka na odgovarajući se način primjenjuju i ako je postupak pred Europskim sudom za ljudska prava okončan prijateljskim rješenjem spora u skladu s člankom 39. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, odnosno jednostranim priznanjem povrede u skladu s člankom 62.A Poslovnika Europskog suda za ljudska prava.“.

Rok za ponavljanje postupka iz stavka 1. ovoga članka u slučaju iz stavka 4. ovoga članka počinje teći od objave odluke o brisanju predmeta s liste Europskog suda za ljudska prava.“.

Članak 75.

Članak 429. mijenja se i glasi:

„Ako stranka podnese prijedlog za dopuštenje revizije, odnosno reviziju i istovremeno ili nakon toga podnese prijedlog za ponavljanje postupka, Vrhovni sud Republike Hrvatske može prekinuti postupak u povodu prijedloga za dopuštenje revizije, odnosno revizije do završetka postupka u povodu prijedloga za ponavljanje postupka.“.

Članak 76.

Članci 430. i 431. brišu se.

Članak 77.

U članku 443. stavak 4. briše se.

Članak 78.

U članku 450. iza stavka 2. dodaje se stavak 3. koji glasi:

„Tužitelj može nakon podnošenja prigovora tuženika preinačiti tužbu samo tako da na temelju iste činjenične i pravne osnove poveća tužbeni zahtjev iznad iznosa određenog platnim nalogom.“.

Članak 79.

U članku 451. stavku 1. iza riječi: „pobija“ zarez se briše i dodaje riječ: „i“ te se brišu riječi: „ili ako u njemu nisu navedeni razlozi pobijanja“.

U stavku 3. iza riječi: „ukida“ dodaju se riječi: „te će u slučaju ukidanja odbiti tužbeni zahtjev“.

Članak 80.

Članak 461. mijenja se i glasi:

„U postupku u sporovima male vrijednosti postupak pred prvostupanjskim sudom mora se okončati u razumnom roku, a svakako u roku kraćem od godine dana od podnošenja tužbe.“.

Članak 81.

Članak 461.a. mijenja se i glasi:

„U postupku u sporovima male vrijednosti tužba se uvijek dostavlja tuženiku na odgovor.“.

U postupku u sporovima male vrijednosti stranke su dužne najkasnije u tužbi, odnosno odgovoru na tužbu iznijeti sve činjenice na kojima temelje svoje zahtjeve i predložiti dokaze potrebne za utvrđivanje iznesenih činjenica.

Postupak u sporovima male vrijednosti pisani je postupak.

Sud će u postupcima u sporovima male vrijednosti održati ročište ako to smatra potrebnim radi provođenja dokaznog postupka ili ako barem jedna od stranaka podnese takav obrazloženi prijedlog. Sud će rješenjem odbiti prijedlog stranke za održavanje ročišta ako smatra, s obzirom na okolnosti slučaja, da se pravično vođenje postupka može osigurati i bez održavanja ročišta. Protiv rješenja kojim se odbija prijedlog stranke za održavanje ročišta nije dopuštena posebna žalba.

Na presude donesene u pisanom postupku ne primjenjuju se odredbe o ročištu za objavu presude iz članka 335. stavaka 6. do 12. ovoga Zakona. Sud će presudu u pisanim postupcima dostaviti strankama i umješacima prema odredbama ovoga Zakona o dostavi pismena.

U postupku u sporovima male vrijednosti u povodu prigovora protiv platnog naloga odnosno prigovora protiv rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave tužitelj je dužan najkasnije u podnesku predanom sudu u roku od 15 dana od dostave prigovora protiv platnog naloga

odnosno rješenja kojim je stavljeno izvan snage rješenje o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave u dijelu kojim je određena ovrha, iznijeti sve činjenice na kojima temelji svoje zahtjeve i predložiti dokaze potrebne za utvrđivanje iznesenih činjenica te predložiti održavanje usmene rasprave.

U postupku u sporovima male vrijednosti u povodu prigovora protiv platnog naloga odnosno prigovora protiv rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave tuženik je dužan najkasnije u roku od 15 dana od primitka tužiteljevog podneska iz stavka 6. ovoga članka iznijeti sve činjenice na kojima temelji svoje zahtjeve i predložiti dokaze potrebne za utvrđivanje iznesenih činjenica te predložiti održavanje usmene rasprave.

Sud će upozoriti stranke na sadržaj odredbi stavaka 2. do 7. ovoga članka u rješenju za podnošenje pisanog odgovora na tužbu iz članka 284. stavka 1. ovoga Zakona, rješenju koje se dostavlja tuženiku uz prigovor protiv platnog naloga, odnosno u rješenju kojim je stavljeno izvan snage rješenje o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave u dijelu kojim je određena ovrha.

Stranke mogu na pripremnom ročištu iznositi nove činjenice i predlagati nove dokaze samo ako ih bez svoje krivnje nisu mogle iznijeti, odnosno predložiti u tužbi, odnosno odgovoru na tužbu ili u podnescima iz stavaka 6. i 7. ovoga članka.

Nove činjenice i nove dokaze koje su stranke iznijele, odnosno predložile na pripremnom ročištu protivno stavku 9. ovoga članka sud neće uzeti u obzir.

U postupku u sporovima male vrijednosti sud će na pripremnom ročištu zaključiti prethodni postupak i na istom ročištu održati glavnu raspravu, osim ako zbog okolnosti slučaja iz stavka 9. ovoga članka to nije moguće.“.

Članak 82.

Članak 461.b briše se.

Članak 83.

Članak 463. briše se.

Članak 84.

U članku 464. stavku 1. riječi: „tužbeni zahtjev“ zamjenjuju se riječju: „tužbu“.

Članak 85.

Iza članka 464. dodaje se članak 464.a koji glasi:

„Članak 464.a

U sporovima male vrijednosti sud može, ako ocijeni da bi utvrđivanje činjenica važnih za rješenje spora moglo biti povezano s nerazmjernim teškoćama i troškovima, o postojanju tih činjenica zaključiti po slobodnoj ocjeni uzimajući u obzir isprave koje su stranke priložile te njihove iskaze ako je sud izveo dokaz saslušanjem stranaka.“.

Članak 86.

U članku 465. stavak 1. briše se.

U dosadašnjem stavku 2. koji postaje stavak 1. riječi: „ne dođe na pripremno ročište“ zamjenjuju se riječima: „se ispune uvjeti iz članka 291. stavka 4. ovoga Zakona“, a broj: „6“ zamjenjuje se brojem: „12“.

Članak 87.

U članku 467. iza stavka 3. dodaje se stavak 4. koji glasi:

„U postupku u sporovima male vrijednosti drugostupanjski sud dužan je odlučiti o žalbi u razumnom roku, a svakako u roku kraćem od šest mjeseci od primitka žalbe na drugostupanjskom sudu.“.

Članak 88.

Članak 495. mijenja se i glasi:

„U hitnim slučajevima ročište se može zakazati telefonom, elektroničkim putem ili na drugi odgovarajući način. O tome će se sastaviti službena bilješka, ako o zakazivanju ročišta, s obzirom na to kako je obavljeno, nema drugog pisanog dokaza.“.

Odluke iz članka 212. i 215. te članka 215.b stavka 2. ovoga Zakona sudski savjetnici su ovlaštteni donijeti tijekom cijelog postupka.“.

Članak 89.

U članku 502.b stavku 1. iza točke 4. umjesto točke stavlja se zarez te se dodaje točka 5. koja glasi:

„5. da se dosude mjere popravljanja štete u skladu s posebnim propisom o predstavničkim tužbama za zaštitu kolektivnih interesa potrošača“.

Članak 90.

Članak 502.k mijenja se i glasi:

„Ako sazna za postojanje postupaka iz članka 502.j ovoga Zakona, sud će, po službenoj dužnosti ili na prijedlog stranaka ili umješaka, zatražiti od predsjednika suda zakazivanje sjednice sudskog odjela kako bi se raspravilo o pretpostavkama za podnošenje prijedloga za pokretanje ogleđnog postupka za rješenje pitanja važnog za jedinstvenu primjenu prava. Prije podnošenja zahtjeva za održavanje sjednice odjela, sud će sa strankama na ročištu raspraviti o potrebi pokretanja ogleđnog postupka.“.

Obavijest o podnošenju zahtjeva za održavanje sjednice odjela iz stavka 1. ovoga članka objavit će se na e-oglasnoj ploči sudova uz poziv da se stranke i umješaci iz postupaka iz članka 502.j ovoga Zakona u roku od 30 dana pisano očituju o potrebi pokretanja ogleđnog postupka. O mogućnosti podnošenja prijedloga za pokretanje ogleđnog postupka obavještava se i Vrhovni sud Republike Hrvatske koji će podnijeti očitovanje o postupcima iz članka 502.j ovoga Zakona.“.

Na sjednici sudskog odjela raspravlja se o primljenim očitovanjima i drugim činjenicama važnima za odlučivanje o podnošenju prijedloga te se daje savjetodavno mišljenje o potrebi podnošenja prijedloga.

Ako odluči podnijeti prijedlog za pokretanje oglednog postupka, sud će taj prijedlog sa spisom predmeta dostaviti Vrhovnom sudu Republike Hrvatske. Prijedlog će se odmah objaviti na mrežnoj stranici e-oglasna ploča sudova.

Nakon objave prijedloga za pokretanje oglednog postupka, radnje stranaka kojima se raspoložbe predmetom spora ne utječu na mogućnost nastavka i okončanja oglednog postupka.

Od objave prijedloga iz stavka 1. ovoga članka do objave okončanja oglednog postupka zastaje zastarijevanje prava na podnošenje zahtjeva u odnosu na koji je podnesen prijedlog za rješenje pitanja važnog za jedinstvenu primjenu prava, u pravnim stvarima u kojima odluka ovisi o rješavanju istog pravnog pitanja.“.

Članak 91.

Članak 502.1 mijenja se i glasi:

„Nakon primitka prijedloga, Vrhovni sud Republike Hrvatske može od predsjednika sudova zatražiti da bez odgode dostave dopunske obavijesti o okolnostima relevantnima za odlučivanje o prijedlogu.

Sve zainteresirane osobe mogu u roku od 45 dana od objave obavijesti o prijedlogu uputiti Vrhovnom sudu Republike Hrvatske svoja očitovanja o potrebi pokretanja oglednog postupka.“.

Članak 92.

U članku 502.1j iza stavka 2. dodaju se novi stavci 3. i 4. koji glase:

„Odluka o dopuštenosti donijet će se vodeći računa o:

- broju pokrenutih postupaka te predvidivom roku u kojem bi oni redovitim putem mogli biti pravomoćno okončani
- vjerojatnosti da dođe do nejedinstvene primjene prava te mogućim štetnim posljedicama koje bi mogle uslijediti zbog dugotrajnosti redovitog postupka ujednačavanja pravnih shvaćanja sudova
- potrebi da se radi što kvalitetnijeg rješavanja, pitanje važno za jedinstvenu primjenu prava raspravi pred većim brojem prvostupanjskih i drugostupanjskih sudova.

Sud neće pokrenuti ogledni postupak ako je o pitanju važnom za jedinstvenu primjenu prava već doneseno rješenje kojim se revizija dopušta“.

Dosadašnji stavak 3. postaje stavak 5.

U dosadašnjem stavku 4. koji postaje stavak 6. iza riječi: „odmah“ dodaju se riječi: „dostaviti strankama i umješacima te“.

Dosadašnji stavak 5. postaje stavak 7.

Članak 93.

Članak 502.m mijenja se i glasi:

„O pitanju važnom za jedinstvenu primjenu prava odlučuje prošireno vijeće od trinaest sudaca Vrhovnog suda Republike Hrvatske presudom u roku od 90 dana od dana objave rješenja kojim je dopušten prijedlog. Presuda će se odmah objaviti na mrežnoj stranici e-oglasna ploča sudova.

U presudi u oglednom postupku sud će zauzeti pravno shvaćanje o pitanju važnom za jedinstvenu primjenu prava uz obrazloženje u kojem će se uzeti u obzir primljena očitovanja stranaka i druge okolnosti važne za odlučivanje.“

Članak 94.

Naziv poglavlja iznad članka 507.a mijenja se i glasi:

„Posebne odredbe o dostavi prema Uredbi (EU) 2020/1784 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2020. o dostavi, u državama članicama, sudskih i izvansudskih pismena u građanskim ili trgovačkim stvarima (dostava pismena) (preinaka) (u daljnjem tekstu: Uredba br. 2020/1784)“.

Članak 95.

Članak 507.a mijenja se i glasi:

„U smislu ovoga odjeljka:

1. izraz „otpremno tijelo“ podrazumijeva javne službenike, tijela ili druge osobe odgovorne za slanje sudskih ili izvansudskih pismena koja treba dostaviti u drugu državu članicu,
2. izraz „prijamno tijelo“ podrazumijeva javne službenike, tijela ili druge osobe odgovorne za zaprimanje sudskih ili izvansudskih pismena iz druge države članice.“

Članak 96.

Članak 507.b mijenja se i glasi:

„Dostava pismena prema odredbi članka 17. stavka 1. Uredbe br. 2020/1784 koju treba obaviti u Republici Hrvatskoj dopuštena je samo ako se pismena trebaju dostaviti državljanima države članice iz koje pismena potječu.

Prijedlog za povrat u prijašnje stanje iz članka 22. stavka 4. Uredbe br. 2020/1784 ne može se podnijeti nakon isteka roka od godine dana od dana donošenja odluke.“

Članak 97.

Članak 507.c mijenja se i glasi:

„Dostava pismena prema odredbi članka 18. Uredbe br. 2020/1784 dokazuje se povratnicom ili jednakovrijednom ispravom.

Ispravu koju prijamno tijelo u Republici Hrvatskoj treba dostaviti ili predati radi dostave u smislu odredbe članka 11. stavka 1. Uredbe br. 2020/1784 može se dostaviti i preporučenom pošiljkom s povratnicom.“

Članak 98.

Članak 507.č mijenja se i glasi:

„Za dostavu u inozemstvo kao hrvatska otpremna tijela u smislu odredbe članka 3. stavka 1. Uredbe br. 2020/1784 nadležni su:

1. za sudska pismena sud koji treba obaviti dostavu,
2. za izvansudska pismena općinski sud na čijem području ima prebivalište ili uobičajeno boravište, odnosno sjedište tijelo ili osoba koja traži dostavu u inozemstvo,
3. za pismena koja su potvrdili ili izdali javni bilježnici općinski sud na čijem području je njihovo sjedište.

Predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske može za obavljanje poslova iz stavka 1. točke 2. i 3. ovoga članka ovlastiti samo jedan ili samo neki od općinskih sudova s područja jednog ili više županijskih sudova.

Za dostavu u Republici Hrvatskoj, hrvatsko prijamno tijelo u smislu odredbe članka 3. stavka 2. Uredbe br. 2020/1784 je općinski sud na čijem području se pismena trebaju dostaviti.

Predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske može za obavljanje poslova iz stavka 3. ovoga članka ovlastiti samo jedan ili samo neki od općinskih sudova s područja jednog ili više županijskih sudova.

Središnje tijelo u Republici Hrvatskoj u smislu odredaba članka 4. Uredbe br. 2020/1784 je ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa.

Pomoć pri utvrđivanju adrese osoba kojima treba dostaviti pismeno, u skladu s člankom 7. stavkom 1. Uredbe br. 2020/1784, pruža se objavom detaljnih informacija na europskom portalu e-pravosuđe. Prijamno tijelo podnosi na vlastitu inicijativu zahtjeve registrima osoba ili drugim bazama podataka za informacije o adresama u slučajevima kad adresa navedena u zahtjevu za dostavu nije ispravna.“.

Članak 99.

U članku 507.č stavak 1. mijenja se i glasi:

„Na zahtjev osobe koja ima interes u određenom sudskom postupku, u smislu odredbe članka 20. stavka 1. Uredbe br. 2020/1784, dopuštena je dostava u Republici Hrvatskoj izravno putem nadležnog javnog bilježnika.“.

Članak 100.

Naziv poglavlja iznad članka 507.d mijenja se i glasi:

„Posebne odredbe o izvođenju dokaza prema Uredbi (EU) 2020/1783 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2020. o suradnji između sudova država članica u izvođenju dokaza u građanskim ili trgovačkim stvarima (izvođenje dokaza) (preinaka) (u daljnjem tekstu: Uredba br. 2020/1783)“.

Članak 101.

Članak 507.d mijenja se i glasi:

„Kad se izvođenje dokaza treba obaviti prema Uredbi br. 2020/1783, sud može:

1. zatražiti izvođenje dokaza od nadležnog suda u drugoj državi članici, ili
2. zatražiti neposredno izvođenje dokaza u drugoj državi članici u skladu s pretpostavkama iz članka 19. i 20. Uredbe br. 2020/1783.“.

Članak 102.

U članku 507.e stavak 1. mijenja se i glasi:

„Sudac pojedinac ili ovlaštenu član vijeća hrvatskog suda koji zahtijeva izvođenje dokaza može, u slučajevima na koje se primjenjuje Uredba br. 2020/1783 i u skladu s tom Uredbom, biti nazočan i sudjelovati u izvođenju dokaza putem suda države članice primateljice zahtjeva. Stranke, njihovi zastupnici kao i vještaci mogu pri tome sudjelovati u opsegu u kojem bi u postupku pred hrvatskim sudom mogli sudjelovati u izvođenju dokaza.“.

U stavku 2. riječi: „17. stavka 2. Uredbe br. 1206/2001.“ zamjenjuju se riječima: „19. stavka 3. Uredbe br. 2020/1783.“.

Članak 103.

U članku 507.f stavku 1. riječi: „zamoljeni sud u smislu odredbe članka 2. stavka 1. Uredbe br. 1206/2001“ zamjenjuju se riječima: „sud primatelj zahtjeva u smislu odredbe članka 3. stavka 1. Uredbe br. 2020/1783“.

Članak 104.

U članku 507.g riječi: „Uredbi br. 1206/2001“ zamjenjuju se riječima: „Uredbi br. 2020/1783“.

Članak 105.

U članku 507.h riječi: „3. Uredbe 1206/2001“ zamjenjuju se riječima: „4. Uredbe br. 2020/1783“.

Članak 106.

U članku 507.k riječi: „1393/2007.“ zamjenjuju se riječima: „2020/1784“.

Prijelazne i završne odredbe

Članak 107.

Postupci pokrenuti prije stupanja na snagu ovoga Zakona dovršit će se primjenom odredbi Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“, broj 53/91., 91/92., 112/99., 129/00., 88/01., 117/03., 88/05., 2/07., 84/08., 96/08. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske., 123/08., 57/11., 148/11. - pročišćeni tekst, 25/13., 89/14. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 70/19.).

Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, odredbe članaka 2., 5. do 7., 10., 11., 17., 20. do 27., 31., 33., 46., 49., 50., 54., 55., 57., 74. do 76., 78., 79., 84., 85. i 88. ovoga Zakona primjenjuju se na postupke pokrenute prije stupanja na snagu ovoga Zakona.

Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, odredba članka 29. ovoga Zakona primjenjuje se na postupke pokrenute prije stupanja na snagu ovoga Zakona u kojima, u trenutku stupanja na snagu ovoga Zakona, ne postoji pravomoćno rješenje o zastoju postupka zbog razloga navedenog u člancima 186.f i 186.g Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“, broj 53/91., 91/92., 112/99., 129/00., 88/01., 117/03., 88/05., 2/07., 84/08., 96/08. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske., 123/08., 57/11., 148/11. - pročišćeni tekst, 25/13., 89/14. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 70/19.).

Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, nakon donošenja odluke iz članka 17. ovoga Zakona, odredbe članaka 12. do 16., 18., 19., 34. do 36., 45., 47., 48., 52., 53., 56. i 83. ovoga Zakona primjenjivat će se na postupke u tijeku.

Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, odredbe članaka 58. do 73. ovoga Zakona o reviziji primjenjivat će se i na sve postupke u tijeku u kojima do stupanja na snagu ovoga Zakona nije donesena drugostupanjska odluka.

Od stupanja na snagu ovoga Zakona na reviziju propisanu posebnim zakonima primjenjivat će se odredbe ovoga Zakona o prijedlogu za dopuštenje revizije i reviziji.

Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, odredbe članaka 90. do 93. ovoga Zakona o oglednom postupku radi rješenja pitanja važnog za jedinstvenu primjenu prava primjenjivat će se i na sve postupke u tijeku u kojima do stupanja na snagu ovoga Zakona nije donesena odluka kojom se dopušta prijedlog za rješenje pitanja važnog za jedinstvenu primjenu prava.

Članak 108.

U svim parničnim postupcima koji su započeti prije 1. travnja 2013., u kojima do stupanja na snagu ovoga Zakona nije donesena prvostupanjska odluka te nije zaključen prethodni postupak, sud će u roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ovoga Zakona, održati pripremno ročište na kojem će zaključiti prethodni postupak i na istom ročištu održati glavnu raspravu.

U slučaju ukidanja prvostupanjske odluke i vraćanja predmeta na ponovno suđenje rok iz stavka 1. ovoga članka počinje teći od dana dostave drugostupanjske odluke prvostupanjskom sudu.

Članak 109.

Sve fizičke osobe koje obavljaju registriranu djelatnost (obrtnici, liječnici i dr.) u sporovima koji se tiču te djelatnosti dužne su u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona zatražiti pristup informacijskom sustavu elektroničke komunikacije sa sudovima putem ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa.

Dok se ne ispune uvjeti za elektroničku komunikaciju s obveznim sudionicima elektroničke komunikacije iz stavka 1. ovoga članka, dostava tim osobama obavlja se po pravilima Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“, broj 53/91., 91/92., 112/99., 129/00., 88/01., 117/03., 88/05., 2/07., 84/08., 96/08. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 123/08., 57/11., 148/11. - pročišćeni tekst, 25/13., 89/14. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 70/19.).

Članak 110.

Ministar nadležan za poslove pravosuđa donijet će u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona pravilnike iz članka 11. i 17. ovoga Zakona.

Članak 111.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u „Narodnim novinama“, osim odredbi članka 1. i članka 94. do 106. ovoga Zakona koje stupaju na snagu 1. srpnja 2022. te odredbe članka 89. ovoga Zakona koja stupa na snagu donošenjem posebnog propisa o predstavničkim tužbama za zaštitu kolektivnih interesa potrošača.

I. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE ZAKON DONOSI I PITANJA KOJA SE NJIME UREĐUJU

Zakon o parničnom postupku („Narodne novine“, broj 53/91., 91/92., 112/99., 129/00., 88/01., 117/03., 88/05., 2/07., 84/08., 96/08., 123/08. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 57/11., 148/11. - pročišćeni tekst, 25/13., 89/14. - odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 70/19.; u daljnjem tekstu: ZPP) sadrži odredbe kojima se uređuju pravila postupka na temelju kojih sud raspravlja i odlučuje u građanskopravnim sporovima. Kvalitetnim uređenjem pravila parničnog postupka uz istovremeno jednako važnu kvalitetnu organizaciju pravosuđa, u okviru provođenja parničnog postupka osigurava se brzo, kvalitetno i učinkovito ostvarivanje prava svih osoba i poslovnih subjekata na sudsku građanskopravnu zaštitu te se jamči pravna sigurnost.

Razlozi ovih izmjena i dopuna ZPP-a proizlaze iz potrebe da se u okviru kontinuiranog unaprjeđenja sustava ostvarivanja građanskopravne zaštite uređuju pravila parničnog postupka u okviru nacionalnog propisa. Također, s obzirom na to da je Republika Hrvatska država članica Europske unije postoji potreba i za osiguravanje provedbe propisa Europske unije. Pored navedenog, u novijoj povijesti sve države svijeta, pa tako države članice Europske unije i Republika Hrvatska kao jedna od njih, sudionice su ubrzanih procesa digitalizacije društva u svim njegovim segmentima, tako i u segmentu pravosuđa. Na već ubrzani proces digitalizacije pravosuđa dodatno je utjecalo i nastupanje posebnih okolnosti uslijed pandemije novog koronavirusa koja je 2020. iznenada pogodila svijet. U svrhu ublažavanja ekonomskih i društvenih posljedica pandemije, na razini Europske unije uspostavljen je poseban instrument s pratećim financijskim sredstvima, koji državama članicama treba osigurati ubrzan gospodarski oporavak te digitalnu transformaciju radi održivijeg razvoja te veće otpornosti društva i gospodarstva na buduće krize. U okviru navedenog nastao je Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021.-2026. koji obuhvaća reformu „Povećanje učinkovitosti pravosudnog sustava za veće povjerenje građana“ kojom je predviđena reforma parničnog postupka uz ostalo i kroz daljnju digitalizaciju pravosuđa, kao i kroz osnaživanje postojećih te uvođenje novih procesnih instituta u svrhu ubrzanja parničnog postupka.

Predloženim izmjenama i dopunama ZPP-a nastoji se uspostaviti normativni, tehnološki i organizacijski okvir koji će doprinijeti smanjenju broja neriješenih predmeta i skraćivanju trajanja parničnih postupaka te usmjerenju na transparentno i učinkovito upravljanje pravosudnim sustavom. Izmjenama i dopunama provode se reformske mjere C2.5. R1 - Povećanje učinkovitosti pravosudnog sustava za veće povjerenje građana, a koje reformske mjere proizlaze iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021.-2026. u dijelu koje se odnose na reformu parničnog postupka koja se bazira na održavanju ročišta na daljinu, uvođenju obveznog tonskog snimanja rasprave, uređenju postupka u sporovima male vrijednosti kao u pravilu pisanog postupka i propisivanju rokova za okončanje postupka na pojedinoj instanci suđenja.

Uvođenjem obveznog tonskog snimanja ročišta, detaljnijim uređenjem ročišta na daljinu i uvođenjem plana upravljanja postupkom ostvaruje se nova metodologija rada u vođenju sudskih postupaka i njihove koncentracije, jača se procesna disciplina svih sudionika te se olakšava rad sucima uz značajne uštede na radnom materijalu. Sve navedeno uvelike utječe i na veću transparentnost parničnih postupaka.

U postupcima u sporovima male vrijednosti dokazivanje se u najvećoj mjeri provodi uvidom u ispravu, a tek iznimno saslušanjem stranaka ili svjedoka. Stoga će propisivanje održavanja ročišta u ovoj vrsti postupaka samo u iznimnim slučajevima utjecati na brže rješavanje predmeta, smanjenje troškova postupka te u cjelini na učinkovitiji rad sudova.

Propisivanjem rokova u kojima prvostupanjski i drugostupanjski sudovi moraju okončati postupak odnosno rokova u kojima Vrhovni sud Republike Hrvatske mora donijeti odluku o prijedlogu za dopuštenje revizije te odluku o reviziji, rezultat će poticanjem sudaca koji upravljaju postupkom da svojim pravovremenim odlukama i postupanjem utječu i na ostale sudionike postupka.

Cilj izmjena i dopuna ZPP-a je osuvremenjivanje parničnog postupka u cjelini, a to se ogleda i u sprječavanju pojave "odluka iznenađenja", odnosno odluka preinačenih po žalbi na temelju nove pravne osnove koja je bitno različita od pravne osnove o kojoj se u postupku raspravljalo i koju savjesna i brižljiva stranka nije mogla razumno predvidjeti. Nadalje, planom upravljanja postupkom potiče se proaktivniji pristup suda rješavanju predmeta, dok stranke dobivaju osjećaj izvjesnosti, tj. predvidivosti tijekom i okončanja postupka. Uvodi se i nezakonit dokaz kao institut koji je kao potreba parničnog postupka problematizirana već dugi niz godina.

U cilju unificiranja i pojednostavljenja revizijskog postupka izmijenjene su odredbe o revizijskom postupku. Prema novom uređenju revizijski postupak se uvijek pokreće prijedlogom za dopuštenje revizije, čime je dokinut raniji paralelizam između podnošenja prijedloga za dopuštenje revizije i podnošenja revizije iz razloga previđenih člankom 382.a. Ovim se izmjenama nastojalo istaknuti primarnu svrhu revizije, a to je odlučivanje o pravnom pitanju važnom za odluku u sporu i za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni ili za razvoj prava u sudskoj praksi.

Posljednjom novelom ZPP-a iz 2019. uveden je institut oglednog postupka radi rješavanja pitanja važnog za jedinstvenu primjenu prava. S ciljem poticanja češćeg korištenja ovog instituta, kao posebno važnog za ujednačavanje sudske prakse, redefiniran je dio odredbi na način da se taj postupak može pokrenuti, kako na prijedlog suda, tako i na prijedlog stranaka i umješaka. Pojednostavljen je i postupak povodom samog prijedloga za pokretanje oglednog postupka te je proširen sastav vijeća Vrhovnog suda Republike Hrvatske koji odlučuje u oglednom postupku u svrhu zauzimanja usuglašenijeg stava te osiguravanja veće pravne snage te odluke.

U vezi s usklađivanjem propisa s pravnim poretkom Europske unije, razlog izmjena i dopuna je potreba da se izmjene i dopune provedbene odredbe u dijelu ZPP-a koji uređuje europske parnične postupke, a s obzirom da je Uredba (EZ) br. 1393/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. studenoga 2007. o dostavi u državama članicama, sudskih i izvansudskih pismena u građanskim ili trgovačkim stvarima (»dostava pismena«), i o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1348/2000 (SL L 324, 10. 12. 2007.) preinačena Uredbom (EU) br. 2020/1784 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2020. o dostavi, u državama članicama, sudskih i izvansudskih pismena u građanskim ili trgovačkim stvarima (dostava pismena) (preinaka) (Sl. L 405, 2.12.2020.), dok je Uredba Vijeća (EZ) br. 1206/2001 od 28. svibnja 2001. o suradnji između sudova država članica u izvođenju dokaza u građanskim ili trgovačkim stvarima (SL L 174, 27. 6. 2001.) preinačena Uredbom (EU) br. 2020/1783 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2020. o suradnji između sudova država članica u izvođenju dokaza u građanskim ili trgovačkim stvarima (izvođenje dokaza) (preinaka) (Sl. L 405, 2.12.2020.).

II. OBRAZLOŽENJE ODREDBI PREDLOŽENOGA ZAKONA

Uz članak 1.

Uredba (EZ) br. 1393/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. studenoga 2007. o dostavi, u državama članicama, sudskih i izvansudskih pismena u građanskim ili trgovačkim stvarima (»dostava pismena«), i o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1348/2000 (SL L 324, 10. 12. 2007.) i Uredba Vijeća (EZ) br. 1206/2001 od 28. svibnja 2001. o suradnji između sudova država članica u izvođenju dokaza u građanskim ili trgovačkim stvarima (SL L 174, 27. 6. 2001.) preinačene su Uredbom (EU) br. 2020/1784 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2020. o dostavi u državama članicama, sudskih i izvansudskih pismena u građanskim ili trgovačkim stvarima (dostava pismena) (preinaka) (Sl. L 405, 2.12.2020.) i Uredbom (EU) br. 2020/1783 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2020. o suradnji između sudova država članica u izvođenju dokaza u građanskim ili trgovačkim stvarima (izvođenje dokaza) (preinaka) (Sl. L 405, 2.12.2020.) koje se primjenjuju od 1. srpnja 2022. Stoga je izmijenjen članak 1.a ovoga Zakona.

Uz članak 2.

Novim stavkom 2. članka 5. radi daljnjeg oživotvorenja načela otvorenog pravosuđenja te veće izvjesnosti postupka omogućeno je strankama da se izjasne o pravnim shvaćanjima suda o mjerodavnom pravu za bit stvari. Novim stavkom 4. ukazano je na postojanje "odluka iznenađenja", odnosno odluka koje donosi drugostupanjski sud na pravnoj osnovi koja je bitno različita od pravne osnove na kojoj je utemeljena prvostupanjska odluka i koju savjesna i brižljiva stranka nije mogla razumno predvidjeti pa se radi o neočekivanoj preinaci odluke. Također, uvođenjem novog članka 367.a, načelo iz novog stavka 4. detaljnije je razrađeno kad se pojavi u postupku pred drugostupanjskim sudom. Ovom odredbom se pitanje "odluka iznenađenja" uređuje u skladu s aktualnim postulatima modernog europskog procesnog prava.

Uz članak 3.

U članku 3. predlaže se brisanje članka 27. s naslovom iznad njega s obzirom na to da je materija međunarodne nadležnosti, u mjeri u kojoj nije uređena pravom Europske unije ili međunarodnim ugovorima, cjelovito i sustavno uređena Zakonom o međunarodnom privatnom pravu („Narodne novine“, broj 101/17., u daljnjem tekstu: ZMPP). Prema članku 2. ZMPP-a, drugi zakoni koji uređuju materiju iz članka 1. tog Zakona imaju u odnosu na njega prednost ("...i drugim zakonima koji su na snazi u Republici Hrvatskoj"). Kako odredba članka 27. ZPP-a nije brisana, ona se primjenjuje na temelju članka 2. ZMPP-a, u mjeri u kojoj nije protivna uredbama Europske unije ili mjerodavnim međunarodnim ugovorima. Dakle, ako tuženik ima prebivalište ili sjedište u državi koja nije članica Europske unije, nadležnost se može zasnovati ne samo prema ZMPP-u, već i prema članku 27. ZPP-a. Takvim dvostrukim uređenjem narušava se sustavnost i preglednost uređenja nadležnosti sudova RH. Slijedom navedenoga, brisana je odredba članka 27.

Uz članak 4.

U članku 34.b stavku 1. točki 1. izvršeno je nomotehničko usklađenje, budući da Zakon o trgovačkim društvima („Narodne novine“, broj 111/93., 34/99., 121/99., 52/00., 118/03., 107/07., 146/08., 137/09, 125/11., 152/11., 111/12., 68/13., 110/15. i 40/19.) više ne poznaje pojam trgovca pojedinca. Stavkom 1. točkom 5. otklonjen je problem određivanja nadležnog

prvostupanjskog suda u postupcima u kojima je nad strankom otvoren predstečajni postupak na način da su trgovački sudovi nadležni i za sporove u povodu predstečajnog postupka.

Uz članak 5.

U članku 34.d stavku 1. točki 2. i dodavanjem nove točke 3. precizirana je nadležnost Vrhovnog suda Republike Hrvatske nakon posljednjih izmjena i dopuna Zakona o parničnom postupku iz 2019. na način da taj sud također odlučuje o prijedlogu za dopuštenje revizije te u oglednom postupku radi rješavanja pitanja važnog za jedinstvenu primjenu prava.

Uz članak 6.

Izmjenom odredbe članka 41. stavka 3. precizirani su slučajevi u kojima Vrhovni sud Republike Hrvatske odlučuje u vijeću (povodom prijedloga za dopuštenje revizije te u oglednom postupku radi rješavanja pitanja važnog za jedinstvenu primjenu prava).

Uz članak 7.

U skladu s predloženim izmjenama o žalbi bi uvijek odlučivalo tročlano vijeće, osim o žalbi protiv rješavanja i o žalbi u sporovima male vrijednosti. Člankom 467. stavkom 3. predviđeno je da o žalbi protiv presude u sporovima male vrijednosti odlučuje sudac pojedinac drugostupanjskog suda, stoga je kao suvišan brisan stavak 2. dosadašnjeg članka 44., koji propisuje dodatni vrijednosni kriterij za odlučivanje suca pojedinca u žalbenom postupku protiv presude. Osim toga, radi kvalitete drugostupanjske odluke opravdano je da o žalbi odlučuje vijeće, a ne sudac pojedinac. U dosadašnjem stavku 4. koji je postao stavak 3. precizirano je da Vrhovni sud Republike Hrvatske odlučuje u vijeću od pet sudaca u povodu prijedloga za dopuštenje revizije i protiv rješavanja. Navedeno rješenje ocijenjeno je opravdanim radi ujednačenja kriterija kod odabira važnih pravnih pitanja o kojima odlučuje Vrhovni sud Republike Hrvatske. Brisanjem dosadašnjeg stavka 5. osigurava se ujednačenja sudska praksa, neovisno o tome odlučuje li se o reviziji protiv drugostupanjskih rješavanja ili presuda. Brisanjem dosadašnjeg stavka 6. ovoga članka određeno je da će i Vrhovni sud Republike Hrvatske, kad odlučuje o žalbi, odlučivati u sastavu u kojem inače odlučuju žalbeni sudovi.

Uz članak 8.

U članku 8. predlaže se brisanje članka 58. s naslovom iznad njega s obzirom na to da je materija međunarodne nadležnosti, u mjeri u kojoj nije uređena pravom Europske unije ili međunarodnim ugovorima, cjelovito i sustavno uređena ZMPP-om. Prema članku 2. ZMPP-a, drugi zakoni koji uređuju materiju iz članka 1. tog Zakona imaju u odnosu na njega prednost ("...i drugim zakonima koji su na snazi u Republici Hrvatskoj"). Kako odredbe članka 58. ZPP-a nisu brisane, one se primjenjuju na temelju članka 2. ZMPP-a, u mjeri u kojoj nisu protivne uredbama Europske unije ili mjerodavnim međunarodnim ugovorima. Dakle, ako tuženik ima prebivalište ili sjedište u državi koja nije članica Europske unije, nadležnost se može zasnovati ne samo prema ZMPP-u, već i prema članku 58. ZPP-a. Takvim dvostrukim uređenjem narušava se sustavnost i preglednost uređenja nadležnosti sudova RH. Slijedom navedenoga, brisana je odredba članka 58.

Uz članak 9.

Članak 91.a stavak 2. jezično je poboljšán. U dosadašnjem stavku 3. brisan je dio odredbe prema kojem su stranke mogle najkasnije do isteka roka za podnošenje prijedloga za dopuštenje revizije i revizije naknadno podnijeti izvornik ili presliku potvrde o položenom pravosudnom ispitu ili drugu javnu ispravu u izvorniku ili preslici iz koje proizlazi da stranka ili njezin punomoćnik ima položen pravosudni ispit, ako takva potvrda ili druga javna isprava u izvorniku ili preslici prethodno nije podnesena sudu u istom postupku te je odredba preformulirana na način da su stranka, odnosno njezin opunomoćenik dužni dokazati da imaju položen pravosudni ispit. Da podnositelj koji nije odvjetnik ima položen pravosudni ispit dokazuje se u skladu s općim pravilima o dokazivanju, uključujući i na način koji je naveden u brisanom dijelu odredbe.

Uz članak 10.

Člankom 106.a stavkom 5. proširuje se krug obveznih sudionika elektroničke komunikacije.

Uz članak 11.

Ovom odredbom mijenja se članak 115. na način da se razrađuje odredba koja propisuje tehničke uvjete potrebne za održavanje ročišta na daljinu. Osim toga, propisuje se da je prije donošenja odluke o održavanju ročišta na daljinu sud dužan pribaviti očitovanja stranaka i drugih sudionika o održavanju ročišta ili izvođenju pojedinog dokaza na daljinu. Propisuje se i da će ministar nadležan za poslove pravosuđa donijeti pravilnik kojim će se detaljnije urediti održavanje ročišta na daljinu.

Uz članak 12.

Ovom odredbom redefiniraju se odredbe o zapisniku sadržane u članku 123. zbog uvođenja obveznog tonskog snimanja ročišta. Prema novom konceptu zapisnik se vodi samo za taksativno pobrojane slučajeve, dok tonska snimka sadrži ostale radnje s ročišta (npr. izjave stranaka, ispitivanje svjedoka i vještaka itd.), osim kod sklapanja sudske nagodbe i radnjama poduzetim izvan ročišta ili izvan zgrade suda kad se sastavlja poseban zapisnik, jer se takva ročišta u pravilu tonski ne snimaju. Predmetnom izmjenom nastoji se pojednostaviti rad suda i ubrzati tijek ročišta uslijed uvođenja tehnologije za snimanje ročišta. Zapisnik se nakon sastavljanja ulaže u spis kao posebna isprava ili se pohranjuje elektronički u informacijskom sustavu.

Uz članak 13.

Članak 124. izmijenjen je u cijelosti na način da je u stavku 1. dodano da zapisnik osim ranije navedenih dijelova treba sadržavati i naznaku o tome da se ročište ili druga radnja tonski snimaju. Stavak 2. je izmijenjen uslijed uvođenja obveznog tonskog snimanja ročišta, slijedom čega je brisan sadržaj zapisnika, osim dio da se u zapisnik o glavnoj raspravi unosi je li rasprava bila javna ili je javnost isključena. Naime, novom odredbom članka 123. taksativno je pobrojano što zapisnik može sadržavati. Stavkom 3. uređen je način postupanja suda prilikom uzimanja izjava stranaka i umješāča te iskaza stranaka, svjedoka i vještaka tako da sud u zapisniku navodi ime i prezime osobe, njeno svojstvo te vremenski interval tonske snimke na kojem je sadržana njena izjava ili iskaz.

Uz članak 14.

S obzirom na to da tonska snimka ročišta vjerodostojno oslikava tijek cjelokupnog ročišta te s obzirom na to da se zapisnici u pravilu sastavljaju na računalo nestala je potreba za tim da se u zapisniku ne smije ništa brisati, dodati ili mijenjati, kao i da prekrivena mjesta moraju ostati čitljiva (članak 125. stavak 1.), nego samo potreba da se zapisnik vodi uredno. Stavkom 2. dodatno je normiran način osiguravanja dostupnosti zapisnika strankama i drugim sudionicima na način da će se strankama omogućiti da bez odgode ostvare pristup zapisniku putem informacijskog sustava, dok će se strankama koje nisu uključene u informacijski sustav i drugim sudionicima u postupku dostaviti prijepis zapisnika.

Uz članak 15.

Članak 126. je u cijelosti izmijenjen uslijed uvođenja obveznog tonskog snimanja ročišta. Tonska snimka ročišta najvjerodostojnije prikazuje tijek ročišta, slijedom čega zapisnik prestaje predstavljati jedini dokaz o tijeku ročišta, uslijed čega je prilagođena odredba o izjavljivanju prigovora na sadržaj zapisnika za posebnu kategoriju zapisnika kod kojih se sudska radnja ne snima.

Uz članak 16.

Izmjenom članka 126.a stavkom 1. uvodi se obveza tonskog snimanja ročišta radi veće transparentnosti rada sudova i skraćivanja trajanja ročišta. Stavkom 2. taksativno se navode slučajevi kad se ročišta tonski ne snimaju. Stavak 3. uređuje predaju tonske snimke strankama. Stranke će tonske snimke moći preuzimati preko informacijskog sustava, a u slučaju da nemaju pristup tom sustavu, sud će elektronički zapis tonske snimke učiniti dostupnim na odgovarajući način.

Uz članak 17.

Članak 126.b mijenja se na način da dosadašnji stavak 1. ostaje identičan, dok se stavkom 2. propisuje da će se način pohrane i prijenosa tonske snimke, tehnički uvjeti i način snimanja urediti pravilnikom koji donosi ministar nadležan za poslove pravosuđa. Stavkom 3. je predviđeno da će ministar nadležan za poslove pravosuđa odlukom će utvrditi jesu li ispunjeni tehnički uvjeti za tonsko snimanje ročišta, a sve u svrhu određivanja pravne osnove za donošenje odluke i propisivanje te obveze ministra nadležnog za poslove pravosuđa u prijelaznim i završnim odredbama.

Uz članak 18.

Izmijenjenim člankom 126.c propisuju se odnos zapisnika i tonske snimke, način pozivanja stranaka na sadržaj tonske snimke te primjena odredbi članaka o tonskom snimanju na odgovarajući način i na korištenje audiovizualnih uređaja i tehnološke platforme za komunikaciju na daljinu.

Uz članak 19.

Budući da će se prema novom uređenju sva ročišta tonski snimati izmijenjen je dosadašnji članak 127. stavak 1. na način da zapisnik potpisuje samo sudac pojedinac, odnosno predsjednik

vijeća jer tonska snimka vjerodostojno odražava tijek ročišta. Osim toga, takvim normiranjem pojednostavljuje se potpisivanje i dostava zapisnika, posebice u pogledu ročišta na daljinu. Dosadašnji stavci 2. do 4. brisani su zbog istih razloga.

Uz članak 20.

Člankom 133. stavkom 5. proširuje se krug obveznih sudionika elektroničke komunikacije kojima se vrši dostava elektroničkom komunikacijom te se uređuje pitanje daljnjih dostava obveznim sudionicima elektroničke komunikacije koji se nisu pravovremeno uključili u elektroničku komunikaciju, što su bili obvezni sukladno članku 118. stavku 3. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku (Narodne novine, broj 70/19.) učiniti do 1. rujna 2020. Kako bi se spriječile neželjene posljedice koje bi pravnim osobama mogle nastati zbog neuključivanja u elektroničku komunikaciju, ovim se izmjenama propisuje da će se dostava prvog pismena obaviti poštom na adresu navedenu u tužbi (stavak 6.). Ako ta dostava ne uspije, dostava će se obaviti na adresu sjedišta te osobe upisane u upisniku samo ako je ta adresa različita od adrese navedene u tužbi. Ako dostava na adresu navedenu u tužbi odnosno adresu sjedišta ne uspije, dostava će se obaviti stavljanjem pismena na e-oglasnu ploču sudova (stavak 7.).

Uz članak 21.

Članak 133.c stavak 2. se briše jer fizičke osobe koje obavljaju registriranu djelatnost postaju obvezni sudionici elektroničke komunikacije pa primjenom stavka 1. više ne mogu izravno upućivati pismena preporučeno poštom s povratnicom ili na drugi način koji omogućava dokaz o obavljenoj predaji.

Uz članak 22.

Članak 134.a mijenja se jer se dostava pravnoj osobi nad kojom je otvoren stečajni postupak obavlja stečajnom upravitelju kao obveznom sudioniku elektroničke komunikacije, a fizičke osobe koje obavljaju registriranu djelatnost postaju obvezni sudionici elektroničke komunikacije.

Uz članak 23.

Članak 142. stavak 3. je brisan jer fizičke osobe koje obavljaju registriranu djelatnost postaju obvezni sudionici elektroničke komunikacije.

Uz članak 24.

Budući da su fizičke osobe koje obavljaju registriranu djelatnost postale obvezni sudionici elektroničke komunikacije sužena je primjena članka 143.a stavka 1. samo na fizičke osobe koje ne obavljaju registriranu djelatnost. Druga rečenica u stavku 4. brisana je iz razloga što se dostava javnom bilježniku ili odvjetniku obavlja putem elektroničke komunikacije. U stavku 5. izvršeno je nomotehničko usklađenje.

Uz članak 25.

Policijska uprava osim vođenja evidencije o adresama prebivališta i boravišta građana može izvršiti i zabilježbu izjave stranke da se dostave za nju u sudskim postupcima obavljaju na određenoj adresi ili određenim osobama na određenoj adresi u Republici Hrvatskoj pa je članak 143.b stavak 1. dopunjen pozivanjem na članak 143.a.

Uz članak 26.

Usljed digitalnog napretka dostavnica se, osim u papirnatom obliku, može potpisati i putem tehničkog uređaja, slijedom navedenoga dopunjen je stavak 1. članka 149.

Uz članak 27.

Člankom 151. novim stavkom 3. normiran je tijek zatezne kamate na parnične troškove, s obzirom na to da se do sada analogijom primjenjivala odredba članka 30. Ovršnog zakona ("Narodne novine" broj 112/12., 25/13., 93/14., 55/16., 73/17. i 131/20.). Odredbom je uređeno pitanje početka tijeka kamate na parnične troškove te je propisano da sud o zateznoj kamati odlučuje samo na zahtjev stranke.

Uz članak 28.

Novi stavak 2. članka 185. propisuje da se u parničnom postupku, osim ako nije drugačije određeno ovim ili drugim zakonom, postupak pred prvostupanjskim sudom mora okončati najkasnije u roku od tri godine od dana podnošenja tužbe. Ranijim izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku zakonodavac je u Zakon o parničnom postupku unio instruktivne rokove o postupanju u parnicama iz radnih odnosa. Navedeno rješenje je znatno ubrzalo postupanje u navedenim parnicama te se razabire da je predmetna zakonska intervencija bila odgovarajuća te da je polučila kvalitetne pomake u brzini postupanja. Slijedom navedenog, smatra se opravdanom implementacija istovrsne odredbe i za ostale parnične postupke, kao i za sporove male vrijednosti, pritom uvažavajući specifičnosti određene drugim zakonima.

Uz članak 29.

Članak 186.f i 186.g brisani su kako pokušaj mirenja ne bi usporio parnični postupak koji je u tijeku. Navedeno će izravno utjecati na dinamiku rješavanja parničnog postupka, odnosno brže rješavanje parničnog postupka te će omogućiti sudu da postupak riješi u zakonom propisanim rokovima.

Uz članak 30.

Radi brže i učinkovitije koordinacije u obavljanju poslova zastupanja Republike Hrvatske pred Sudom Europske unije, dopunjuje se odredba članka 213. stavka 4. tako što se propisuje da se uz obavijest ministarstvu nadležnom za vanjske poslove dostavlja i sadržaj zahtjeva koji se podnosi sudu Europske unije. Naime, praksa je pokazala, da iako nadležni sudovi postupaju po navedenoj odredbi, u određenom broju slučajeva ministarstvu nadležnom za vanjske poslove, uz dostavu obavijesti, nije dostavljen i sadržaj samog zahtjeva, što predmetna odredba u osnovi ima za cilj i svrhu.

Uz članak 31.

Članak 213.a brisan je jer je u dovoljnoj mjeri integriran u tekst članka 502.lj.

Uz članak 32.

Novim člankom 220.a uvodi se institut nezakonitog dokaza koji sadržava suvremeni europski pristup uporabe nezakonitih dokaza u parničnom postupku. Odredbom je definiran pojam nezakonitog dokaza i primjena testa razmjernosti prilikom njegovog ocjenjivanja. Stavak 3. propisuje da protiv rješenja o nezakonitom dokazu nije dopuštena posebna žalba.

Uz članak 33.

Članak 223.a uređuje utvrđivanje činjenica u sporovima male vrijednosti po slobodnoj ocjeni, slijedom čega je odredba članka 223.a brisana i premještena u odgovarajući dio Zakona, odnosno u glavu tridesetu, postupak u sporovima male vrijednosti kao novi članak 464.a.

Uz članak 34.

Usljed uvođenja obveznog tonskog snimanja ročišta dopunjen je članak 224. stavak 1. na način da se dokazi izvedeni pred predsjednikom vijeća ili sucem zamoljenog suda, osim što se čitaju i preslušavaju na glavnoj raspravi.

Uz članak 35.

U članku 244. stavku 3. izbrisane su riječi da će se iskazi suočenih svjedoka unijeti u zapisnik, jer se iskazi suočenih svjedoka tonski snimaju.

Uz članak 36.

U oba stavka članka 276. uz riječ „zapisnik“ dodane su riječi „tonska snimka“ zbog uvođenja obveznog tonskog snimanja ročišta.

Uz članak 37.

U članku 277. je zbog uvođenja plana upravljanja postupkom (članci 292.a i b) te shodno tome redefiniranja članka 299.a brisan stavak 4. kao suvišan i protivan novom uređenju glede upućivanja podnesaka stranaka.

Uz članak 38.

Propisivanjem roka u kojem sudovi moraju održati pripremno ročište nakon davanja odgovora na tužbu ili protoka roka za davanje odgovora na tužbu nastoji se potaknuti sudove da novije predmete rješavaju simultano sa starijim predmetima, kao i što se kod stranaka razvija veće povjerenje u rad sudova, budući da je njihov predmet u razumnom roku uzet u obzir (u članku 284. dodan novi stavak 5.). Osim toga, navedeni rok je sukladan s potrebom uvođenja rokova za dovršetak pojedine instance suđenja u parnične postupke. Dodavanjem predmetne odredbe kao stavka 5., dosadašnji stavak 5. postao je stavak 6.

Uz članak 39.

U članku 291. stavku 2. izvršena je nomotehnička intervencija na način da je sadržaj stavka 5. dodavanjem jedne riječi integriran u stavak 2., slijedom čega je stavak 5. brisan. Prema tome, sud i nadalje može samo jednom odgoditi pripremno ročište. Stavak 4. je nomotehnički preciziran radi otklanjanja dvojbi vezanih za presumirano povlačenje tužbe, bilo kao kumulacije pretpostavki bilo kao više zasebnih alternativnih pretpostavki.

Uz članak 40.

Mijenja se članka 292. stavak 7. kojim je usklađen članak 292. stavak 3. koji uređuje donošenje rješenja o izvođenju dokaza s donošenjem plana upravljanja postupkom unutar kojeg bi u slučaju njegova donošenja bilo uključeno i rješenje o izvođenju dokaza. Dosadašnji stavak 8. je zbog nomotehničkih razloga premješten u novi članak 292.a koji uređuje plan upravljanja postupkom.

Uz članak 41.

Ovim člankom dodaju se novi članci 292.a i 292.b koji uvode novi procesni institut plana upravljanja postupkom. Zbog bolje preglednosti i sustavnosti dosadašnji stavci 7. (zaključenje prethodnog postupka) i 8. (zaključenje prethodnog postupka i održavanje glavne rasprave) članka 292. postali su stavci 1. i 2. članka 292.a. Plan upravljanja postupkom donosi se na prvom pripremnom ročištu osim ako je na tom ročištu moguće zaključiti prethodni postupak te održati i zaključiti glavnu raspravu (stavak 3.). Stavkom 4. propisan je sadržaj plana upravljanja postupkom, svrha kojeg je bolja koncentracija i predvidivost postupka. U slučaju potrebe održavanja više ročišta u daljnjem tijeku postupka sud u dogovoru sa strankama planom upravljanja postupkom mora utvrditi termine svih narednih ročišta (stavak 5.). Vezani članak 292.b propisuje trenutak donošenja plana upravljanja postupkom (prvo ročište u postupku), obvezu suda da se prilikom donošenja plana upravljanja postupkom konzultira s prisutnim strankama, dok u slučaju izostanka stranke s ročišta nema obveze konzultiranja suda s tom strankom oko plana upravljanja postupkom. Plan upravljanja postupkom smatra se procesnim rješenjem protiv kojeg nije dopuštena žalba (članak 278.) te sud uvijek mora strankama omogućiti da se izjasne o njegovim promjenama. Iznimno, sud može mijenjati plan upravljanja postupkom bez izjašnjavanja stranka ako takve promjene ne utječu na neki od rokova u postupku.

Uz članak 42.

Uvođenjem plana upravljanja postupkom daljnja ročišta više se ne zakazuju u rješenju o zaključenju prethodnog postupka, nego u rješenju o planu upravljanja postupkom, slijedom čega je u članku 293. stavku 1. izvršena predmetna nomotehnička promjena. Novim stavkom 2. predviđen je rok od šest mjeseci u kojem sudovi moraju održati glavnu raspravu nakon zaključenja prethodnog postupka. Predmetnim rokom nastoji se potaknuti sudove da ne zastaju s postupanjem nakon zaključenja prethodnog postupka, nego da odmah nastave postupati po predmetu, dok se kod stranaka time razvija veće povjerenje u rad sudova. Dodavanjem novog stavka 2. dosadašnji stavci 2. do 4. postali su stavci 3. do 5.

Uz članak 43.

Članak 295. stavak 2. nomotehnički je preciziran radi otklanjanja dvojbi o presumiranom povlačenju tužbe, bilo kao kumulacije pretpostavki bilo kao više zasebnih alternativnih pretpostavki. Dodan je novi stavak 3. u svrhu ublažavanja odredbe o presumiranom povlačenju tužbe u slučajevima kad se postupak već nalazi u fazi glavne rasprave. Kako je zakonska presumpcija povlačenja tužbe u slučaju pasivnosti i svojevrsna procesna sankcija za neaktivnost, u stadiju glavne rasprave, kad je postupak već pripremljen, a možda i prikupljen dostatni procesni materijal da bi se moglo pristupiti meritornom odlučivanju, omogućuje se sudu da iznimno, umjesto presumiranog povlačenja, donese meritornu odluku, ili da, zbog važnih razloga (npr. zbog pribavljanja određenog podatka potrebnog za odlučivanje, a u svjetlu dotadašnje aktivnosti stranaka), odgodi ročište, no najviše jednom.

Uz članak 44.

Kako je učinkovito planiranje postupka moguće samo ako se u plan upravljanja postupkom uključe i pisana očitovanja te eliminiraju nepozvani i nenajavljeni podnesci stranaka, izmijenjena je odredba članka 299.a te je brisan članak 277. stavak 4. Novim uređenjem sud može pozvati stranke da se očituju pritom im određujući rok ne dulji od 30 dana, a ako sud ne pozove stranke, one mogu od strane suda zatražiti odobrenje da podnesu očitovanja. Zadržano je ranije rješenje da podnesci moraju biti predani sudu i protivnoj stranci najkasnije osam dana prije ročišta na kojem se trebaju raspraviti. Svi podnesci zaprimljeni protivno gore navedenom ili protivno planu upravljanja postupkom neće biti uzeti u obzir, osim ako sud ocijeni da je to svrsishodno.

Uz članak 45.

Članak 302. stavak 5. je brisan kao suvišan uslijed uvođenja tonskog snimanja ročišta jer će odbijena pitanja svjedocima, kao i pitanja na koja je zabranjen odgovor biti sadržana na tonskoj snimci ročišta.

Uz članak 46.

Dopunjuje se odredba članka 307. stavka 1. koja uređuje situacije kad sud može isključiti javnost za cijelu glavnu raspravu ili jedan njezin dio. Potreba za dopunom potaknuta je novonastalim okolnostima uzrokovanim proglašenjem epidemije bolesti COVID-19 uzrokovane virusom SARS-CoV-2 te će biti primjenjiva na sve slične slučajeve u kojima zbog određenih okolnosti isključenje javnosti s rasprave može biti opravdano zbog zaštite života i zdravlja ljudi.

Uz članak 47.

U članku 312. stavku 2. uz riječ zapisnik dodane su riječi tonska snimka zbog uvođenja obveznog tonskog snimanja ročišta.

Uz članak 48.

U članku 315. stavku 3. uz riječ zapisnik dodane su riječi tonska snimka zbog uvođenja obveznog tonskog snimanja ročišta.

Uz članak 49.

Člankom 332.a ublažena je obveza suda da mora donijeti presudu bez održavanja rasprave uvijek kad tuženik ne da odgovor na tužbu na način da sud ipak može odlučiti hoće li donijeti presudu bez održavanja rasprave ili zakazati ročište i provesti daljnje radnje u postupku. Naime, nerijetko iz navoda tužbe proizlazi da je tužba osnovana, ali nema pretpostavki za donošenje presude zbog ogluhe jer se primjerice visina tužbenog zahtjeva ne može utvrditi bez vještačenja pa je potrebno zakazati ročište i izvesti dokaze. Proširena je i mogućnost donošenja presude bez održavanja rasprave u situaciji kad tuženik podnese odgovor na tužbu iz kojeg je jasno da tuženik ne osporava tužbeni zahtjev, ali ga nije izričito priznao, što je vrlo često.

Uz članak 50.

Novim člankom 333.a uvodi se odredba o ukidanju potvrde pravomoćnosti po uzoru na odredbu o ukidanju potvrde ovršnosti iz članka 36. stavka 3. Ovršnog zakona. Ovršni zakon predviđa samo ukidanje potvrde ovršnosti, no ne i pravomoćnosti pa je ovom dopunom otklonjena navedena pravna praznina koja je bila prepuštena analognom tumačenju članka 36. stavka 3. Ovršnog zakona.

Uz članak 51.

Novi stavak 4. članka 348. propisuje da je u postupku povodom žalbe drugostupanjski sud dužan donijeti odluku o žalbi podnesenoj protiv odluke prvostupanjskog suda najkasnije u roku od godine dana od dana primitka žalbe. Ranijim izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku zakonodavac je u Zakon o parničnom postupku unio instruktivne rokove o postupanju u parnicama iz radnih odnosa. Ocjenjuje se da je navedeno rješenje znatno ubrzalo postupanje u navedenim parnicama te se razabire da je predmetna zakonska intervencija bila odgovarajuća te da je polučila kvalitetne pomake u brzini postupanja. Slijedom navedenog, smatra se opravdanom implementacija istovrsne odredbe i za ostale parnične postupke, kao i za sporove male vrijednosti, pritom uvažavajući specifičnosti određene drugim zakonima. Navedenom intervencijom ustrajalo bi se kod konzistentnosti i dosljednosti zakonskih rješenja te bi se strankama omogućilo kvalitetnije i brže ostvarivanje njihovih Ustavom i zakonom zajamčenih prava. Dosadašnji stavak 4. postaje stavak 5.

Uz članak 52.

U članku 354. stavku 2. točki 11. dodane su riječi tonska snimka na dva mjesta zbog uvođenja obveznog tonskog snimanja ročišta.

Uz članak 53.

U članku 363. stavku 3. dodana je riječ tonska snimka zbog uvođenja obveznog tonskog snimanja ročišta.

Uz članak 54.

Članak 365. stavak 2. je mijenjan jer drugostupanjski sudovi nakon novele iz 2003., više nemaju ovlast neograničenog ispitivanja žalbe kako je to bilo u sustavu u kojem je vladalo načelo materijalne istine. Razlozi u žalbi stoga moraju biti određeno naznačeni jer se samo tako, poštujući odredbe o stranačkoj dispoziciji i raspravnom načelu, bez povrede prava druge

stranke, može pravilno ispitati pobijana odluka i djelotvorno primijeniti pravilo iz članka 365. stavka 2. Uočava se da drugostupanjski sudovi zapravo ne primjenjuju odredbu ovoga članka u dijelu koji se odnosi na „granice žalbenih razloga“ i prelaze okvire koji su im zadani razlozima žalbe, posebno kad ispituju pravilnost primjene materijalnog prava i sami nalaze nepravilnosti na koje nije ukazivao žalitelj niti je na njih prigovarao. Ako krajnji ishod parnice u najvećoj mjeri zavisi od umješnosti, znanja i sposobnosti stranke koja vodi parnicu, tada se to pravilo mora jasnije odraziti i u drugostupanjskom postupku. Postupak i razlozi odluke drugostupanjskog suda, u kojem on sam pronalazi ono što žalba ne osporava, može biti i na štetu protivne stranke budući da viši sud ponekad usmjerava protivnika u pravcu koji mu (u eventualnom nastavku) postupka omogućava veće izgleda za uspjeh.

Uz članak 55.

Novim člankom 367.a detaljnije se razrađuje načelo iz članka 5. stavka 4. vezano za postojanje "odluka iznenađenja", odnosno odluka koje donosi drugostupanjski sud na pravnoj osnovi koja je bitno različita od pravne osnove o kojoj se u postupku raspravljalo i koju savjesna i brižljiva stranka nije mogla razumno predvidjeti, a što se odnosi na slučajeve neočekivane preinake odluke. U takvim slučajevima drugostupanjski sud poziva stranke da se izjasne o pravnoj osnovi na raspravi ili pisanim putem. Stranke se eventualno mogu pozivati na nove činjenice ili predlagati izvođenje novih dokaza ako je pravna osnova u bitnoj mjeri promijenjena u odnosu na raniju.

Uz članak 56.

U članku 373.c stavku 4. dodana je riječ tonska snimka zbog uvođenja obveznog tonskog snimanja ročišta.

Uz članak 57.

Novim stavkom 2. članka 381. unutar odredbi o postupku povodom žalbe protiv rješenja je jasno naznačeno da se odredbe članka 366.a stavaka 1. do 3., koje uređuju postupanje u slučaju ukidanja rješenja po žalbi i najviše jednog vraćanja na ponovno suđenje, ne odnose na rješenja kojima se postupak okončava, osim rješenja o smetanju posjeda.

Uz članak 58.

Članak 382. jezično je poboljšán. Revizija po dopuštenju Vrhovnog suda Republike Hrvatske postulirana je kao temeljni tip revizije. Revizija po dopuštenju Vrhovnog suda Republike Hrvatske revizija je koju je stranka ovlaštena podnijeti samo ako ju je prethodno, u povodu strankina prijedloga za dopuštenje revizije, dopustio Vrhovni sud Republike Hrvatske. U povodu revizije po dopuštenju Vrhovni su Republike Hrvatske bi sud trebao donositi samo odluke važne za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni ili za razvoj prava u sudskoj praksi. Ako Vrhovni sud Republike Hrvatske ocijeni da nije riječ o takvu pitanju, stranka reviziju uopće nije ovlaštena podnijeti. Funkcija revizije po dopuštenju pretežito je, dakle, javna. To znači da bi u povodu revizije po dopuštenju Vrhovni sud Republike Hrvatske trebao donositi samo odluke važne za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni ili za razvoj prava u sudskoj praksi. U povodu revizije po dopuštenju Vrhovni sud Republike Hrvatske bi, dakle, trebao donositi odluke koje bi u činjenično i pravno istovjetnim predmetima nižim sudovima trebale služiti kao vodilja. Na taj način i ishod budućih sudskih postupaka postaje predvidljiviji, a raste i pravna sigurnost

građana. U povodu revizije po dopuštenju Vrhovni sud Republike Hrvatske kontrolira zakonitost odluka nižih sudova samo u predmetima u kojima je reviziju dopustio, i to samo u dijelu u kojem ju je dopustio.

Uz članak 59.

S obzirom na to da je revizija po dopuštenju postulirana kao jedini tip revizije, brisane su odredbe članka 382.a u skladu s kojim je u nekim vrstama sporova revizija bila dopuštena po sili zakona. U tim sporovima revizija će i nadalje biti dopuštena, ali samo ako je prethodno dopusti Vrhovni sud Republike Hrvatske. U taksativno navedenim sporovima ne javljaju se uvijek samo važna pravna pitanja pa se ocjenjuje opravdanim da se i u tim situacijama prihvati opći režim revizije po dopuštenju. Vrijednosni i proceduralni kriterij dopuštenosti revizije, kakvi su postojali prije uvođenja revizije po dopuštenju, ocijenjeni su neprikladnima za selekciju predmeta važnih za ostvarenje jedinstvenosti u primjeni prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni. Osim toga, valja istaknuti da su revizija po dopuštenju i revizija dopuštena po sili zakona međusobno bitno različite ne samo po funkciji, nego i po svom sadržaju, razlozima podnošenja i postupku odlučivanja o njima. Njihovo supostojanje izaziva konfuziju u vezi s tim kako ih treba sastaviti i kako o njima odlučivati.

Uz članak 60.

Članak 384. sada preciznije određuje nesuspendivnost prijedloga za dopuštenje revizije i revizije.

Uz članak 61.

Članak 385. briše se jer bitne povrede postupka same po sebi, ako ujedno ne indiciraju da je riječ o važnom pitanju, nisu odlučne za dopuštenje ni za osnovanost revizije. Pritom je o važnom pitanju riječ i ako podnositelj prijedloga za dopuštenje revizije argumentirano naznači da je riječ o povredi kakvog temeljnoga ljudskog (procesnog) prava. Svaka bitna povreda određena parničnog postupka nije ujedno i povreda temeljnoga ljudskog prava.

Uz članak 62.

U članku 385. a definirani su kriteriji probira važnih predmeta. Reviziju stoga svakako treba dopustiti u slučaju kad žalbeni sud u svojoj odluci bez valjana obrazloženja odstupi od ustaljene prakse Vrhovnog suda Republike Hrvatske, kad nema prakse Vrhovnog suda Republike Hrvatske o određenom pravnom pitanju (pogotovo ako praksa viših sudova nije jedinstvena) te ako praksa Vrhovnog suda Republike Hrvatske nije jedinstvena, kao i radi usklađenja već ustaljene sudske prakse sa suvremenim društvenim okolnostima, osobito sa standardima zaštite ljudskih prava uspostavljenima u praksi Ustavnog suda Republike Hrvatske i Europskog suda za ljudska prava, ili pak radi izgradnje prakse u vezi s pitanjem koje Vrhovni sud Republike Hrvatske dotad uopće nije razmatrao. Pojavi li se u nekom predmetu pitanje tumačenja prava Europske unije u vezi s kojim niži sudovi nisu uputili zahtjev za prethodnu odluku Sudu Europske unije, reviziju bi u načelu trebalo dopustiti jer je Vrhovni sud Republike Hrvatske, kao sud protiv čijih odluka nema pravnog lijeka, taj zahtjev u pravilu obvezan uputiti. Važno je istaknuti da bi reviziju svakako trebalo dopustiti u slučaju da su pobijanom odlukom ili u postupku koji joj je prethodio povrijeđena temeljna ljudska prava zajamčena Ustavom i Europskom konvencijom (novi stavak 2. članka 385.a). Ne bi, međutim, svaku nezakonitost olako trebalo proglašavati očitom i time pretjerano širiti privatnu funkciju revizije po

dopuštenu. Nije svaka nezakonitost ili nepravilnost u radu suda ujedno i povreda temeljnoga ljudskog prava. Novom je odredbom pokrivena i obveza intervencije Vrhovnog suda Republike Hrvatske ako bi drugostupanjski sud donio tzv. iznenađujuću odluku (njemački *Überraschungsurteil*) jer je ona protivna ustavnom i konvencijskom pravu na pravičan postupak. Na povrede temeljnih ljudskih prava koje bi se odnosile na prvostupanjski postupak stranka bi se u načelu trebala pozvati već u žalbi pa bi i to valjalo uzeti u obzir u prosudbi opravdanosti dopuštenja revizije u konkretnom predmetu. To je, uostalom, uobičajeno pravilo o iscrpljivanju dopuštenog pravnog puta kakvo poznaje i Ustavni sud Republike Hrvatske i Europski sud za ljudska prava.

Uz članak 63.

Članak 386. briše se jer se njegov sadržaj odnosio na članak 382.a koji je također brisan.

Uz članak 64.

Izmjenama članka 387. propisano je da Vrhovni sud Republike Hrvatske odlučuje o dopuštenosti revizije na temelju prijedloga za dopuštenje revizije te je propisan sadržaj prijedloga za dopuštenje revizije. U prijedlogu za dopuštenje revizije trebalo bi biti jasno naznačeno pitanje koje podnositelj smatra važnim. Važno je da se u prijedlogu za dopuštenje revizije podnositelj usredotoči samo na određeno pravno pitanje i na razloge zbog kojih smatra da reviziju treba dopustiti u konkretnom slučaju. Nadalje, propisuje se što je potrebno priložiti prijedlogu za dopuštenje revizije te da se u prijedlogu u pravilu ne mogu iznositi nove činjenice niti predlagati novi dokazi. U prijedlogu bi trebalo navesti i kako su na postavljeno pitanje odgovorili niži sudovi. Iscrpnu argumentaciju pravnih stajališta u vezi s odgovorom na postavljeno pitanje podnositelj treba iznijeti tek u reviziji ako ona bude dopuštena. Bitno je istaknuti da je ponešto drukčiji sadržaj prijedloga za dopuštenje revizije u kojem podnositelj tvrdi da su niži sudovi povrijedili neko njegovo temeljno ljudsko pravo. U njemu podnositelj treba određeno navesti u čemu se sastoji povreda i pokušati argumentima uvjeriti Vrhovni sud Republike Hrvatske da je u nižestupanjskom postupku došlo do povrede njegova temeljnoga ljudskog prava zbog koje bi i eventualna ustavna tužba bila prihvaćena pa je opravdano da je sanira već i Vrhovni sud Republike Hrvatske u povodu revizije.

Uz članak 65.

U članku 388. stavku 1. radi sustavnosti odredbi o podnošenju prijedloga za dopuštenje revizije prenesena je nekadašnja odredba članka 387. stavka 2. (podnošenje prijedloga za dopuštenje revizije prvostupanjskom sudu u roku 30 dana od donošenja drugostupanjske odluke), dok je dio odredbe o podnošenju prijedloga za dopuštenje u dovoljnom broju primjeraka za sudove, protivnu stranku i umješaka brisan, budući da je već sadržan u općoj odredbi člana 107. Nekadašnja odredba stavka 2. dopunjena je na način da će sudac pojedinac ili predsjednik vijeća prvostupanjskog suda osim nepravodobnog prijedloga za dopuštenje revizije, odbaciti i onaj koji je nepotpun. Stavci 3. i 4. detaljnije definiraju kad je prijedlog za dopuštenje revizije nepravodoban i nepotpun. Nekadašnje odredbe članka 389. stavaka 1. do 3. uz manje dopune također su integrirane u tekst odredbe članka 388. stavke 5. do 7. radi veće sustavnosti odredbi o postupanju prvostupanjskog suda povodom prijedloga za dopuštenje revizije.

Uz članak 66.

Člankom 389. propisano je da o prijedlogu za dopuštenje revizije Vrhovni sud Republike Hrvatske odlučuje sjednici vijeća na kojoj je javnost isključena. Kad ocijeni da je to u interesu javnosti, vijeće može sjednicu održati i javno te na nju pozvati stranke i njihove zastupnike, što je novost u odnosu na dosadašnje uređenje.

Uz članak 67.

U skladu s novim člankom 389.a Vrhovni sud odbacit će nedopušten prijedlog za dopuštenje revizije, a i nepravodoban i nepotpun ako je to propustio učiniti prvostupanjski sud. Stavak 2. daje definiciju kad je prijedlog za dopuštenje revizije nedopušten. Vrhovni sud Republike Hrvatske odbacit će prijedlog za dopuštenje revizije koji uopće ne sadržava pitanje ili povrijeđeno temeljno ljudsko pravo ili jasno naznačene razloge važnosti pitanja u smislu članka 385.a stavka 1. i 2. ovoga Zakona, a i prijedlog za koji ocijeni da u njemu stranka nije učinila vjerojatnim da joj je povrijeđeno temeljno ljudsko pravo u smislu članka 385.a stavka 2. ovoga Zakona ili ako utvrdi da stranka u vezi s povredom temeljnog ljudskog prava na koju se u prijedlogu poziva nije prethodno iscrpila dopušteni pravni put. U rješenju kojim se prijedlog za dopuštenje revizije odbacuje sud će određeno navesti razlog odbacivanja.

U skladu s novim člankom 389.b Vrhovni sud Republike Hrvatske odbit će prijedlog za dopuštenje revizije ako na temelju onoga što mu je dostavljeno ocijeni da u prijedlogu nije riječ o važnom pravnom pitanju u smislu članka 385.a stavka 1. U rješenju kojim se prijedlog za dopuštenje revizije odbija sud će određeno navesti razlog odbijanja upućujući, ako je to moguće, na svoju raniju praksu. Iznimno, ako ocijeni da je to u interesu javnosti, sud rješenje može i iscrpnije obrazložiti. U rješenju kojim se revizija dopušta Vrhovni sud Republike Hrvatske navest će u odnosu na koje pravno pitanje ili u odnosu na koju povredu temeljnog ljudskog prava i u odnosu na koji dio odluke dopušta podnošenje revizije. Za ostala će se pravna pitanja i povrede temeljnih ljudskih prava iz prijedloga za dopuštenje revizije uzeti da je prijedlog u odnosu na njih povučen.

U skladu s novim člankom 389.c pravni lijek protiv rješenja u povodu prijedloga za dopuštenje revizije nije dopušten. Vrhovni sud Republike Hrvatske dužan je donijeti odluku o prijedlogu za dopuštenje revizije u roku od šest mjeseci od dana primitka prijedloga za dopuštenje revizije.

Novim člankom 389.d propisan je sadržaj revizije. U reviziji podnositelj bi ponovno trebao naznačiti pravno pitanje zbog kojeg je revizija dopuštena i iscrpno argumentirati pravna stajališta u vezi s odgovorom na to pitanje. U reviziji se ne mogu iznositi nove činjenice ni predlagati novi dokazi, osim onih koji se odnose na pitanja iz članka 385.a stavka 1. i 2. ovoga Zakona zbog kojih se revizija podnosi.

Novim člankom 389.e propisano je da se revizija, kao i dosad, podnosi sudu koji je donio prvostupanjsku presudu i koje su ovlasti i dužnosti prvostupanjskog suda u vezi s njom. Nakon primitka odgovora na reviziju, odnosno nakon isteka roka za odgovor na reviziju, prvostupanjski će sud dostaviti reviziju i odgovor na reviziju, ako je podnesen, Vrhovnom sudu Republike Hrvatske zajedno sa spisom. Nepravodoban odgovor na reviziju neće se odbaciti, nego uzeti u obzir ako je to moguće.

Uz članak 68.

Člankom 390. je propisano da Vrhovni sud Republike Hrvatske o reviziji odlučuje na nejavnoj sjednici vijeća. Kad ocijeni da je to u interesu javnosti, vijeće može sjednicu održati i javno te na nju pozvati stranke i njihove zastupnike. Novost je i stavak 2. kojim se uvodi odlučivanje u proširenom vijeću Vrhovnog suda Republike Hrvatske. Naime, ako peteročlano vijeće ocijeni da bi svojom odlukom odstupilo od ustaljene prakse ili odluke proširenog vijeća Vrhovnog suda Republike Hrvatske ili da praksa Vrhovnog suda Republike Hrvatske u vezi s pravnim pitanjem o kojem odlučuje nije jedinstvena, odluku će prepustiti proširenom vijeću od trinaest sudaca Vrhovnog suda Republike Hrvatske. Na taj se način sprječava razvoj neujednačene prakse različitih vijeća Vrhovnog suda Republike Hrvatske. Vrhovni sud Republike Hrvatske dužan je donijeti odluku o reviziji podnesenoj protiv odluke drugostupanjskog suda u roku od dvije godine od dana primitka revizije (članak 390.).

Uz članak 69.

U izmijenjenom članku 391. propisano je koje odluke donosi Vrhovni sud Republike Hrvatske u povodu revizije. Vrhovni sud će odbaciti nedopuštenu reviziju bez održavanja ročišta ne pozivajući stranku da je izmijeni ili dopuni, kao i nepravodobnu i nepotpunu reviziju ako je to propustio učiniti prvostupanjski sud. U stavku 2. definira se kad je revizija nedopuštena. U povodu revizije Vrhovni sud Republike Hrvatske sud ispituje pobijanu presudu samo u dijelu u kojem je revizija dopuštena i samo zbog pitanja zbog kojeg je dopuštena. Ako Vrhovni sud Republike Hrvatske utvrdi da stranka nije prethodno iscrpila dopušteni pravni put ili da revizija ne sadrži razloge podnošenja odbacit će podnesenu reviziju. I nadalje je Vrhovni sud Republike Hrvatske, ako o reviziji odlučuje meritorno, ovlašten a) odbiti reviziju; b) prihvatiti reviziju i preinačiti pobijanu presudu, ali ne i na štetu stranke koja je podnijela reviziju ako je samo ona podnijela reviziju; c) prihvatiti reviziju, ukinuti drugostupanjsku (i prvostupanjsku) presudu i predmet vratiti na ponovno suđenje i d) prihvatiti reviziju, ukinuti drugostupanjsku (i prvostupanjsku) presudu i odbaciti tužbu.

Uz članak 70.

Članak 392. briše se jer su njegove odredbe uglavnom sadržane u drugim, novim odredbama o reviziji.

Članak 392.a briše se jer to sad uređeno u članku 399. stavku 2.

Članci 393., 394., 395. i 396. brišu se jer je u članku 399. stavku 1. upućeno na podrednu primjenu odredaba o žalbenom postupku, koje su u tim odredbama nepotrebno bile ponovljene.

Članak 394.a briše se jer bi autoritet odluka Vrhovnog suda Republike Hrvatske trebao proizlaziti iz uvjerenosti argumentacije.

Uz članak 71.

Stavak 1. članka 398. je izbrisan kao suvišan jer je jednak članku 376. na koji je upućeno u članku 399. stavku 1. Stavak 2. istog članka jezično je redigiran te je izmjenom postao stavak 1.

Uz članak 72.

U izmijenjenom članku 399. upućeno je na podrednu primjenu nekih odredaba o žalbi te je izrijekom propisano da, ako stranka odustane od prijedloga za dopuštenje revizije, odnosno revizije, to će rješenjem utvrditi predsjednik vijeća Vrhovnog suda Republike Hrvatske, odnosno sudac pojedinac ili predsjednik vijeća prvostupanjskog suda. Dosadašnji članak 399. stavak 2. sadržan je u novoj redakciji u prijelaznim i završnim odredbama. Naime, od stupanja na snagu ovoga Zakona i na reviziju propisanu posebnim zakonima primjenjivat će se odredbe ovoga Zakona o prijedlogu za dopuštenje revizije i reviziji.

Uz članak 73.

U skladu s izmijenjenim člankom 400. stranke mogu podnijeti reviziju i protiv rješenja drugostupanjskog suda kojim je postupak pravomoćno završen, i to ne samo o „predmetu spora“ kao dosad, ako je Vrhovni sud Republike Hrvatske dopustio podnošenje revizije. Na taj je način određeno i da se na rješenja odnosi novi režim revizije po dopuštenu. Za javnu funkciju revizije nije, naime, odlučna vrsta odluke protiv koje se prijedlog za dopuštenje revizije i revizija podnose. U revizijskom postupku protiv rješenja na odgovarajući se način primjenjuju odredbe ovoga Zakona o prijedlogu za dopuštenje revizije i reviziji protiv presude. Brisana je stavak 2. koji se odnosio na revizibilnost rješenja o troškovima postupka.

Uz članak 74.

Mogući načini rješenja spora pred Europskim sudom za ljudska prava su:

- donošenje presude kojom sud utvrđuje postojanje ili nepostojanje povrede Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda
- donošenje odluke o prijateljskom rješenju spora kao svojevrsna nagodba kojom tužena država ne priznaje da je došlo do povrede Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, ali se obvezuje podnositelju isplatiti određeni iznos na ime pravične naknade i/ili na izvršenje neke druge činidbe koja je povezana s predmetom spora
- donošenje odluke o brisanju predmeta s liste na temelju jednostrane izjave tužene države o priznanju povrede Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, kojom se tužena država obvezuje isplatiti podnositelju određenu pravičnu naknadu i/ili izvršiti neku drugu činidbu koja je u uzročnoj vezi s povredom konvencijskih prava podnositelja

Budući da je krug odluka koje može donijeti Europski sud za ljudska prava širi od same presude kojom se utvrđuje postojanje ili nepostojanje povrede Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda u članku 428.a dodani su stavci 4. i 5. kojima se omogućuje ponavljanje postupka i ako je postupak pred Europskim sudom za ljudska prava okončan prijateljskim rješenjem spora u skladu s člankom 39. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, odnosno jednostranim priznanjem povrede u skladu s člankom 62.A Poslovnika Europskog suda za ljudska prava (prijateljska rješenja i jednostrana priznanja povrede od strane države). Rok za ponavljanje postupka u tim slučajevima počinje teći od objave odluke o brisanju predmeta s liste Europskog suda za ljudska prava.

Uz članak 75.

Izmjenom odredbe članka 429. uređen je odnos između prijedloga za ponavljanje postupka i drugih izvanrednih pravnih lijekova na način da ako je podnesen prijedlog za dopuštenje revizije, odnosno revizija i istovremeno ili nakon toga prijedlog za ponavljanje postupka,

Vrhovni sud Republike Hrvatske može prekinuti postupak u povodu prijedloga za dopuštenje revizije, odnosno revizije do završetka postupka u povodu prijedloga za ponavljanje postupka.

Uz članak 76.

Pojednostavljenjem odnosa između prijedloga za ponavljanje postupka i drugih izvanrednih pravnih lijekova u okviru članka 429., članci 430. i 431. brisani su kao suvišni. Prijedlog za ponavljanje postupka i revizija imaju u novom uređenju bitno drugačiju funkciju pa zato njihov odnos ne zahtijeva detaljnu razradu.

Uz članak 77.

Članak 443. stavak 4. brisan je kao suvišan jer je člankom 400. predviđeno da stranke mogu podnijeti reviziju i protiv rješenja drugostupanjskog suda kojim je postupak pravomoćno završen ako je Vrhovni sud Republike Hrvatske dopustio podnošenje revizije te da će se u postupku povodom prijedloga za dopuštenje revizije i revizije protiv rješenja na odgovarajući način primjenjivati odredbe o prijedlogu za dopuštenje revizije i reviziji protiv presude.

Uz članak 78.

Dodavanjem stavka 3. u članku 450. kojim tužitelj nakon podnošenja prigovora može preinačiti tužbu samo tako da na temelju iste činjenične i pravne osnove povisi tužbeni zahtjev iznad onog iz platnog naloga rješava se učestali problem u sudskoj praksi.

Uz članak 79.

Tradicionalna je uloga prigovora protiv platnog naloga, da ako bude podnesen, služi kao "okidač" parničnog postupka u kojem će stranke moći iznijeti sve relevantne činjenice i dokaze. Stoga nije potrebno da se te činjenice i dokazi iznose već u prigovoru protiv platnog naloga, slijedom čega prigovor ne bi trebao biti nepotpun ako u njemu nisu navedeni razlozi pobijanja (članak 451. stavak 3.). Dopunjuje se članak 451. stavka 3. na način da će se u slučaju ukidanja platnog naloga odbiti tužbeni zahtjev čime se ujednačuje različita sudska praksa.

Uz članak 80.

Članak 461. je u cijelosti izmijenjen, budući da više ne postoji razlikovanje nižih i viših sudova prvog stupnja pa je tu odredbu bilo potrebno brisati, no postojeća odredba je iskorištena da se doda da se postupak pred prvostupanjskim sudom mora okončati u roku od jedne godine od dana podnošenja tužbe. Ranijim izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku zakonodavac je u Zakon o parničnom postupku unio instruktivne rokove o postupanju u parnicama iz radnih odnosa. Ocjenjuje se da je navedeno rješenje znatno ubrzalo postupanje u navedenim parnicama te se razabire da je predmetna zakonska intervencija bila odgovarajuća te da je polučila kvalitetne pomake u brzini postupanja. Slijedom navedenog, smatra se opravdanom implementacija istovrsne odredbe i za ostale parnične postupke, kao i za sporove male vrijednosti, pritom uvažavajući specifičnosti određene drugim zakonima. Navedenom intervencijom ustrajalo bi se kod konzistentnosti i dosljednosti zakonskih rješenja te bi se strankama omogućilo kvalitetnije i brže ostvarivanje njihovih Ustavom i zakonom zajamčenih prava, posebice u manje složenim predmetima.

Uz članak 81.

Ovom odredbom mijenja se članak 461.a. Zadržavaju se dosadašnje odredbe stavaka 1. i 2., dok se postupak u sporovima male vrijednosti uređuje kao pisani postupak te se definira način dostave odluka suda u takvim predmetima. U sporovima male vrijednosti sud će održati ročište ako to smatra potrebnim radi provođenja dokaznog postupka ili ako barem jedna od stranaka podnese takav obrazloženi prijedlog. Sud može rješenjem odbiti prijedlog stranke za održavanje ročišta prema ocjeni konkretnog slučaja, protiv kojeg nije dopuštena posebna žalba. Na taj način omogućava se brže rješavanje navedenih postupaka, smanjene troškova, kao i veći broj riješenih predmeta. Dosadašnji stavci 3. do 8. postaju stavci 6. do 11. te se nomotehnički dorađuju.

Uz članak 82.

Članak 461.b se briše jer sadržajno odgovara općem uređenju iz članka 17. stavaka 1. i 2. te članka 20.

Uz članak 83.

Uvođenjem obveznog tonskog snimanja ročišta više nema potrebe za razlikovanjem zapisnika u sporovima male vrijednosti od općeg uređenja, s obzirom na to da je taksativno pobrojano što se unosi u zapisnik slijedom čega je brisan članak 463.

Uz članak 84.

Članak 464. stavak 1. nomotehnički se dorađuje, s obzirom na to da se prema odredbi članka 190. stavka 1. preinačuje tužba, a ne tužbeni zahtjev.

Uz članak 85.

Dodaje se novi članak 464.a kojim je članak 223.a o utvrđivanju činjenica po slobodnoj ocjeni u sporovima male vrijednosti premješten uz manju nomotehničku doradu u odgovarajući dio Zakona, odnosno u glavu tridesetu, postupak u sporovima male vrijednosti, dok je brisan na ranijem mjestu.

Uz članak 86.

Članak 465. stavak 1. brisan je kao suvišan, s obzirom na to da se i na postupke u sporovima male vrijednosti mogu primjenjivati opće odredbe o presumiranom povlačenju tužbe sadržane u člancima 291. i 295., slijedom čega je dosadašnji stavak 2. postao stavak 1. uz nomotehničku doradu uslijed brisanja stavka 1. (dodano pozivanje na članak 291. stavak 4.) te je nomotehnička dorada izvršena i u odnosu na izmijenjene stavke iz članka 461.a.

Uz članak 87.

Novim stavkom 4. članka 467. se propisuje da je u sporovima male vrijednosti drugostupanjski sud dužan donijeti odluku o žalbi podnesenoj protiv odluke prvostupanjskog suda najkasnije u roku od šest mjeseci od dana primitka žalbe. Ranijim izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku zakonodavac je u Zakon o parničnom postupku unio instruktivne rokove o postupanju u parnicama iz radnih odnosa. Ocjenjuje se da je navedeno znatno ubrzalo postupanje u navedenim parnicama te se razabire da je predmetna zakonska intervencija bila

odgovarajuća te da je polučila kvalitetne pomake u brzini postupanja. Slijedom navedenog, smatra se opravdanom implementacija istovrsne odredbe i za ostale parnične postupke, kao i za sporove male vrijednosti, pritom uvažavajući specifičnosti određene drugim zakonima. Navedenom intervencijom ustrajalo bi se kod konzistentnosti i dosljednosti zakonskih rješenja te bi se strankama omogućilo kvalitetnije i brže ostvarivanje njihovih Ustavom i zakonom zajamčenih prava, posebice u manje složenim predmetima.

Uz članak 88.

U članku 495. stavku 1. brisane su riječi „brzjavom“ i „u skladu s posebnim zakonom“, budući da je brzjav napušten u praksi kao zastarjelo sredstvo komunikacije, a posebni zakon ne uređuje elektroničku komunikaciju, nego ovaj Zakon. Stavak 2. je brisan kako bi se rasteretilo punomoćnike koji zastupaju mnogo stranaka odnosno stranke koje imaju više predmeta na sudovima. Brisanjem stavka 2. dosadašnji stavak 3. postao je stavak 2.

Uz članak 89.

Dodavanjem nove točke 5. u članku 502.b stavku 1. osigurava se opći procesni okvir za ostvarenje zaštite potrošača predviđen Direktivom (EU) 2020/1828 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2020. o predstavničkim tužbama za zaštitu kolektivnih interesa potrošača i stavljanju izvan snage Direktive 2009/22/EZ (SL L 409, 4.12.2020.).

Uz članak 90.

S ciljem daljnjeg unaprjeđenja instituta oglednog postupka, izmijenjen je članak 502.k proširenjem kruga ovlaštenih predlagača, osim suda, na stranke ili umješaća na temelju čijeg prijedloga se zakazuje sjednica sudskog odjela. Obavijest o podnošenju zahtjeva za održavanje sjednice odjela objavljuje se na e-oglasnoj ploči sudova uz poziv strankama i umješaćima iz postupaka u kojima odluka ovisi o rješavanju istog pravnog pitanja da se u roku od 30 dana pisano očituju o potrebi pokretanja oglednog postupka. O tome se obavještava i Vrhovni sud Republike Hrvatske koji će podnijeti očitovanje o postupcima u kojima odluka ovisi o rješavanju istog pravnog pitanja. Sjednica sudskog odjela raspravlja o očitovanjima i ostalim činjenicama uz davanje savjetodavnog mišljenja te ako odluči podnijeti prijedlog za pokretanje oglednog postupka, sud prijedlog sa spisom predmeta dostavlja Vrhovnom sudu Republike Hrvatske uz objavu na mrežnoj stranici e-oglasna ploča sudova. Posljednja dva stavka uz manje nomotehničke odrade sadržajno odgovaraju ranija posljednja dva stavka ovoga članka.

Uz članak 91.

Izmjenom članka 502.l Vrhovni sud Republike Hrvatske može nakon primitka prijedloga od predsjednika sudova zatražiti dopunske obavijesti o okolnostima relevantnima za odlučivanje o prijedlogu, dok sve zainteresirane osobe mogu u roku od 45 dana od objave obavijesti o prijedlogu uputiti Vrhovnom sudu Republike Hrvatske svoja očitovanja o potrebi pokretanja oglednog postupka. I ranijim uređenjem je Vrhovni sud Republike Hrvatske mogao od predsjednika sudova zatražiti podatke, ali samo o tome jesu li i u kojem broju pred njihovim sudovima pokrenuti takvi sporovi. Međutim, novim uređenjem se proširuje prostor za komunikaciju nižih sudova i Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

Uz članak 92.

Dodavanjem novih stavaka 3. i 4. u članku 502.lj. pobrojani su slučajevi kad bi se trebala donijeti odluka o dopuštenosti prijedloga za pokretanje oglednog postupka te odnosu oglednog postupka i prijedloga za dopuštenje revizije, u kojem slučaju sud neće pokrenuti ogledni postupak ako je o pitanju važnom za jedinstvenu primjenu prava već doneseno rješenje kojim se revizija dopušta. Dodavanjem gore navedenih stavaka, dosadašnji stavci 3. do 5. postali su stavci 5. do 7. U dosadašnjem stavku 4. koji postaje stavak 6. u drugoj rečenici dodana je obveza da se odluka o dopuštanju prijedloga za pokretanje oglednog postupka osim objave na mrežnoj stranici e-oglasna ploča sudova također dostavi strankama i umješacima.

Uz članak 93.

Kad se donosi meritorna odluka u oglednom postupku, radi ujednačenijeg stava izmijenjen je članak 502.m stavak 1. na način da o pitanju važnom za jedinstvenu primjenu prava odlučuje vijeće od trinaest sudaca Vrhovnog suda Republike Hrvatske, umjesto ranijih pet. Naziv odluke promijenjen je iz rješenja u presudu. Stavkom 2. uređuje se sadržaj presude u oglednom postupku. Vrhovni sud Republike Hrvatske presudom zauzima pravno shvaćanje o pitanju važnom za jedinstvenu primjenu prava uz obrazloženje kojim se u obzir uzimaju i očitovanja stranaka te druge okolnosti važne za odlučivanje.

Uz članak 94.

U vezi s usklađivanjem zakonodavstva Republike Hrvatske s pravnom stečevinom Europske unije, ovom odredbom mijenja se naziv poglavlja iznad članka 507.a, a koje poglavlje je u vezi s europskim parničnim postupcima i posebnim odredbama o ostvarivanju pravosudne suradnje u Europskoj uniji. Izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku obuhvaćene su i odredbe koje se odnose na posebne odredbe o dostavi prema Uredbi (EU) br. 1393/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. studenoga 2007. o dostavi, u državama članicama, sudskih i izvansudskih pismena u građanskim i trgovačkim predmetima („dostava pismena“), i o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1348/2000, sve s obzirom da je Uredba br. 1393/2007 zamijenjena Uredbom (EU) 2020/1784 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2020. o dostavi, u državama članicama, sudskih i izvansudskih pismena u građanskim ili trgovačkim stvarima (dostava pismena) (preinaka).

Uz članak 95.

Ovom odredbom usklađuje se izričaj u članku 507.a glede izraza „otpremno mjesto“ koje sada glasi „otpremno tijelo“ te „prijamno mjesto“ koje sada glasi „prijamno tijelo“.

Uz članak 96.

U članku 507.b izvršeno je nomotehničko usklađenje i usklađenje u izričaju. Također, odredbom se određuje objektivni rok za podnošenje zahtjeva za povrat u prijašnje stanje tako što se određuje da se prijedlog za povrat u prijašnje stanje iz članka 22. stavka 4. Uredbe 2020/1784 ne može podnijeti nakon isteka roka od godine dana od datuma donošenja odluke. Time se postupa u skladu s člankom 22. stavkom 4. navedene Uredbe prema kojem svaka država članica može Komisiji priopćiti činjenicu da zahtjev za povrat u prijašnje stanje neće biti dopušten ako je podnesen nakon isteka roka koji država članica odredi u tom priopćenju te

prema kojem taj rok ni u kojem slučaju ne može biti kraći od godine dana nakon primitka presude.

Uz članak 97.

U članku 507.c izvršeno je nomotehničko usklađenje.

Uz članak 98.

Dosadašnji članak 507.č izmijenjen je u cijelosti, budući da je izvršeno nomotehničko usklađenje i usklađenje u izričaju stavaka 1., 3. i 5. te je dodan novi stavak 6. koji je u vezi s novim člankom 7. Uredbe (EU) 2020/1784 kojim se uređuje pitanje pomoći pri upitima o adresi. Dakle, stavkom 6. određen je način pružanja pomoći pri upitima o adresi.

Uz članak 99.

U članku 507.č stavku 1. izvršeno je nomotehničko usklađenje i usklađenje u izričaju.

Uz članak 100.

U vezi s usklađivanjem zakonodavstva Republike Hrvatske s pravnom stečevinom Europske unije, ovom odredbom mijenja se naziv poglavlja iznad članka 507.d, a koje poglavlje je u vezi s europskim parničnim postupcima i posebnim odredbama o ostvarivanju pravosudne suradnje u Europskoj uniji. Izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku obuhvaćene su i odredbe koje se odnose na izvođenje dokaza prema Uredbi Vijeća (EZ) br. 1206/2001 od 28. svibnja 2001. o suradnji između sudova država članica u izvođenju dokaza u građanskim ili trgovačkim stvarima, sve s obzirom da je Uredba 1206/2001 zamijenjena Uredbom (EU) 2020/1783 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2020. o suradnji između sudova država članica u izvođenju dokaza u građanskim ili trgovačkim stvarima (izvođenje dokaza) (preinaka).

Uz članak 101.

Ovom odredbom izvršeno je nomotehničko usklađenje u članku 507.d. Također, u točki 2. koja propisuje u skladu s kojim pretpostavkama sud može, kad se izvođenje dokaza treba obaviti prema Uredbi br. 2020/1783, zatražiti neposredno izvođenje dokaza u drugoj državni članici, sadržaj odredbe se proširuje i na članak 20. Uredbe 2020/1783, a koji članak predstavlja novo uređenje u Uredbi 2020/1783 te se odnosi na neposredno izvođenje dokaza putem videokonferencije ili druge tehnologije za komunikaciju na daljinu, konkretno, izvođenje dokaza saslušanjem osobe.

Uz članak 102.

U članku 507.e izvršeno je nomotehničko usklađenje i usklađenje u izričaju.

Uz članak 103.

U članku 507.f izvršeno je nomotehničko usklađenje i usklađenje u izričaju.

Uz članak 104.

U članku 507.g izvršeno je nomotehničko usklađenje.

Uz članak 105.

U članku 507.h izvršeno je nomotehničko usklađenje.

Uz članak 106.

U članku 507.k izvršeno je nomotehničko usklađenje.

Uz članak 107.

Ovom odredbom propisuju se pravila po kojima će se dovršiti postupci koji su pokrenuti prije stupanja na snagu ovoga Zakona. U stavku 2. propisuju se odredbe ovoga Zakona koje će se primjenjivati i na sve postupke u tijeku, dok je u stavku 3. propisano da se odredba članka 29. ovoga Zakona primjenjuje na postupke pokrenute prije stupanja na snagu ovoga Zakona u kojima, u trenutku stupanja na snagu ovoga Zakona, ne postoji pravomoćno rješenje o zastoju postupka zbog razloga navedenog u člancima 186.f i 186.g Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“, broj 53/91., 91/92., 112/99., 129/00., 88/01., 117/03., 88/05., 2/07., 84/08., 96/08. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske., 123/08., 57/11., 148/11. - pročišćeni tekst, 25/13., 89/14. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 70/19.). Stavkom 4. propisuju se odredbe ovoga Zakona koje će se primjenjivati i na sve postupke u tijeku kad ministar nadležan za poslove pravosuđa donese odluku o ispunjavanju tehničkih uvjeta za tonsko snimanje ročišta na općinskim sudovima, županijskim sudovima i Visokom trgovačkom sudu Republike Hrvatske. U stavku 5. je predviđeno da će se odredbe o reviziji primjenjivati na sve postupke u tijeku u kojima do stupanja na snagu ovoga Zakona nije donesena drugostupanjska odluka. Stavkom 6. radi brisanja članka 382.a Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“, broj 53/91., 91/92., 112/99., 129/00., 88/01., 117/03., 88/05., 2/07., 84/08., 96/08. - odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 123/08., 57/11., 148/11. - pročišćeni tekst, 25/13., 89/14. - odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 70/19.) propisuje se pravilo koje se odnosi na sve revizije propisane posebnim zakonima tako što će se i na te revizije primjenjivati odredbe ovoga Zakona o prijedlogu za dopuštenje revizije i reviziji. U stavku 7. je predviđeno da će se odredbe o oglednom postupku radi rješavanja pitanja važnog za jedinstvenu primjenu prava primjenjivati na sve postupke u tijeku u kojima do stupanja na snagu ovoga Zakona nije donesena drugostupanjska odluka.

Uz članak 108.

Ovom odredbom isključuje se postupanje sudova po različitim novelama Zakona o parničnom postupku u zavisnosti od vremena kada je parnica pokrenuta, a ponajprije u odnosu na institut zaključenja prethodnog postupka i nastup različitih prekluzija kao njegovih posljedica. S obzirom na to da se novela Zakona o parničnom postupku iz 2013. pokazala djelotvornom u smislu općenitog ubrzanja parničnog postupka, na način propisan ovom odredbom bi je trebalo ugraditi u sve postupke koji su u tijeku, u ovom slučaju u one najstarije parnice, a što će doprinijeti njihovom bržem rješavanju.

Uz članak 109.

Ovom odredbom propisuje se rok u kojem su sve fizičke osobe (obrtnici, liječnici i dr.) koje obavljaju registriranu djelatnost u sporovima koji se tiču te djelatnosti dužne zatražiti dodjelu prava pristupa informacijskom sustavu elektroničke komunikacije sa sudovima putem ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa.

Uz članak 110.

Ovom odredbom propisan je rok u kojem je ministar nadležan za poslove pravosuđa dužan donijeti pravilnike iz članka 11. i 17. ovoga Zakona.

Uz članak 111.

Ovom odredbom uređuje se stupanje na snagu Zakona. Odredbe članka 1. i članaka 94. do 106. stupaju na snagu 1. srpnja 2022. uslijed stupanja na snagu Uredbi 2020/1783 i 2020/1784, dok će odredba članka 89. stupiti na snagu donošenjem posebnog propisa o predstavničkim tužbama za zaštitu kolektivnih interesa potrošača.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Sredstva za provedbu ovoga Zakona planirana su u Državnom proračunu Republike Hrvatske za razdoblje 2022.-2024., na razdjelu 109 - Ministarstvo pravosuđa i uprave, u okviru redovnih aktivnosti pravosudnih tijela, osim za odredbe kojima se propisuje obvezno tonsko snimanje ročišta. Sredstva potrebna za provedbu tih odredbi, u ukupnom iznosu 68.750.000 kuna, odnose se na opremanje općinskih, županijskih, trgovačkih sudova i Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske za tonsko snimanje ročišta (793) te edukaciju sudaca i službenika, a osigurat će se preraspodjelom sredstava u okviru utvrđenih projekcija razdjela 109 - Ministarstvo pravosuđa i uprave za 2023. i 2024.

IV. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA

U Hrvatskome saboru nakon rasprave o Prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku, na sjednici održanoj 28. travnja 2022. godine, donesen je Zaključak kojim se prihvaća Prijedlog te se sve primjedbe, prijedlozi i mišljenja izneseni u raspravi upućuju predlagatelju radi pripreme Konačnog prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku.

Razlike između rješenja koja se predlažu Konačnim prijedlogom zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku u odnosu na rješenja iz prijedloga zakona su manje jezične i nomotehničke izmjene u skladu s danim primjedbama Odbora za zakonodavstvo Hrvatskog sabora u člancima 1., 2., 5., 7., 22., 40., 41., 44., 55., 64., 65., 66., 67., 72., 79., 92., 96., 98., 99., 101. i 109.

Osim toga, ispravljene su omaške u pisanju te jezični i nomotehnički ispravci u odredbama članaka 69., 107. i 108.

Osim navedenih razlika koje se odnose na manje jezične i nomotehničke izmjene, izmijenjen je članak 29. prijedloga zakona tako što se brišu odredbe članaka 186.f i 186.g ZPP-a o zastoju postupka u slučaju pokušaja mirnog rješenja spora. S obzirom da je razlog izmjena i dopuna ZPP-a povećanje učinkovitosti pravosudnog sustava, između ostalog, i skraćivanjem trajanja parničnog postupka, predlagatelj smatra potrebnim brisati članke 186.f i 186. g ZPP-a. Dakle, razlozi za brisanje navedenih odredbi proizlaze iz namjere predlagatelja da dodatno osnaži odredbe koje za cilj imaju skraćivanje trajanja parničnog postupka, kao i da onemogući da pokušaj mirenja uspori parnični postupak i onemogući sud da postupak završi u propisanom roku.

V. PRIJEDLOZI I MIŠLJENJA DANI NA PRIJEDLOG ZAKONA KOJE PREDLAGATELJ NIJE PRIHVATIO

U raspravi na sjednici Hrvatskoga sabora iznijeti su sljedeći prijedlozi u odnosu na sadržaj i tekst Prijedloga zakona.

U raspravi na sjednici Hrvatskoga sabora nekoliko saborskih zastupnika iznijelo je prijedlog da se predmetnim izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku detaljnije propišu pravila o dostavi u parničnom postupku. Navedenom prijedlogu nije moguće udovoljiti jer je stručni nositelj izrade propisa kojim se uređuje parnični postupak osnovao radnu skupinu sa ciljem da se izradi jedinstveni propis koji će urediti sudsku dostavu u svim postupcima. U skladu s navedenim nije nužno dodatno normirati pravila o dostavi u parničnom postupku.

Odbor za zakonodavstvo Hrvatskog sabora kao i nekoliko saborskih zastupnika u raspravi na sjednici Hrvatskoga sabora predložili su da se donese novi Zakon o parničnom postupku s obzirom na veliki broj izmjena. Prijedlog je uzet u razmatranje te će se u skladu sa zakonodavnom praksom stručnog nositelja izrade propisa kojim se uređuje parnični postupak tome pristupiti kad se za to steknu uvjeti.

Odbor za zakonodavstvo Hrvatskog sabora predložio je da se u čl. 95. preispita radi li se o državnim službenicima (ne javnim). Primjedba je razmotrena te je utvrđeno da Uredba br. 2020/1784, koja se izravno primjenjuje, propisuje da država određuje javne službenike, tijela ili druge osobe odgovorne za slanje i zaprimanje sudskih pismena.

Uz navedeno, nekoliko članova Odbora za pravosuđe Hrvatskog sabora je u raspravi na sjednici Odbora, kao i nekoliko saborskih zastupnika u raspravi na sjednici Hrvatskoga sabora, istaknulo da je potrebno dodatno regulirati odredbe o tonskom snimanju. Navedeni prijedlozi se ne mogu prihvatiti jer su odredbe Prijedloga zakona o tonskom snimanju u dovoljnoj mjeri normirane da omogućuju novu metodologija rada u vođenju sudskih postupaka i njihove koncentracije, jačanje procesne discipline svih sudionika i olakšavanje rada sucima uz značajne uštede na radnom materijalu.

**TEKST ODREDBI ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU
KOJE SE MIJENJAJU ILI DOPUNJUJU**

Članak 1.a

Ovim Zakonom osigurava se provedba sljedećih akata Europske unije:

- Uredba (EZ) br. 1393/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. studenoga 2007. o dostavi, u državama članicama, sudskih i izvansudskih pismena u građanskim ili trgovačkim stvarima (»dostava pismena«), i o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1348/2000 (SL L 324, 10. 12. 2007.), u daljnjem tekstu: Uredba 1393/2007.;
- Uredba Vijeća (EZ) br. 1206/2001 od 28. svibnja 2001. o suradnji između sudova država članica u izvođenju dokaza u građanskim ili trgovačkim stvarima (SL L 174, 27. 6. 2001.), u daljnjem tekstu: Uredba 1206/2001.;
- Uredba (EZ) br. 1896/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2006. o uvođenju postupka za europski platni nalog (SL L 399, 30. 12. 2006.), u daljnjem tekstu: Uredba br. 1896/2006.;
- Uredba (EZ) br. 861/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. srpnja 2007. o uvođenju europskog postupka za sporove male vrijednosti (SL L 199, 31. 7. 2007.), u daljnjem tekstu: Uredba br. 861/2007.;
- Uredba (EU) br. 2015/2421 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2015. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 861/2007 o uvođenju europskog postupka za sporove male vrijednosti i Uredbe (EZ) br. 1896/2006 o uvođenju postupka za europski platni nalog (SL L 341, 24. 12. 2015.).

Članak 5.

Sud će svakoj stranci dati mogućnost da se izjasni o zahtjevima i navodima protivne stranke.

Samo kad je to ovim Zakonom određeno, sud je ovlašten da odluči o zahtjevu o kome protivnoj stranci nije bila dana mogućnost da se izjasni.

2. Nadležnost sudova u sporovima s međunarodnim elementom

Članak 27.

Sud u Republici Hrvatskoj nadležan je za suđenje kad je njegova nadležnost u sporu s međunarodnim elementom izričito određena zakonom ili međunarodnim ugovorom. Ako u zakonu ili međunarodnom ugovoru nema izričite odredbe o nadležnosti suda u Republici Hrvatskoj za određenu vrstu sporova, sud u Republici Hrvatskoj nadležan je za suđenje u toj vrsti sporova i kad njegova nadležnost proizlazi iz odredaba zakona o mjesnoj nadležnosti suda u Republici Hrvatskoj.

Članak 34.b

Trgovački sudovi u parničnom postupku u prvom stupnju sude:

1. u sporovima između pravnih osoba, u sporovima između pravnih osoba i obrtnika, u sporovima između obrtnika uključujući i sporove između trgovaca pojedinaca, ako se radi o sporu u vezi s njihovom djelatnošću, osim ako nije riječ o sporovima u kojima prema ovom Zakonu uvijek sude općinski sudovi (članak 34. stavak 1.), odnosno ako nije riječ o sporovima za koje je zakonom utvrđena nadležnost nekoga drugog suda,
2. sporove u povodu osnivanja, rada i prestanka trgovačkoga društva kao i o raspolaganju članstvom i članskim pravima u trgovačkom društvu,
3. sporove između članova trgovačkoga društva međusobno te između članova društva i društva koji se tiču upravljanja društvom i vođenja poslova društva kao i prava i obveza članova društva koji proizlaze iz njihova položaja u društvu, sporove između predsjednika i članova uprave ili nadzornog odbora društva i društva ili njegovih članova koji nastanu u svezi s njihovim radom u društvu ili za društvo,
4. sporove o odgovornosti člana trgovačkog društva, člana uprave ili nadzornog odbora trgovačkog društva za obveze trgovačkog društva,
5. sporove u kojima je stranka osoba nad kojom je pred trgovačkim sudom otvoren stečajni postupak bez obzira na svojstvo druge stranke te sve sporove u povodu tog stečajnog postupka, osim ako nije riječ o sporovima u kojima prema ovom Zakonu uvijek sudi općinski sud, odnosno ako nije riječ o sporovima za koje je zakonom utvrđena nadležnost nekog drugog suda. Sporovi koji su pokrenuti prije nastupanja pravnih posljedica otvaranja stečajnog postupka dovršit će se pred sudom koji vodi stečajni postupak,
6. u sporovima koji se odnose na brodove i plovidbu na moru i unutarnjim vodama te u sporovima na koje se primjenjuje plovidbeno pravo (plovidbeni sporovi),
7. u sporovima koji se odnose na zrakoplove i na sporove na koje se primjenjuje zračno plovidbeno pravo,
8. u sporovima koji se odnose na zaštitu i uporabu industrijskog vlasništva, autorskog prava i srodnih prava i drugih prava intelektualnog vlasništva, na zaštitu i uporabu izuma i tehničkih unaprjeđenja te tvrtke, ako posebnim zakonom nije drugačije određeno,
9. u sporovima u povodu djela nelojalne tržišne utakmice, monopolističkih sporazuma i narušavanja ravnopravnosti na jedinstvenom tržištu Republike Hrvatske,
10. u sporovima između osoba iz točke 1. ovoga članka u kojima kao suparničari iz članka 196. stavka 1. točke 1. ovoga Zakona sudjeluju i druge fizičke ili pravne osobe.

Članak 34.d

Vrhovni sud Republike Hrvatske u parničnom postupku:

1. odlučuje o žalbama protiv prvostupajnskih odluka županijskih sudova i Visokoga trgovačkog suda Republike Hrvatske i protiv vlastitih prvostupajnskih odluka, ako zakonom nije drugačije određeno,
2. odlučuje o reviziji,
3. rješava sukob o nadležnosti između sudova na području Republike Hrvatske ako im je zajednički neposredno viši sud,
4. obavlja druge poslove određene zakonom.

4. Sastav suda

Članak 41.

U parničnom postupku u prvom stupnju sporove sudi sudac pojedinac, ako zakonom nije određeno da sudi vijeće.

U drugom stupnju sudovi sude u vijeću, ako zakonom nije drugačije određeno.

U povodu revizije sudovi odlučuju u vijeću, ako zakonom nije drugačije određeno.

Predsjednik vijeća može poduzimati samo one radnje u postupku i donositi samo one odluke za čije je poduzimanje odnosno donošenje ovlašten ovim Zakonom.

Članak 44.

Kad odlučuje u drugom stupnju u sjednici vijeća, sud odlučuje u vijeću sastavljenom od trojice sudaca, ako zakonom nije drugačije određeno. U tom sastavu viši sud odlučuje i u svim drugim slučajevima, ako zakonom nije drugačije određeno.

O žalbi protiv presude u sporovima za isplatu novčane tražbine, ako vrijednost predmeta spora ne prelazi 100.000,00 kn, odnosno u trgovačkim sporovima ako vrijednost predmeta spora ne prelazi 500.000,00 kn, odlučuje sudac pojedinac višeg suda, ako zakonom nije drugačije određeno.

O žalbi protiv rješenja odlučuje sudac pojedinac višeg suda, ako zakonom nije drugačije određeno.

Kad odlučuje o reviziji protiv drugostupanjskih odluka, Vrhovni sud Republike Hrvatske sudi u vijeću sastavljenom od pet sudaca, ako ovim Zakonom nije drugačije određeno.

Kad odlučuje o reviziji protiv drugostupanjskih rješenja koje je donio sudac pojedinac suda nižeg stupnja, Vrhovni sud Republike Hrvatske sudi u vijeću sastavljenom od trojice sudaca.

Kad odlučuje o žalbi Vrhovni sud Republike Hrvatske sudi u vijeću u kojemu sudi u povodu revizije.

Nadležnost za osobe koje nemaju općemjesnu nadležnost u Republici Hrvatskoj

Članak 58.

Tužba o imovinskopравnim zahtjevima protiv osobe koja nema općemjesnu nadležnost u Republici Hrvatskoj može se podnijeti svakome sudu u Republici Hrvatskoj na čijem se području nalazi kakva imovina te osobe ili predmet koji se tužbom traži.

Ako nadležnost suda u Republici Hrvatskoj postoji zato što je obveza nastala za vrijeme boravka tuženika u Republici Hrvatskoj, mjesno je nadležan sud na čijem je području obveza nastala.

U sporovima protiv osobe koja u Republici Hrvatskoj nema općemjesnu nadležnost, za obveze koje treba ispuniti u Republici Hrvatskoj, tužba se može podnijeti sudu na čijem području tu obvezu treba ispuniti.

Članak 91.a

Stranka može podnijeti prijedlog za dopuštenje revizije i reviziju preko opunomoćenika koji je odvjetnik.

Iznimno od stavka 1. ovoga članka, stranka može sama podnijeti prijedlog za dopuštenje revizije i reviziju ako ima položen pravosudni ispit, odnosno za nju može prijedlog za dopuštenje revizije i reviziju podnijeti kao opunomoćenik osoba koja ju je prema odredbama ovoga ili kojega drugog zakona ovlaštena zastupati u tom svojstvu iako nije odvjetnik – ako ima položen pravosudni ispit.

Stranka, odnosno njezin opunomoćenik iz stavka 2. ovoga članka dužni su uz prijedlog za dopuštenje revizije ili reviziju ili najkasnije do isteka roka za njihovo podnošenje priložiti izvornik ili presliku potvrde o položenom pravosudnom ispitu ili drugu javnu ispravu u izvorniku ili preslici iz koje proizlazi da stranka ili njezin punomoćnik ima položen pravosudni ispit, ako takva potvrda ili druga javna isprava u izvorniku ili preslici prethodno nije podnesena sudu u istom postupku.

Podnesci u elektroničkom obliku **Članak 106.a**

Podnesak se može podnijeti u elektroničkom obliku putem informacijskog sustava.

Podnesak u elektroničkom obliku mora biti potpisan kvalificiranim elektroničkim potpisom u skladu s posebnim propisima. Podnesak u elektroničkom obliku potpisan kvalificiranim elektroničkim potpisom smatrat će se vlastoručno potpisanim.

Dan kada je informacijski sustav podnositelju potvrdio primitak podneska smatra se danom predaje podneska sudu kojemu je upućen.

Ako podnesak podnesen u elektroničkom obliku nije prikladan za obradu na sudu, sud će o tome elektroničkim putem obavijestiti podnositelja i naložiti mu da podnesak ispravi u skladu s uputom.

Iznimno od stavka 1. ovoga članka, državna tijela, državno odvjetništvo, odvjetnici, javni bilježnici, sudski vještaci, sudski procjenitelji, sudski tumači, stečajni upravitelji, povjerenici te pravne osobe uvijek su dužni podneske podnositi u elektroničkom obliku.

Ako osoba iz stavka 5. ovoga članka podnesak ne podnese u elektroničkom obliku, sud će podnositelju naložiti da u roku od osam dana podnesak dostavi u elektroničkom obliku. Ako podnositelj ne dostavi podnesak u elektroničkom obliku u određenom roku, smatrat će se da je podnesak povučen.

Ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa uspostavlja informacijski sustav.

Pretpostavke za podnošenje podnesaka i dostavu u elektroničkom obliku, oblike zapisa podnesaka u elektroničkom obliku te organizaciju i djelovanje informacijskog sustava uređuju se pravilnikom koji donosi ministar nadležan za poslove pravosuđa.

Članak 115.

Ročište se, u pravilu, održava u sudskoj zgradi.

Sud može odlučiti da se ročište održi izvan sudske zgrade kad ustanovi da je to nužno ili da će se na taj način uštedjeti u vremenu ili u troškovima postupka.

Sud može odrediti da se ročište održi na daljinu, uz korištenje odgovarajućih audiovizualnih uređaja, ili da se na taj način izvede pojedini dokaz.

Protiv rješenja suda iz stavaka 2. i 3. ovoga članka nije dopuštena žalba.

Članak 123.

Zapisnik se sastavlja o radnjama poduzetim na ročištu.

Zapisnik se sastavlja i o važnijim izjavama ili saopćenjima koje stranke ili drugi sudionici daju izvan ročišta. O manje važnim izjavama ili saopćenjima neće se sastavljati zapisnik, nego će se samo staviti službena bilješka na spisu.

Zapisnik piše zapisničar.

Članak 124.

U zapisnik se unosi: naziv i sastav suda, mjesto gdje se obavlja radnja, dan i sat kad se obavlja radnja, naznaka predmeta spora i imena prisutnih stranaka odnosno trećih osoba i njihovih zakonskih zastupnika odnosno punomoćnika.

Zapisnik treba sadržavati bitne podatke o sadržaju poduzete radnje. U zapisnik o glavnoj raspravi osobito će se unijeti: je li rasprava bila javna ili je javnost bila isključena, sadržaj izjava stranaka, njihovi prijedlozi, dokazi koje su ponudile, dokazi koji su izvedeni, uz navođenje sadržaja iskaza svjedoka i vještaka te odluke suda donesene na ročištu.

Članak 125.

Zapisnik se mora voditi uredno, u njemu se ne smije ništa brisati, dodati ili mijenjati. Prekrižena mjesta moraju ostati čitljiva.

Članak 126.

Zapisnik se sastavlja tako da sudac pojedinac, odnosno predsjednik vijeća kazuje glasno zapisničaru što će unijeti u zapisnik.

Stranke imaju pravo pročitati zapisnik ili zahtijevati da im se pročita te staviti svoje prigovore na sadržaj zapisnika.

To pravo imaju i druge osobe čija je izjava unesena u zapisnik ali samo u vezi s onim dijelom zapisnika koji sadrži njihovu izjavu.

Ispravci ili dodaci u pogledu sadržaja zapisnika koje treba provesti u povodu prigovora stranaka ili drugih osoba ili po službenoj dužnosti unijet će se na kraju zapisnika. Na zahtjev tih osoba unijet će se i prigovori koji nisu prihvaćeni.

Članak 126.a

Ročišta pred sudom mogu se tonski snimati.

O tonskom snimanju rješenjem odlučuje sud sam ili na prijedlog stranaka. Protiv tog rješenja žalba nije dopuštena.

Tonska snimka ročišta dostavlja se strankama.

Članak 126.b

Tonska snimka ročišta dio je spisa sudskog predmeta.

Način pohrane i prijenosa tonske snimke, tehnički uvjeti i način snimanja uređuju se Sudskim poslovníkom.

Članak 126.c

Tonska snimka prenijet će se i u pisani oblik u roku od osam dana od dana snimanja.

Tonska snimka u pisanom obliku sačinjava se u skladu s odredbom članka 124. ovoga Zakona i mora sadržavati sve što je snimljeno u tonskoj snimci.

Stranke mogu tražiti prijepis tonske snimke u skladu s odredbama ovoga Zakona, uz plaćanje naknade koju pravilnikom propiše ministar nadležan za poslove pravosuđa.

Prijepis tonske snimke stranke mogu zatražiti u roku od osam dana od dana kada je tonska snimka sačinjena.

Ako se prijepis tonske snimke i tonska snimka u bitnome razlikuju, stranka ima pravo podnijeti prigovor u roku od osam dana od dana dostave prijepisa. Prigovor mora biti obrazložen.

Sud će po prigovoru stranke iz prethodnog stavka u roku od tri dana rješenjem prihvatiti i izmijeniti prijepis tonske snimke ili prigovor odbiti. Protiv tog rješenja nije dopuštena posebna žalba.

Članak 127.

Zapisnik potpisuju sudac pojedinac, odnosno predsjednik vijeća, zapisničar, stranke odnosno njihovi zakonski zastupnici ili punomoćnici i tumač.

Svjedok i vještak potpisuju svoj iskaz na zapisniku kad se oni saslušavaju pred zamoljenim sucem ili predsjednikom vijeća.

Nepismena osoba ili osoba koja se ne može potpisati stavit će na zapisnik otisak kažiprsta, a zapisničar će ispod otiska upisati njezino ime i prezime.

Ako se koja stranka, njezin zakonski zastupnik ili punomoćnik, svjedok ili vještak udalji prije potpisivanja zapisnika ili neće potpisati zapisnik, zabilježiti će se to u zapisnik i navesti razlog koji je iznesen.

Način dostave

Članak 133.

Pismena se dostavljaju preko pošte ili preko određenoga sudskog službenika, odnosno sudskog namještenika, preko nadležnoga tijela uprave, preko javnoga bilježnika ili neposredno u sudu odnosno elektroničkim putem u skladu s ovim Zakonom.

Ako se dostava ne obavlja preko pošte, osoba koja obavlja dostavu dužna je osobi kojoj se dostava obavlja, na njezin zahtjev, dokazati svoje svojstvo ovlaštene osobe.

Osobe koje dostavljač iz stavka 1. ovoga članka zatekne na mjestu na kome dostavu treba obaviti dužne su, na njegov zahtjev, dokazati svoju istovjetnost.

Kad je to potrebno, dostavljač je ovlašten zatražiti pomoć policije radi utvrđivanja istovjetnosti osobe koju zatekne na mjestu na kome dostavu treba obaviti te radi obavljanja drugih radnji dostave. Troškovi koji time nastanu ulaze u troškove postupka.

Iznimno od stavka 1. ovoga članka, pismena se dostavljaju državnim tijelima, državnom odvjetništvu, odvjetnicima, javnim bilježnicima, sudskim vještacima, sudskim procjeniteljima, sudskim tumačima, stečajnim upraviteljima, povjerenicima te pravnim osobama u elektroničkom obliku putem informacijskog sustava ili na drugi odgovarajući način.

Članak 133.c

Sud može naložiti strankama da jedna drugoj izravno upućuju pismena preporučeno poštom s povratnicom ili na drugi način koji omogućava dokaz o obavljenoj predaji, osim ako su obje stranke ili njihovi punomoćnici ili zakonski zastupnici uvijek dužni podneske podnositi u elektroničkom obliku u skladu s člankom 106.a ovoga Zakona.

Ako je koja od stranaka fizička osoba s registriranom djelatnošću, pismena iz stavka 1. ovoga članka mogu joj se predati izravno u njezinu sjedištu uz potvrdu o preuzimanju pošiljke.

Članak 134.a

Fizičkim osobama koje obavljaju registriranu djelatnost (obrtnici, liječnici i dr.), za koje nije propisana obvezna dostava elektroničkim putem (članak 133. stavak 5.), kada se dostava obavlja u sporovima koji se tiču te djelatnosti, dostava se obavlja na adresu navedenu u tužbi. Ako dostava na adresu navedenu u tužbi ne uspije, dostava će se obaviti na adresu sjedišta te osobe upisanu u upisniku. Ako dostava ne uspije ni na toj adresi, obavit će se stavljanjem pismena na oglasnu ploču suda. Smatrat će se da je dostava obavljena istekom osmoga dana od dana stavljanja pismena na oglasnu ploču suda.

Ako je adresa upisanog sjedišta osobe iz stavka 1. ovoga članka adresa navedena u tužbi, dostava iz stavka 1. ovoga članka će se ponoviti još jednom na tu adresu.

Obavijest o obavljenoj dostavi pravnoj osobi nad kojom je otvoren stečaj dostavlja se na poslovnu adresu stečajnog upravitelja.

Članak 142.

Fizičkoj osobi koja ne obavlja registriranu djelatnost te fizičkoj osobi koja obavlja registriranu djelatnost u sporovima koji se ne tiču te djelatnosti, tužba, platni nalog, presuda i rješenje protiv kojeg je dopuštena posebna žalba te pravni lijek, dostavit će se osobno stranci odnosno njezinom zakonskom zastupniku odnosno opunomoćeniku. Ostala pismena dostavit će se osobno kada je to ovim Zakonom izričito predviđeno ili kada sud smatra da je zbog priloženih isprava u izvorniku ili zbog kojega drugog razloga potrebna veća opreznost.

Ako se osoba kojoj se pismeno mora osobno dostaviti ne zatekne tamo gdje se dostava prema podacima iz tužbe, odnosno spisa ima obaviti, dostavljač će se obavijestiti kad bi i na kojem mjestu mogao tu osobu zateći i ostaviti joj kod jedne od osoba navedenih u članku 141. stavku 1. ili 2. ovoga Zakona pisanu obavijest da radi primanja pismena bude u određeni dan i sat u svom stanu odnosno na svome radnom mjestu. Ako i nakon toga dostavljač ne zatekne osobu kojoj se pismeno ima dostaviti, postupit će se prema odredbama članka 141. ovoga Zakona, na koji način je dostava obavljena.

Ako pismeno iz stavka 1. ovoga članka treba dostaviti fizičkim osobama koje obavljaju registriranu djelatnost u vezi s tom djelatnošću, dostava se obavlja prema odredbama članka 134.a ovoga Zakona, ako posebnim odredbama ovoga Zakona nije drukčije određeno.

Članak 143.a

Svaka fizička osoba, neovisno o tome obavlja li ili ne obavlja registriranu djelatnost, ovlaštena je zatražiti od policijske uprave nadležne prema mjestu njena prijavljena prebivališta ili boravišta da u svojim evidencijama o prebivalištu i boravištu građana zabilježi njezinu izjavu da se dostave za nju u sudskim postupcima obavljaju na određenoj adresi ili određenim osobama na određenoj adresi u Republici Hrvatskoj.

Kao osoba kojoj se umjesto fizičkoj osobi iz stavka 1. ovoga članka može obavljati dostava, može se naznačiti određeni javni bilježnik, odvjetnik ili bilo koja poslovno sposobna fizička osoba, odnosno pravna osoba koja je registrirana za obavljanje djelatnosti primanja pismena za druge osobe. Takva pravna osoba može biti i pošta.

Fizička osoba iz stavka 1. ovoga članka dužna je uz izjavu iz stavka 1. ovoga članka priložiti i izjavu s ovjerenim potpisom osobe iz stavka 2. ovoga članka o tome da pristaje obavljati poslove preuzimanja pismena u sudskim postupcima za tu fizičku osobu, osim ako takvu izjavu daje javni bilježnik, odvjetnik ili pravna osoba koja je registrirana za obavljanje djelatnosti primanja pismena za druge osobe.

Dostava osobi ovlaštenoj za preuzimanje pismena obavlja se po pravilima ovoga Zakona o dostavi onoj vrsti fizičkih ili pravnih osoba kojoj pripadaju. Dostava javnom bilježniku ili odvjetniku kao osobi ovlaštenoj za preuzimanje pismena, obavlja se po pravilima o dostavi fizičkim osobama koje obavljaju registriranu djelatnost.

Ako osoba iz stavka 5. ovoga članka odbije primiti pismeno, dostava će se obaviti stavljanjem pismena na oglasnu ploču suda. Smatrat će se da je pismeno dostavljeno istekom roka od osam dana od dana stavljanja pismena na oglasnu ploču suda.

Ministar nadležan za unutarnje poslove posebnim će pravilnikom propisati način zaprimanja izjava iz ovoga članka, te načine davanja podataka o prebivalištu, boravištu, odnosno drugom mjestu ili načinu dostave fizičkih osoba protiv kojih se namjerava pokrenuti sudski postupak iz članka 143.b ovoga Zakona.

Članak 143.b

Od policijske uprave se, uz predočenje dokaza o postojanju pravnog interesa, može zatražiti podatak o prebivalištu ili boravištu osobe kojoj je potrebno izvršiti dostavu u parničnom postupku.

Policijska uprava će zaprimljeni pisani zahtjev riješiti prema odredbama posebnog propisa.

Dostavnica Članak 149.

Potvrdu o obavljenoj dostavi (dostavnicu) potpisuje primatelj, koji će na njoj napisati datum primitka.

Ako je primalac nepismen ili nije u stanju potpisati se, dostavljač će ispisati njegovo ime i prezime i slovima dan primitka te staviti napomenu zašto primalac nije stavio svoj potpis.

Ako primalac odbije potpisati dostavnicu, dostavljač će to zabilježiti na dostavnici i ispisati slovima dan predaje, i time se smatra da je dostava obavljena.

Ako je dostava obavljena prema odredbi članka 142. stavka 2. ovog zakona, na dostavnici će se pored potvrde o primitku pismena naznačiti da je prethodila pisana obavijest.

Dostavljač će od osobe kojoj pismeno predaje zatražiti da dokaže svoju istovjetnost.

Ako dostavu ne obavlja državnom tijelu ili pravnoj osobi, dostavljač će od osobe kojoj pismeno predaje zatražiti da dokaže svoju istovjetnost.

Dostavljač će na dostavnici upisati ime i prezime osobe kojoj je pismeno predao odnosno broj isprave na temelju koje je utvrdio njenu istovjetnost i tko ju je izdao.

Dostavljač koji nije javni bilježnik dužan je čitljivo označiti na dostavnici svoje ime i prezime te svojstvo, a zatim je osobno potpisati.

Ako je to potrebno, dostavljač će o dostavi sastaviti poseban zapisnik i priložiti ga uz dostavnicu.

Ako je na dostavnici netočno naznačen datum dostave, smatrat će se da je dostava obavljena onog dana kad je pismeno predano.

Ako je dostavnica nestala, dostava se može dokazivati i na drugi način.

Parnični troškovi

Članak 151.

Parnične troškove čine izdaci učinjeni u tijeku ili u povodu postupka.

Parnični troškovi obuhvaćaju i nagradu za rad odvjetnika i drugih osoba kojima zakon priznaje pravo na nagradu.

Članak 185.

Parnični postupak pokreće se tužbom.

Članak 186.f

Ako su stranke u parničnom postupku suglasno predložile rješavanje spora u postupku mirenja u nekom od centara za mirenje izvan suda, sud će zastati s postupkom, uz odgovarajuću primjenu odredaba članka 186.g ovoga Zakona.

Ako se postupak mirenja pred izabranim centrom za mirenje izvan suda dovrši sklapanjem nagodbe, stranke na temelju te nagodbe mogu pred sudom koji je zastao s postupkom sklopiti sudsku nagodbu.

Članak 186.g

Stranke mogu tijekom parničnog postupka suglasno zatražiti od suda zastoje postupka radi pokušaja mirnog rješenja spora, bez obzira na način i forum rješavanja.

Zastoj iz stavka 1. ovoga članka može trajati najduže 60 dana, s tim da na suglasni obrazloženi prijedlog stranaka, podnesen prije isteka roka čije se produljenje traži, sud može jednom ovaj rok produžiti za određeno vrijeme, najviše za daljnjih 120 dana.

Ako nijedna stranka nakon isteka rokova iz stavka 2. ovoga članka na poziv suda ne predloži nastavak postupka u roku od 15 dana, smatra se da je tužba povučena.

Članak 213.

Sud će prekid postupka odrediti i ako je:

- 1) odlučio da sam ne rješava o prethodnom pitanju (članak 12.),
- 2) odlučio podnijeti zahtjev Sudu Europske unije o tumačenju Ugovorā Europske unije te valjanosti i tumačenju akata institucija, tijela, ureda ili agencija Europske unije.

Sud može odrediti prekid postupka:

- 1) ako odluka o tužbenom zahtjevu ovisi o tome je li učinjen trgovački prijestup ili je li učinjeno kazneno djelo za koje se goni po službenoj dužnosti, tko je počinitelj i je li on odgovoran, a osobito kad se pojavi sumnja da je svjedok ili vještak dao lažan iskaz ili da je isprava upotrijebljena kao dokaz lažna,

2) ako je zahtjev Sudu Europske unije o tumačenju Ugovorā Europske unije te valjanosti i tumačenju akata institucija, tijela, ureda ili agencija Europske unije već podnesen u drugom postupku, a odluka suda ovisi o rješenju tog zahtjeva,

3) u postupku u kojemu odluka ovisi o rješavanju istog pravnog pitanja, kad se na mrežnoj stranici e-oglasna ploča sudova objavi rješenje kojim se dopušta prijedlog za zauzimanje pravnog shvaćanja Vrhovnog suda Republike Hrvatske u oglednom postupku radi rješenja pitanja važnog za jedinstvenu primjenu prava (glava tridesetdruga – b).

Protiv rješenja o prekidu postupka zbog podnošenja zahtjeva Sudu Europske unije (stavak 1. točka 2. ovoga članka) nije dopuštena žalba.

Ako je sud odredi prekid postupka zbog razloga iz stavka 1. točke 2. ovoga Zakona, o prekidu postupka, odnosno podnošenju zahtjeva Sudu Europske unije dužan je obavijestiti ministarstvo nadležno za vanjske poslove.

Članak 213.a

U postupku iz članka 213. stavka 2. točke 3. ovoga Zakona, rješenje o prekidu postupka objavit će se na mrežnoj stranici e-oglasna ploča sudova te dostaviti strankama i umješaćima u roku od 30 dana od dana objave rješenja kojim je dopušten prijedlog.

Stranke i umješaći u postupku u kojemu odluka ovisi o rješavanju istog pravnog pitanja mogu podnijeti očitovanje o rješenju pitanja važnog za jedinstvenu primjenu prava Vrhovnom sudu Republike Hrvatske u roku od 45 dana od dana objave rješenja kojim je dopušten prijedlog.

Očitovanja podnesena nakon isteka roka Vrhovni sud Republike Hrvatske će uzeti u obzir, ako je to još moguće.

Članak 223.a

U sporovima čija vrijednost predmeta spora u postupku pred općinskim sudovima ne prelazi 10.000,00 kuna, a u postupku pred trgovačkim sudovima 50.000,00 kuna sud može, ako ocijeni da bi utvrđivanje činjenica važnih za rješenje spora moglo biti povezano s nerazmjernim teškoćama i troškovima, o postojanju tih činjenica zaključiti po slobodnoj ocjeni uzimajući u obzir isprave koje su stranke priložile te njihove iskaze ako je sud izveo dokaz saslušanjem stranaka (članak 264.).

Članak 224.

U sporovima koje sudi vijeće dokazi na glavnoj raspravi izvode se pred vijećem, ali vijeće može iz važnih razloga odlučiti da se određeni dokazi izvedu pred predsjednikom vijeća ili sucem zamoljenog suda (zamoljeni sudac). U tom slučaju zapisnici o izvedenim dokazima pročitati će se na glavnoj raspravi.

Kad vijeće odluči da se kakav dokaz izvede pred zamoljenim sucem, u zamolnici za izvođenje dokaza opisat će se stanje stvari prema tijeku glavne rasprave i posebno će se naznačiti o kojim okolnostima treba osobito voditi računa pri izvođenju dokaza.

O ročištu za izvođenje dokaza, pred predsjednikom vijeća ili pred zamoljenim sucem obavijestit će se i stranke, ako nisu izjavile da neće pristupiti ročištu.

Predsjednik vijeća ili zamoljeni sudac ima pri izvođenju dokaza sva ovlaštenja koja ima vijeće odnosno predsjednik vijeća kad se dokazi izvode na glavnoj raspravi.

Protiv rješenja suda kojim se izvođenje dokaza povjerava predsjedniku vijeća ili zamoljenom sucu nije dopuštena posebna žalba.

Članak 244.

Poslije općih pitanja svjedok se poziva da iznese sve što mu je poznato o činjenicama o kojima treba svjedočiti, a nakon toga mu se mogu postavljati pitanja radi provjere, dopune ili razjašnjenja. Nije dopušteno postavljati pitanja u kojima je već sadržano kako bi trebalo odgovoriti.

Svjedok će se uvijek pitati otkud mu je poznato ono o čemu svjedoči.

Svjedoci se mogu suočiti ako se njihovi iskazi ne slažu o važnim činjenicama. Suočeni će se o svakoj okolnosti o kojoj se ne slažu pojedinačno saslušati i njihov odgovor unijet će se u zapisnik.

Članak 276.

Ako su dokazi izvedeni prije nego što je postupak pokrenut, zapisnik o izvođenju dokaza čuvat će se kod suda pred kojim su dokazi izvedeni.

Ako je postupak u tijeku, a osiguranje dokaza nije izveo parnični sud, zapisnik će se dostaviti parničnom sudu.

Članak 277.

Nakon primitka tužbe obavljaju se pripreme za glavnu raspravu.

Te pripreme obuhvaćaju prethodno ispitivanje tužbe, dostavu tužbe tuženiku na odgovor, održavanje pripremnog ročišta, zaključenje prethodnog postupka i zakazivanje glavne rasprave.

U sporovima koje sudi vijeće glavnu raspravu priprema predsjednik vijeća, koji je ovlašten donositi sve odluke i poduzimati sve radnje koje je tijekom pripremanja glavne rasprave ovlašten donositi, odnosno poduzimati sudac pojedinac.

U tijeku pripremanja glavne rasprave stranke mogu upućivati podneske u kojima će navesti činjenice koje treba utvrditi te dokaze čije izvođenje predlažu u skladu s ovim Zakonom.

Odgovor na tužbu Članak 284.

Ako sud smatra da se na temelju tužbe može dalje postupati, naredit će najkasnije u roku od 60 dana od podnošenja tužbe, da se primjerak tužbe dostavi tuženiku radi podnošenja pisanog

odgovora na tužbu. Sud je dužan u pozivu upozoriti tuženika na pravne posljedice nedavanja odgovora na tužbu (članak 331.b).

Sud može iznimno, ako to zahtijevaju posebne okolnosti pojedinog slučaja, a osobito ako je to potrebno radi odlučivanja o prijedlogu za određivanje mjera osiguranja, odmah zakazati pripremno ročište i narediti da se primjerak tužbe dostavi tuženiku.

U pozivu iz stavka 1. ovoga članka sud će pozvati tuženika da već u odgovoru na tužbu iznese sve bitne činjenice i predloži sve dokaze kojima pobija navode i dokaze protivnika te će upozoriti stranke da nakon zaključenja prethodnog postupka ne mogu iznositi nove činjenice i predlagati nove dokaze, osim u slučaju iz članka 299. stavka 2. ovoga Zakona.

Nakon primitka odgovora na tužbu ili isteka roka za odgovor na tužbu sud će odrediti pripremno ročište te upozoriti stranke da će se na tom ročištu, ako za to budu ispunjeni uvjeti, zaključiti prethodni postupak i provesti glavna rasprava.

Ako je udovoljeno uvjetima za donošenje presude bez održavanja rasprave iz članka 332.a ovoga Zakona ili presude zbog ogluhe iz članka 331.b ovoga Zakona, sud neće odrediti pripremno ročište, nego će strankama dostaviti pisani opravak presude.

Članak 291.

Ako na pripremno ročište ne dođe tužitelj ili ne dođe tuženik, a nema uvjeta za donošenje presude zbog izostanka, sud će raspravljati s prisutnom strankom.

Ako ocijeni da je to potrebno, sud može odgoditi pripremno ročište.

U rješenju o odgodi pripremnog ročišta sud će odmah zakazati novo pripremno ročište.

Ako s pripremnog ročišta neopravdano izostanu obje stranke ili ako dođu na ročište, ali se neće upustiti u raspravljanje, ili se udalje s ročišta, smatrat će se da je tužitelj povukao tužbu.

Pripremno ročište može se odgoditi samo jednom.

Članak 292.

Pripremno ročište počinje izlaganjem tužbe, a nakon toga tuženik odgovara na navode tužbe.

U daljnjem tijeku pripremnog ročišta raspravljat će se o prijedlozima stranaka i činjeničnim navodima kojima stranke obrazlažu svoje prijedloge, odnosno pobijaju prijedloge protivnika, a i o dokazima predloženim s njihove strane.

Izvođenje dokaza određuje sud rješenjem u kojemu će se naznačiti sporna činjenica o kojoj treba izvesti dokaz i dokazno sredstvo.

Predložene dokaze koje ne smatra važnim za odluku sud će odbiti i u rješenju naznačiti razlog odbijanja.

Protiv rješenja kojim se određuje ili odbija izvođenje dokaza nije dopuštena posebna žalba.

Sud nije u daljnjem tijeku parnice vezan za svoje prijašnje rješenje o izvođenju dokaza.

Po okončanju pripremnog ročišta, sud će rješenjem zaključiti prethodni postupak.

Ako ocijeni da je to s obzirom na okolnosti slučaja moguće, sud može na pripremnom ročištu zaključiti prethodni postupak i na istom ročištu održati glavnu raspravu.

Zakazivanje ročišta za glavnu raspravu

Članak 293.

Ročište za glavnu raspravu sud zakazuje u rješenju o zaključenju prethodnog postupka.

Sud u pravilu zakazuje jedno ročište za glavnu raspravu radi izvođenja svih dokaza koje je odlučio izvesti.

Sud će na ročište pozvati stranke, svjedoke i vještake koje je odlučio pozvati na glavnu raspravu.

Odredbe članka 286. ovoga Zakona primjenjuju se na odgovarajući način i pri zakazivanju ročišta za glavnu raspravu.

Članak 295.

Ako s ročišta za glavnu raspravu izostane tužitelj, ili ako na to ročište ne dođe tuženik, a uredno su pozvani, rasprava će se održati s prisutnom strankom.

Ako s ročišta za glavnu raspravu neopravdano izostanu obje stranke ili ako dođu na ročište, ali se neće upustiti u raspravljanje, ili se udalje s ročišta, smatrat će se da je tužitelj povukao tužbu.

Članak 299.a

Sud može pozvati stranke da se u roku koji, u pravilu, nije duži od 30 dana pisano očituju na navode protivne stranke.

Stranka se može na navode protivne stranke pravodobno očitovati i bez poziva suda tako da njezin podnesak bude dostavljen sudu i protivnoj strani najkasnije osam dana prije sljedećeg pripremnog ročišta ili ročišta za glavnu raspravu.

Podneske koji su predani nakon isteka roka iz stavka 1. ovoga članka ili protivno odredbi iz stavka 2. ovoga članka sud neće uzeti u obzir. Iznimno, stranka može tražiti da ih sud uzme u obzir ako ih bez svoje krivnje nije mogla podnijeti pravodobno ili ako njihovo uzimanje u obzir ne bi dovelo do odugovlačenja postupka.

Sud će u pozivu iz stavka 1. ovoga članka upozoriti stranke na posljedice zakašnjenja.

Članak 302.

U sporovima koje sudi vijeće, kad predsjednik vijeća završi saslušanje pojedinog svjedoka, vještaka ili stranke, članovi vijeća mogu toj osobi neposredno postavljati pitanja.

Stranka i njezin zastupnik ili punomoćnik mogu po odobrenju suca pojedinca, odnosno predsjednika vijeća neposredno postavljati pitanja protivnoj stranci, svjedocima i vještacima.

Sudac pojedinac, odnosno predsjednik vijeća zabranit će stranci postavljanje određenog pitanja ili će zabraniti odgovor na postavljeno pitanje ako je već u pitanju sadržano kako na nj treba odgovoriti ili ako se pitanje ne odnosi na predmet.

Ako predsjednik vijeća zabrani postavljanje određenog pitanja ili davanje odgovora, stranka može zahtijevati da o tome odluči vijeće.

Na zahtjev stranke u zapisnik će se unijeti pitanje koje je sud odbio, a i pitanje na koje je zabranjen odgovor.

Članak 307.

Sud može isključiti javnost za cijelu glavnu raspravu ili jedan njezin dio ako to zahtijevaju interesi morala, javnog reda ili državne sigurnosti, ili radi čuvanja vojne, službene ili poslovne tajne, odnosno radi zaštite privatnog života stranaka, ali samo u opsegu koji je po mišljenju suda bezuvjetno potreban u posebnim okolnostima u kojima bi javnost mogla biti štetna za interese pravde.

Sud može isključiti javnost i kada se mjerama za održavanje reda predviđenim u ovom zakonu ne bi moglo osigurati nesmetano održavanje rasprave.

Članak 312.

Izvan ročišta za glavnu raspravu sudac pojedinac, odnosno predsjednik vijeća donosi rješenje o ispitivanju podneska, o postavljenju privremenog zastupnika, o urednosti punomoći, o polaganju predujma na ime troškova za poduzimanje pojedinih radnji u postupku, o oslobođenju od plaćanja troškova postupka, o osiguranju parničnih troškova, o dostavi sudskih pismena, o osiguranju dokaza, o mjerama osiguranja, o prekidu postupka, o troškovima postupka u slučaju povlačenja tužbe, o zakazivanju ročišta i njihovoj odgodi, o spajanju parnica te o određivanju rokova i njihovu produljivanju.

Sudac pojedinac, odnosno predsjednik vijeća isto je tako ovlašten da, nakon što primi zapisnik o izvođenju dokaza pred zamoljenim sucem, odredi da se obave potrebni ispravci ili dopune.

Izvan ročišta za glavnu raspravu sudac pojedinac, odnosno predsjednik vijeća ovlašten je da u povodu izjave tuženika odnosno tužitelja, dane u pisanom obliku ili na zapisnik kod parničnog suda, donese presudu na temelju priznanja odnosno presudu na temelju odricanja te da primi na zapisnik sudsku nagodbu.

Članak 315.

Ako se ročište odgodi, novo ročište održat će se po mogućnosti pred sudom u istom sastavu.

Ako se novo ročište drži pred sudom u istom sastavu, glavna će se rasprava nastaviti i sudac pojedinac, odnosno predsjednik vijeća ukratko će izložiti tijek prijašnjih ročišta, ali i u tom slučaju sud može odlučiti da rasprava počne iznova.

Ako se ročište drži pred sudom u izmijenjenom sastavu, glavna rasprava mora početi iznova, ali sudac pojedinac, odnosno vijeće može, nakon što se strankama omogući da se o tome izjasne, odlučiti da se ponovno ne saslušavaju svjedoci i vještaci i da se ne obavlja novi uviđaj, već da se pročitaju zapisnici o izvođenju tih dokaza.

Presuda bez održavanja rasprave

Članak 332.a

Ako tuženik ne podnese odgovor na tužbu u određenom roku, ako je udovoljeno uvjetima iz članka 331.b stavka 1. točaka 1., 3. i 4. ovoga Zakona i ako iz činjenica navedenih u tužbi ne proizlazi osnovanost tužbenoga zahtjeva, sud će donijeti presudu kojom se tužbeni zahtjev odbija.

Ako je tuženik u odgovoru na tužbu priznao odlučne činjenice, neovisno o tome što je osporio tužbeni zahtjev, sudac pojedinac, odnosno predsjednik vijeća može bez zakazivanja ročišta donijeti presudu (članak 325. i 329.), ako ne postoje druge smetnje za njeno donošenje.

Pravo na žalbu

Članak 348.

Protiv presude donesene u prvom stupnju stranke mogu podnijeti žalbu u roku od petnaest dana od dana dostave prijepisa presude, ako u ovom Zakonu nije određen drugi rok. U mjeničnim i čekovnim sporovima taj je rok osam dana.

Pravovremeno podnesena žalba sprečava da presuda postane pravomoćna u dijelu koji se pobija žalbom.

O žalbi protiv presude odlučuje drugostupanjski sud.

Rokovi za žalbu iz stavka 1. ovoga članka ne teku od 1. do 15. kolovoza.

Članak 354.

Bitna povreda odredaba parničnog postupka postoji ako sud u tijeku postupka nije primijenio ili je nepravilno primijenio koju odredbu ovog Zakona, a to je bilo ili je moglo biti od utjecaja na donošenje zakonite i pravilne presude.

Bitna povreda odredaba parničnog postupka uvijek postoji:

- 1) ako je u donošenju presude sudjelovao sudac koji se po zakonu mora izuzeti (članak 71. stavak 1. točka 1. do 6.), odnosno koji je rješenjem suda bio izuzet, ili ako je u donošenju presude sudjelovala osoba koja nema svojstvo suca,
- 2) ako je odlučeno o zahtjevu u sporu koji ne ide u sudsku nadležnost (članak 16.),
- 3) ako je sud u povodu prigovora stranaka pogrešno odlučio da je stvarno ili mjesno nadležan,
- 4) ako je protivno odredbama ovoga Zakona sud utemeljio svoju odluku na nedopuštenim raspolaganjima stranaka (članak 3. stavak 3.),
- 5) ako je protivno odredbama ovoga Zakona donio presudu na temelju priznanja, presudu na temelju odricanja, presudu zbog ogluhe, presudu zbog izostanka ili presudu bez održavanja rasprave,
- 6) ako kojoj stranci nezakonitim postupanjem, a osobito propuštanjem dostave, nije dana mogućnost da raspravlja pred sudom,

- 7) ako je protivno odredbama ovoga Zakona sud odbio zahtjev stranke da se u postupku služi svojim jezikom i pismom i da prati tijek postupka na svom jeziku, a stranka se zbog toga žali,
- 8) ako je u postupku kao tužitelj ili tuženik sudjelovala osoba koja ne može biti stranka u postupku, ili ako stranku koja je pravna osoba nije zastupala ovlaštena osoba, ili ako parnično nesposobnu stranku nije zastupao zakonski zastupnik, ili ako zakonski zastupnik, odnosno punomoćnik stranke nije imao potrebno ovlaštenje za vođenje parnice ili za pojedine radnje u postupku, ako vođenje parnice, odnosno obavljanje pojedinih radnji u postupku nije bilo naknadno odobreno,
- 9) ako je odlučeno o zahtjevu o kojemu već teče parnica, ili o kojemu je već prije pravomoćno presuđeno, ili o kojemu je već zaključena sudska nagodba ili nagodba koja po posebnim propisima ima svojstvo sudske nagodbe,
- 10) ako je protivno zakonu bila isključena javnost na glavnoj raspravi,
- 11) ako presuda ima nedostataka zbog kojih se ne može ispitati, a osobito ako je izreka presude nerazumljiva, ako proturječi sama sebi ili razlozima presude, ili ako presuda nema razloga o odlučnim činjenicama, ili ako o odlučnim činjenicama postoji proturječnost između onoga što se u razlozima presude navodi o sadržaju isprava ili zapisnika o iskazima danim u postupku i samih tih isprava ili zapisnika,
- 12) ako je presudom prekoračen tužbeni zahtjev,
- 13) ako je odlučeno u povodu nepravodobno podnesene tužbe, a zbog toga je tužbu trebalo odbaciti (članak 282. stavak 1.),
- 14) ako prije podnošenja tužbe nije proveden zakonom predviđeni postupak mirnog ili drukčijeg ostvarivanja prava, a zbog toga je tužbu trebalo odbaciti.

Zato što stranku koja je pravna osoba nije zastupala ovlaštena osoba, ili zato što parnično nesposobnu stranku nije zastupao zakonski zastupnik, ili zato što zakonski zastupnik, odnosno punomoćnik stranke nije imao potrebno ovlaštenje za vođenje parnice ili za pojedine radnje u postupku – žalbu može izjaviti samo stranka koje se ti nedostaci tiču.

Članak 363.

Sud će održati sjednicu vijeća i odlučiti o žalbi i ako u slučaju iz članka 362. stavka 2. ovoga Zakona izostanu jedna ili obje stranke.

Sjednica vijeća na kojoj prisustvuje barem jedna od stranaka počinje izvještajem suca izvjestitelja, koji izlaže stanje stvari ne dajući svoje mišljenje o osnovanosti žalbe.

Nakon toga pročitat će se presuda ili dio presude na koji se odnosi žalba, a prema potrebi i zapisnik o glavnoj raspravi pred prvostupanjskim sudom. Zatim, će žalitelj obrazložiti svoju žalbu, a protivna stranka odgovor na žalbu.

Granice ispitivanja prvostupanjske presude

Članak 365.

Drugostupanjski sud ispituje prvostupanjsku presudu u onom dijelu u kojemu se pobija žalbom, a ako se iz žalbe ne vidi u kojem se dijelu presuda pobija, drugostupanjski sud uzet će da se presuda pobija u dijelu u kojemu stranka nije uspjela u sporu.

Drugostupanjski sud ispituje prvostupanjsku presudu u granicama razloga navedenih u žalbi pazeći po službenoj dužnosti na bitne povrede odredaba parničnog postupka iz članka 354.

stavka 2. točaka 2., 4., 8., 9., 13. i 14. ovoga Zakona i na pravilnu primjenu materijalnog prava, osim u odnosu na primjenu materijalnog prava u odluci o troškovima postupka.

Članak 373.c

Na raspravu se pozivaju stranke, odnosno njihovi zakonski zastupnici ili opunomoćenici, a i oni svjedoci i vještaci za koje sud odluči da se saslušaju.

Ako s rasprave izostane jedna stranka ili obje stranke, sud će raspravljati o žalbi i donijeti odluku uzimajući u obzir osobito ono što je izneseno u žalbi i u odgovoru na žalbu.

Rasprava pred drugostupanjskim sudom počinje izvještajem suca pojedinca ili suca izvjestitelja, koji izlaže stanje stvari ne dajući svoje mišljenje o osnovanosti žalbe.

Nakon toga pročitat će se presuda ili dio presude na koji se odnosi žalba, a prema potrebi i zapisnik o glavnoj raspravi pred prvostupanjskim sudom. Zatim će žalitelj obrazložiti svoju žalbu, a protivna stranka odgovor na žalbu.

Članak 381.

U postupku po žalbi protiv rješenja na odgovarajući će se način primjenjivati odredbe koje važe za žalbu protiv presude. Odredbe o odgovoru na žalbu primjenjivat će se samo na žalbe izjavljene protiv rješenja kojima je postupak pred prvostupanjskim sudom okončan.

Članak 382.

Stranke mogu podnijeti reviziju protiv presude donesene u drugom stupnju ako je Vrhovni sud Republike Hrvatske dopustio podnošenje revizije.

Revizija iz stavka 1. ovoga članka podnosi se u roku od 30 dana od dostave odluke revizijskog suda o dopuštenosti revizije.

Članak 382.a

Iznimno, stranke mogu podnijeti reviziju protiv presude donesene u drugom stupnju, bez dopuštenja Vrhovnog suda Republike Hrvatske, u sporu:

- o postojanju ugovora o radu, odnosno prestanku radnog odnosa ili radi utvrđenja postojanja radnog odnosa,
- o utvrđivanju majčinstva ili očinstva,
- u povodu tužbi za zaštitu od diskriminacije,
- u povodu tužbi radi objave ispravka informacije.

Revizija iz stavka 1. ovoga članka podnosi se u roku od 30 dana od dostave presude donesene u drugom stupnju.

Članak 384.

Revizija ne zadržava ovrhu presude protiv koje je izjavljena.

Članak 385.

Prijedlog za dopuštenje revizije može se podnijeti zbog pravnog pitanja koje je važno za odluku u sporu i za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni ili za razvoj prava kroz sudsku praksu.

Prijedlog za dopuštenje revizije može se podnijeti protiv drugostupanjske presude kojom se potvrđuje prvostupanjska presuda zbog postupovnopravnog pitanja koje se odnosi na bitne povrede odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 2. točaka 6., 7., 8., 10., 11. i 12. ovoga Zakona samo ako je podnositelj zbog tih povreda žalbom pobijao prvostupanjsku presudu, ili ako su te povrede učinjene tek u drugostupanjskom postupku.

Prijedlog za dopuštenje revizije ne može se podnijeti zbog postupovnopravnog pitanja koje se odnosi na bitne povrede odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 2. točke 3. ovoga Zakona i ako je odlučeno o zahtjevu o kojemu već teče parnica.

U prijedlogu za dopuštenje revizije stranke mogu iznijeti nove činjenice i predlagati nove dokaze samo ako se oni odnose na bitne povrede odredaba parničnog postupka i ako je zbog tih povreda postavljeno postupovnopravno pitanje koje je važno za odluku u sporu.

Prijedlog za dopuštenje revizije može se podnijeti protiv drugostupanjske presude kojom se potvrđuje prvostupanjska presuda zbog materijalnopravnog pitanja koje se odnosi na pogrešnu primjenu materijalnog prava na koju drugostupanjski sud ne pazi po službenoj dužnosti, samo ako je podnositelj zbog tog razloga žalbom pobijao prvostupanjsku presudu.

Članak 385.a

Vrhovni sud Republike Hrvatske dopustit će reviziju ako se može očekivati odluka o nekom pravnom pitanju koje je važno za odluku u sporu i za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni ili za razvoj prava kroz sudsku praksu, a osobito:

- ako je riječ o pravnom pitanju o kojem odluka suda drugog stupnja odstupa od prakse revizijskog suda, ili
- ako je riječ o pravnom pitanju o kojem nema prakse revizijskog suda, pogotovo ako sudska praksa viših sudova nije jedinstvena, ili
- ako je riječ o pravnom pitanju o kojem sudska praksa revizijskog suda nije jedinstvena, ili
- ako je o tom pitanju revizijski sud već zauzeo shvaćanje i presuda se drugostupanjskoga suda temelji na tom shvaćanju, ali bi – osobito uvažavajući razloge iznesene tijekom prethodnoga prvostupanjskoga i žalbenoga postupka, zbog promjene u pravnom sustavu uvjetovane novim zakonodavstvom ili međunarodnim sporazumima te odlukom Ustavnoga suda Republike Hrvatske, Europskoga suda za ljudska prava ili Suda Europske unije – trebalo preispitati sudsku praksu.

Revizija iz članka 382. ovoga Zakona može se podnijeti samo zbog materijalnopravnog ili postupovnopravnog pitanja zbog kojeg je dopuštena.

Članak 386.

Revizija iz članka 382.a ovoga Zakona može se podnijeti zbog:

- bitne povrede odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 2. ovoga Zakona, osim ako se povreda odnosi na stvarnu i mjesnu nadležnost ili ako je odlučeno o zahtjevu o kojemu već teče parnica,
- bitne povrede odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 1. ovoga Zakona učinjene pred sudom drugog stupnja,
- pogrešne primjene materijalnog prava.

Revizija se može podnijeti protiv drugostupanjske presude kojom se potvrđuje prvostupanjska presuda zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 2. točaka 6., 7., 8., 10., 11. i 12. ovoga Zakona samo ako je podnositelj zbog tih povreda žalbom pobijao prvostupanjsku presudu, ili ako su te povrede učinjene tek u drugostupanjskom postupku.

Revizija se može podnijeti protiv drugostupanjske presude kojom se potvrđuje prvostupanjska presuda zbog pogrešne primjene materijalnog prava na koju drugostupanjski sud ne pazi po službenoj dužnosti, samo ako je podnositelj zbog tog razloga žalbom pobijao prvostupanjsku presudu.

Članak 387.

Vrhovni sud Republike Hrvatske odlučuje o dopuštenosti revizije na temelju prijedloga za dopuštenje revizije.

Prijedlog iz stavka 1. ovoga članka podnosi se prvostupanjskom sudu u roku od 30 dana od dostave drugostupanjske presude.

U prijedlogu stranka mora određeno naznačiti pravno pitanje zbog kojeg predlaže da joj se dopusti podnošenje revizije te određeno izložiti razloge zbog kojih smatra da je ono važno u smislu odredaba članka 385.a stavka 1. ovoga Zakona. Ako se prijedlog za dopuštenje revizije podnosi zbog različite prakse viših sudova, stranka je uz prijedlog dužna dostaviti odluke sudova na koje se poziva ili ih određeno naznačiti.

O prijedlogu za dopuštenje revizije odlučuje Vijeće od tri suca Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

U rješenju kojim se prijedlog za dopuštenje revizije odbacuje dovoljno je da se revizijski sud određeno pozove na nedostatak pretpostavki za podnošenje revizije.

U rješenju kojim se dopušta revizija revizijski sud navodi u kojem dijelu i u odnosu na koje određeno pravno pitanje dopušta podnošenje revizije.

Pravni lijek protiv rješenja povodom prijedloga za dopuštenje revizije nije dopušten.

Članak 388.

Prijedlog za dopuštenje revizije podnosi se sudu koji je izrekao prvostupanjsku presudu u dovoljnom broju primjeraka za sudove, protivnu stranku i umješaća.

Prvostupanjski sud kojem je podnesen prijedlog za dopuštenje revizije ispitat će samo je li pravodoban i ako utvrdi da nije, rješenjem će ga odbaciti.

Odredbe ovoga članka na odgovarajući se način primjenjuju i na reviziju.

Članak 389.

Primjerak prijedloga za dopuštenje revizije sudac pojedinac, odnosno predsjednik vijeća prvostupanjskog suda dostavit će protivnoj stranci i umješaću, koji mogu u roku od 30 dana od dostave prijedloga podnijeti tome sudu odgovor na prijedlog za dopuštenje revizije.

Nepravodobno podnesen odgovor na prijedlog za dopuštenje revizije neće se odbaciti, već će se dostaviti revizijskom sudu, koji će ga uzeti u obzir ako je to još moguće.

Nakon primitka odgovora na prijedlog za dopuštenje revizije, odnosno nakon isteka roka za odgovor na prijedlog sudac pojedinac, odnosno predsjednik vijeća prvostupanjskog suda dostavit će prijedlog za dopuštenje revizije i odgovor na prijedlog za dopuštenje revizije, ako je podnesen, revizijskom sudu zajedno sa spisom.

Sudac pojedinac, odnosno predsjednik vijeća prvostupanjskog suda dostavit će prijedlog za dopuštenje revizije i odgovor na prijedlog za dopuštenje revizije, ako je podnesen, i drugostupanjskom sudu koji će svoje izvješće o mogućim povredama postupka pred tim sudom dostaviti revizijskom sudu.

Odredbe ovoga članka na odgovarajući se način primjenjuju i na reviziju.

Članak 390.

O reviziji bez rasprave odlučuje Vrhovni sud Republike Hrvatske.

Članak 391.

U povodu revizije iz članka 382. ovoga Zakona revizijski sud ispituje pobijanu presudu samo u dijelu u kojem je revizija dopuštena i samo zbog pitanja zbog kojeg je dopuštena.

U povodu revizije iz članka 382.a ovoga Zakona revizijski sud ispituje pobijanu presudu samo u dijelu u kojem se pobija revizijom i samo u granicama razloga određeno navedenih u reviziji.

U reviziji stranka treba određeno navesti i obrazložiti razloge zbog kojih je podnosi, uz određeno pozivanje na propise i druge izvore prava. Razlozi koji nisu tako obrazloženi neće se uzeti u obzir.

Članak 392.

Vijeće revizijskog suda odbacit će nepotpun i nedopušten prijedlog za dopuštenje revizije, a i nepravodoban ako je to propustio učiniti prvostupanjski sud.

Prijedlog za dopuštenje revizije je nepravodoban ako nije podnesen u roku koji je određen za njegovo podnošenje.

Prijedlog za dopuštenje revizije je nepotpun ako se iz njega ne može utvrditi koja se presuda pobija ili ako nije potpisan.

Prijedlog za dopuštenje revizije je nedopušten ako ga je podnijela osoba koja nije ovlaštena na podnošenje revizije ili osoba koja se odrekla prava na podnošenje revizije ili ako osoba koja je podnijela prijedlog nema pravni interes za podnošenje revizije.

Odredbe stavaka 1. do 4. ovoga članka na odgovarajući način primjenjuju se i na reviziju.

Prijedlog za dopuštenje revizije je nedopušten i ako ne sadrži pretpostavke iz članka 387. stavka 3. ovoga Zakona.

Revizija iz članka 382. ovoga Zakona je nedopuštena i ako prethodno nije doneseno rješenje kojim je dopuštena ili ako revizija nije podnesena zbog pitanja zbog kojeg je dopuštena.

Revizija iz članka 382.a ovoga Zakona je nedopuštena i ako je podnesena zbog razloga zbog kojih se ne može podnijeti.

Članak 392.a

Kada podnositelj prijedloga odustane od prijedloga za dopuštenje revizije, to će sudac pojedinac revizijskog suda utvrditi rješenjem, ako to propusti učiniti prvostupanjski sud, ili kada je izjava o odustanku od prijedloga za dopuštenje revizije dostavljena revizijskom sudu.

Odredba stavka 1. ovoga članka na odgovarajući način primjenjuje se i na reviziju.

Članak 393.

Revizijski sud će presudom odbiti reviziju iz članka 382. ovoga Zakona kao neosnovanu ako utvrdi da ne postoje razlozi zbog kojih je podnesena i na koje se odnosi pravno pitanje zbog kojeg je dopuštena ili da oni ne utječu na donošenje drukčije odluke.

Revizijski sud će presudom odbiti reviziju iz članka 382.a ovoga Zakona kao neosnovanu ako utvrdi da ne postoje razlozi zbog kojih je podnesena ili da oni ne utječu na donošenje drukčije odluke.

Članak 394.

Ako u povodu revizije iz članka 382. ovoga Zakona utvrdi da je u postupku pred prvostupanjskim ili drugostupanjskim sudom počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka na koju se odnosi postupovnopravno pitanje zbog kojega je dopuštena, revizijski sud

će, ovisno o vrsti te bitne povrede, odgovarajućom primjenom odredaba članka 369. ovoga Zakona, rješenjem:

– ukinuti u cijelosti ili djelomično odluku drugostupanjskog i prvostupanjskog suda ili samo odluku drugostupanjskog suda i predmet vratiti na ponovno suđenje istom ili drugom vijeću ili sucu pojedincu prvostupanjskog ili drugostupanjskog suda,

– ukinuti rješenjem donesene odluke i odbaciti tužbu,

– ukinuti odluku drugostupanjskog suda, odnosno i odluku prvostupanjskog suda u dijelu u kojem je tužbeni zahtjev prekoračen tako da je dosuđeno više od onog što je traženo, a ako je tužbeni zahtjev prekoračen tako da je odlučeno o nečem drugom, a ne o onome što je traženo, ukinut će samo odluku drugostupanjskog suda ili i odluku prvostupanjskog suda i predmet vratiti drugostupanjskom, odnosno prvostupanjskom sudu na ponovno odlučivanje.

Ako revizijski sud utvrdi da je počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka zbog koje se revizija iz članka 382.a ovoga Zakona može podnijeti, revizijski će sud, ovisno o vrsti te bitne povrede, odlučiti primjenjujući na odgovarajući način odredbe stavka 1. ovoga članka.

Članak 394.a

Sud kome je predmet vraćen na ponovno suđenje vezan je u tom predmetu pravnim shvaćanjem na kojemu se temelji rješenje revizijskoga suda kojim je ukinuta pobijana drugostupanjska, odnosno kojim su ukinute drugostupanjska i prvostupanjska presuda.

Članak 395.

Ako u povodu revizije iz članka 382. ovoga Zakona revizijski sud utvrdi da je pogrešno primijenjeno materijalno pravo na koje se odnosi materijalnopravno pitanje zbog kojega je dopuštena, presudom će prihvatiti reviziju i preinačiti pobijanu presudu.

Ako u povodu revizije iz članka 382. ovoga Zakona revizijski sud ustanovi da je zbog pogrešne primjene materijalnog prava činjenično stanje nepotpuno utvrđeno ili ako zbog toga drugostupanjski sud nije ocijenio žalbene navode koji su od odlučnog značaja za pravilnu primjenu materijalnog prava i da zbog toga nema uvjeta za preinaku pobijane presude, rješenjem će prihvatiti reviziju, ukinuti u cijelosti ili djelomično presudu prvostupanjskog i drugostupanjskog suda ili samo presudu drugostupanjskog suda i predmet vratiti na ponovno suđenje istom ili drugom sucu pojedincu, odnosno vijeću prvostupanjskog ili drugostupanjskog suda.

Ako u povodu revizije iz članka 382.a ovoga Zakona revizijski sud utvrdi da je materijalno pravo pogrešno primijenjeno, revizijski će sud, ovisno o tome ima li uvjeta za preinaku pobijane presude, odlučiti primjenjujući na odgovarajući način odredbe stavaka 1. i 2. ovoga članka.

Članak 396.

Kada revizijski sud odlučuje o prijedlogu za dopuštenje revizije ili o reviziji, može se pozvati i na razloge neke svoje prethodne odluke.

Članak 398.

Odluka revizijskog suda izravno se dostavlja prvostupanjskom sudu.

Primjerak odluke revizijskog suda revizijski sud dostavlja i drugostupanjskom sudu.

Članak 399.

Ako odredbama članka 382. do 398. ovoga Zakona nije što drugo određeno, u postupku u povodu revizije na odgovarajući će se način primjenjivati odredbe ovoga Zakona o žalbi protiv presude iz članka 349. stavka 2. i 3., članka 350., 351., 352., 354. i 356., članka 360. stavaka 2. do 5., članka 361., 371. i članka 374. do 377.a ovoga Zakona.

Revizija propisana posebnim zakonom smatra se revizijom iz članka 382. ovoga Zakona.

Članak 400.

Stranke mogu podnijeti reviziju i protiv rješenja drugostupanjskog suda kojim je postupak o predmetu spora pravomoćno završen.

Revizija protiv odluke suda drugog stupnja kojom je pravomoćno odlučeno o troškovima postupka je dopuštena ako su ispunjene pretpostavke iz članka 385.a stavka 1. ovoga Zakona.

U postupku u povodu revizije protiv rješenja na odgovarajući će se način primjenjivati odredbe ovoga Zakona o prijedlogu za dopuštenje revizije i reviziji protiv presude, osim ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

Članak 428.a

Kad Europski sud za ljudska prava utvrdi povredu kojeg ljudskog prava ili temeljne slobode zajamčene Konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda i dodatnih Protokola uz tu Konvenciju koje je Republika Hrvatska ratificirala, stranka može, u roku od trideset dana od konačnosti presude Europskog suda za ljudska prava, podnijeti zahtjev sudu u Republici Hrvatskoj koji je sudio u prvom stupnju u postupku u kojemu je donesena odluka kojom je povrijeđeno ljudsko pravo ili temeljna sloboda, za izmjenu odluke kojom je to pravo ili temeljna sloboda povrijeđeno.

Postupak iz stavka 1. ovoga članka provodi se uz odgovarajuću primjenu odredaba o ponavljanju postupka.

U ponovljenom postupku sudovi su dužni poštivati pravna stajališta izražena u konačnoj presudi Europskog suda za ljudska prava kojom je utvrđena povreda temeljnog ljudskog prava ili slobode.

6. Odnos između prijedloga za ponavljanje postupka i drugih izvanrednih pravnih lijekova

Članak 429.

Ako u roku za izjavljivanje revizije stranka podnese prijedlog za ponavljanje postupka samo iz razloga iz kojih se može izjaviti i revizija, smatrat će se da je stranka izjavila reviziju.

Ako stranka izjavi reviziju iz razloga iz članka 354. stavka 2. točke 9. ovog Zakona i istodobno ili nakon toga podnese prijedlog za ponavljanje postupka iz bilo kojeg razloga iz članka 421. ovog Zakona, sud će prekinuti postupak u povodu prijedloga za ponavljanje postupka do završetka postupka po reviziji.

Ako stranka izjavi reviziju iz bilo kojeg razloga osim iz razloga iz članka 354. stavka 2. točke 9. ovog Zakona, i istodobno ili nakon toga podnese prijedlog za ponavljanje postupka iz razloga iz članka 421. t. 4. do 6. ovog Zakona koji su potkrijepljeni pravomoćnom presudom donesenom u kaznenom postupku, sud će prekinuti postupak po reviziji do završetka postupka u povodu prijedloga za ponavljanje postupka.

U svima ostalim slučajevima u kojima stranka izjavi reviziju i istodobno ili nakon toga podnese prijedlog za ponavljanje postupka sud će odlučiti koji će postupak nastaviti, a koji prekinuti, uzimajući u obzir sve okolnosti, a osobito razloge zbog kojih su oba pravna lijeka podnesena i dokaze koje su stranke predložile.

Članak 430.

Odredbe članka 429. st. 1. i 3. ovog Zakona primijenit će se i kad je stranka najprije podnijela prijedlog za ponavljanje postupka, a nakon toga izjavila reviziju.

U svima ostalim slučajevima u kojima stranka podnese prijedlog za ponavljanje postupka i nakon toga izjavi reviziju sud će, u pravilu, prekinuti postupak po reviziji do završetka postupka u povodu prijedloga za ponavljanje postupka, osim ako ustanovi da postoje ozbiljni razlozi da postupi drugačije.

Članak 431.

Rješenje iz članka 429. ovog Zakona donosi sudac pojedinac, odnosno predsjednik vijeća prvostupanjskog suda ako prijedlog za ponavljanje postupka stigne prvostupanjskom sudu prije nego što je predmet u povodu revizije upućen revizijskom sudu. Ako prijedlog za ponavljanje postupka stigne pošto je predmet u povodu revizije upućen revizijskom sudu, rješenje iz članka 429. ovog Zakona donosi revizijski sud.

Rješenje iz članka 430. ovog Zakona donosi sudac pojedinac, odnosno predsjednik vijeća prvostupanjskog suda, osim ako je predmet, u vrijeme kad revizija stigne prvostupanjskom sudu, u povodu prijedloga za ponavljanje postupka upućen višem sudu radi donošenja odluke (članak 428. stavak 1.), u kojem slučaju rješenje donosi viši sud.

Protiv rješenja suda iz st. 1. i 2. ovog članka nije dopuštena žalba.

Članak 443.

Rok za udovoljenje dužnostima koje su naložene strankama sud će odrediti prema okolnostima pojedinog slučaja.

U postupku u parnicama zbog smetanja posjeda rok za odgovor na tužbu je 15 dana

Iz važnih razloga sud može odlučiti da žalba ne zadržava ovrhu rješenja.

Protiv rješenja donesenih u parnicama zbog smetanja posjeda dopuštena je samo revizija iz članka 382. ovoga Zakona ako su ispunjeni uvjeti iz članka 400. ovoga Zakona.

Članak 450.

Platni nalog tuženik može pobijati samo prigovorom. Ako se platni nalog pobija jedino u pogledu odluke o troškovima, ta se odluka može pobijati samo žalbom protiv rješenja.

U dijelu u kojemu nije napadnut prigovorom platni nalog postaje pravomoćan.

Članak 451.

Nepravodobne, nepotpune ili nedopuštene prigovore odbacit će sudac pojedinac, odnosno predsjednik vijeća, bez održavanja ročišta. Prigovor je nepotpun ako se iz prigovora ne može utvrditi koji se platni nalog pobija, ako nije potpisan ili ako u njemu nisu navedeni razlozi pobijanja.

Ako su potpuni i dopušteni prigovori podneseni pravodobno, sud će zakazati pripremno ročište.

U odluci o glavnoj stvari sud će odlučiti da li se platni nalog u cijelosti ili djelomično održava na snazi ili se ukida.

Članak 461.

Postupak u sporovima male vrijednosti provodi se pred nižim sudovima prvog stupnja ako ovim Zakonom nije drugačije određeno.

Članak 461.a

U postupku u sporovima male vrijednosti tužba se uvijek dostavlja tuženiku na odgovor.

U postupku u sporovima male vrijednosti stranke su dužne najkasnije u tužbi, odnosno odgovoru na tužbu iznijeti sve činjenice na kojima temelje svoje zahtjeve i predložiti dokaze potrebne za utvrđivanje iznesenih činjenica.

U postupku u sporovima male vrijednosti u povodu prigovora protiv platnog naloga tužitelj je dužan najkasnije u podnesku predanom sudu u roku od 15 dana od primitka rješenja kojim je ukinut platni nalog, iznijeti sve činjenice na kojima temelji svoje zahtjeve i predložiti dokaze potrebne za utvrđivanje iznesenih činjenica.

U postupku u sporovima male vrijednosti u povodu prigovora protiv platnog naloga tuženik je dužan najkasnije u roku od 15 dana od primitka tužiteljevog podneska iz stavka 3. ovoga članka iznijeti sve činjenice na kojima temelji svoje zahtjeve i predložiti dokaze potrebne za utvrđivanje iznesenih činjenica.

Sud će upozoriti stranke na sadržaj odredbi stavaka 2., 3. i 4. ovoga članka u pozivu za podnošenje pisanog odgovora na tužbu iz članka 284. stavka 1. ovoga Zakona, odnosno u rješenju kojim je ukinut platni nalog.

Stranke mogu na pripremnom ročištu iznositi nove činjenice i predlagati nove dokaze samo ako ih bez svoje krivnje nisu mogle iznijeti, odnosno predložiti u tužbi, odnosno odgovoru na tužbu ili u podnescima iz stavaka 3. i 4. ovoga članka.

Nove činjenice i nove dokaze koje su stranke iznijele, odnosno predložile na pripremnom ročištu protivno stavku 6. ovoga članka sud neće uzeti u obzir.

U postupku u sporovima male vrijednosti sud će na pripremnom ročištu zaključiti prethodni postupak i na istom ročištu održati glavnu raspravu, osim ako zbog okolnosti slučaja iz stavka 6. ovoga članka to nije moguće.

Članak 461.b

U postupku u sporovima male vrijednosti sud se može, po službenoj dužnosti ili u povodu prijedloga stranke, oglasiti stvarno i mjesno nenadležnim najkasnije do upuštanja tuženika u raspravljanje o glavnoj stvari.

Odredba članka 34.b točka 5. ovoga Zakona primjenjuje se i u slučaju iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 463.

U postupku u sporovima male vrijednosti zapisnik o ročištu, osim podataka iz članka 124. stavka 1. ovog zakona sadrži:

- 1) izjave stranaka od bitnog značenja, a osobito one kojima se, u cijelosti ili djelomično, priznaje tužbeni zahtjev, ili se odriče od tužbenog zahtjeva ili od žalbe, ili se preinačava ili povlači tužba;
- 2) bitni sadržaj izvedenih dokaza;
- 3) odluke protiv kojih je dopuštena žalba i koje su objavljene na ročištu;
- 4) jesu li stranke bile prisutne objavi presude i, ako su bile prisutne, da su poučene uz koje uvjete mogu podnijeti žalbu.

Članak 464.

Ako tužitelj preinači tužbeni zahtjev tako da vrijednost predmeta spora prelazi svotu od 10.000,00 kuna, postupak će se dovršiti prema odredbama ovog Zakona o redovnom postupku.

Ako tužitelj do zaključenja glavne rasprave koja se vodi prema odredbama ovog Zakona o redovnom postupku smanji tužbeni zahtjev tako da više ne prelazi svotu od 10.000,00 kuna, daljnji postupak provest će se prema odredbama ovog Zakona o postupku u sporovima male vrijednosti.

Članak 465.

Ako tužitelj ne dođe na pripremno ročište, a uredno je pozvan, smatrat će se da je povukao tužbu, osim ako se tuženik na tom ročištu ne upusti u raspravljanje.

Sud će u pozivu za pripremno ročište, među ostalim, upozoriti stranke da će se smatrati da je tužitelj povukao tužbu ako ne dođe na pripremno ročište, da na pripremnom ročištu ne mogu iznositi nove činjenice i predlagati nove dokaze, osim u slučaju iz članka 461.a stavka 6. ovoga Zakona, da će na pripremnom ročištu zaključiti prethodni postupak i na istom ročištu održati glavnu raspravu, osim ako zbog okolnosti slučaja iz članka 461.a stavka 6. ovoga Zakona to ne bude moguće, te da se odluka može pobijati samo zbog pogrešne primjene materijalnog prava i zbog bitnih povreda odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 2. ovoga Zakona, osim zbog povrede iz članka 354. stavka 2. točke 3. ovoga Zakona.

Članak 467.

Presuda ili rješenje kojim se završava spor u postupku u sporovima male vrijednosti može se pobijati samo zbog pogrešne primjene materijalnog prava i zbog bitnih povreda odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 2. ovoga Zakona, osim zbog povrede iz članka 354. stavka 2. točke 3. ovoga Zakona.

U postupku u povodu žalbe u sporovima male vrijednosti ne primjenjuju se odredbe članka 370. ovoga Zakona.

O žalbi protiv presude u sporovima male vrijednosti odlučuje sudac pojedinac drugostupanjskog suda.

Pripremanje glavne rasprave**Članak 495.**

U hitnim slučajevima ročište se može zakazati telefonom, brzojavom, elektroničkim putem u skladu s posebnim zakonom ili na drugi odgovarajući način. O tome će se sastaviti službena bilješka, ako o zakazivanju ročišta, s obzirom na to kako je obavljeno, nema drugog pisanog dokaza.

U pozivu za pripremno ročište stranka će se poučiti i da će na tom ročištu, ako se na njemu glavna rasprava ne zaključi, biti određeno novo ročište, o kojemu, kao i o drugim ročištima koja će biti određena na prethodno održanim ročištima, neće biti posebno obaviještena, već da će podatke o tom ročištu i o drugim naknadno određenim ročištima moći saznati na mrežnoj stranici e-predmet. Smatrat će se da je stranka obaviještena o novom, odnosno novim ročištima istekom osmoga dana od dana kada je datum novog ročišta objavljen na mrežnoj stranici e-predmet.

Odluke iz članaka 212. i 215. te članka 215.b stavka 2. ovoga Zakona sudski savjetnici su ovlašteni donijeti tijekom cijelog postupka.

Članak 502.b

Podnositelj tužbe iz članka 502.a stavka 1. ovoga Zakona može, ako posebnim zakonom nije drukčije propisano, zatražiti:

1. da se utvrdi da su određenim postupanjem, uključujući i propuštanjem tuženika, povrijeđeni ili ugroženi zakonom zaštićeni kolektivni interesi i prava osoba koje je tužitelj ovlašten štiti, 2. da se zabrani poduzimanje radnji kojima se povređuju ili ugrožavaju interesi ili prava osoba koje je tužitelj ovlašten štiti, uključujući i korištenje određenih ugovornih odredaba ili poslovne prakse,

3. da se tuženiku naloži poduzimanje radnji radi otklanjanja nastupjelih ili mogućih općih štetnih posljedica nedopuštenih postupanja tuženika, uključujući i uspostavu prijašnjeg stanja ili stanja koje će po mogućnosti najviše odgovarati tom stanju ili stanju u kojemu moguća povreda zaštićenih kolektivnih interesa ili prava ne bi mogla nastupiti,

4. da se presuda kojom će biti prihvaćen koji od zahtjeva iz prethodnih točaka ovoga stavka objavi na trošak tuženika u medijima.

Postupanja tuženika iz točke 1. stavka 1. ovoga članka kojima mogu biti povrijeđeni ili ugroženi interesi i prava osoba koje je tužitelj ovlašten štiti mogu biti i donošenje određenih pravila o uvjetima i načinu obavljanja djelatnosti tuženika ili odgovarajuća njegova praksa, izgradnja određenih objekata, propuštanje ugradnje propisanih zaštitnih ili drugih uređaja, imisije itd.

Članak 502.k

Ako je na sudu podnesen veći broj tužbi u sličnim sporovima ili se njihovo pokretanje očekuje u kraćem razdoblju, a rješenje kojih ovisi o pitanju važnom za jedinstvenu primjenu prava, sud će, nakon održavanja pripremnog ročišta i sjednice sudskog odjela, dostaviti prijedlog za rješenje pitanja važnog za jedinstvenu primjenu prava sa spisom predmeta Vrhovnom sudu Republike Hrvatske radi zauzimanja pravnog shvaćanja o tom pitanju. Taj prijedlog će se odmah objaviti na mrežnoj stranici e-oglasna ploča sudova.

Od objave prijedloga iz stavka 1. ovoga članka do objave okončanja oglednog postupka stranke u oglednom postupku ne mogu slobodno raspolagati zahtjevom u odnosu na koji je podnesen prijedlog za rješenje pitanja važnog za jedinstvenu primjenu prava.

Od objave prijedloga iz stavka 1. ovoga članka do objave okončanja oglednog postupka zastaje zastarijevanje prava na podnošenje zahtjeva u odnosu na koji je podnesen prijedlog za rješenje pitanja važnog za jedinstvenu primjenu prava, u pravnim stvarima u kojima odluka ovisi o rješavanju istog pravnog pitanja.

Članak 502.l

Predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske će nakon primitka prijedloga za rješenje pitanja važnog za jedinstvenu primjenu prava bez odgode zatražiti od predsjednika svih prvostupanjskih sudova da ga obavijeste o tome jesu li i u kojem broju pred njihovim sudovima pokrenuti takvi sporovi.

Predsjednici prvostupanjskih sudova dužni su podatke iz stavka 1. ovoga članka dostaviti predsjedniku Vrhovnog suda Republike Hrvatske u roku od 15 dana.

Članak 502.lj

U prijedlogu prvostupanjski sud mora određeno naznačiti pravno pitanje o kojemu predlaže zauzimanje pravnog shvaćanja Vrhovnog suda Republike Hrvatske te određeno izložiti razloge zbog kojih smatra da je ono važno u smislu odredbe članka 385.a stavka 1. ovoga Zakona.

O dopuštenosti prijedloga za rješenje pitanja važnog za jedinstvenu primjenu prava odlučuje vijeće od pet sudaca Vrhovnog suda Republike Hrvatske rješenjem u roku od 30 dana od isteka roka iz članka 502.1 stavka 2. ovoga Zakona.

U odluci kojom se prijedlog odbija dovoljno je da se Vrhovni sud Republike Hrvatske pozove na nedostatak pretpostavki za podnošenje prijedloga. Rješenje o odbijanju prijedloga će odmah objaviti na mrežnoj stranici e-oglasna ploča sudova. Prvostupanjski sud će nakon objave tog rješenja nastaviti postupak po odredbama koje se na njega inače primjenjuju.

U odluci kojom se dopušta prijedlog Vrhovni sud Republike Hrvatske navodi u kojem dijelu i u odnosu na koje određeno pravno pitanje dopušta zauzimanje pravnog shvaćanja. Rješenje kojim dopušta prijedlog će odmah objaviti na mrežnoj stranici e-oglasna ploča sudova.

Protiv rješenja povodom prijedloga pravni lijek nije dopušten.

Članak 502.m

O pitanju važnom za jedinstvenu primjenu prava odlučuje vijeće od pet sudaca Vrhovnog suda Republike Hrvatske rješenjem u roku od 90 dana od dana objave rješenja kojim je dopušten prijedlog. Rješenje će se odmah objaviti na mrežnoj stranici e-oglasna ploča sudova.

Posebne odredbe o dostavi prema Uredbi (EU) br. 1393/2007 Europskoga parlamenta i Vijeća od 13. studenoga 2007. o dostavi sudskih i izvansudskih isprava u građanskim i trgovačkim predmetima u državama članicama (»dostava isprava«) i o ukidanju Uredbe vijeća (EZ) Vijeća br. 1348/2000 (u daljnjem tekstu: Uredba br. 1393/2007.)

Članak 507.a

U smislu ovoga odjeljka:

1. izraz »otpremno mjesto« znači službene osobe, tijela ili druge osobe koje su ovlaštene za otpremu sudskih ili izvansudskih pismena koje treba dostaviti u drugoj državi članici,
2. izraz »prijamno mjesto« znači službenu osobu, tijelo ili druge osobe koje su nadležne za preuzimanje sudskih ili izvansudskih pismena iz neke druge države članice (članak 2. Uredbe br. 1393/2007.).

Članak 507.b

Dostava pismena prema odredbi članka 13. stavka 1. Uredbe br. 1393/2007. koju treba obaviti u Republici Hrvatskoj dopuštena je samo ako je adresat kojemu se treba obaviti državljanin države članice otpreme pismena.

Članak 507.c

Dostava pismena prema odredbi članka 14. Uredbe br. 1393/2007. dokazuje se povratnicom ili jednakovrijednom ispravom.

Ispravu koju prijamno mjesto u Republici Hrvatskoj treba dostaviti ili predati radi dostave u smislu odredbe članka 7. stavka 1. Uredbe br. 1393/2007. može se dostaviti i preporučenom pošiljkom s povratnicom.

Članak 507.é

Za dostavu u inozemstvo kao hrvatska otpremna mjesta u smislu odredbe članka 2. stavka 1. Uredbe br. 1393/2007. nadležni su:

1. za sudska pismena sud koji treba obaviti dostavu,
2. za izvansudske isprave općinski sud na čijem području ima prebivalište ili uobičajeno boravište, odnosno sjedište tijelo ili osoba koja traži dostavu u inozemstvo,
3. za pismena koja su potvrdili ili izdali javni bilježnici općinski sud na čijem području je njihovo sjedište.

Predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske može za obavljanje poslova iz stavka 1. točke 2. i 3. ovoga članka ovlastiti samo jedan ili samo neki od općinskih sudova s područja jednog ili više županijskih sudova.

Za dostavu u Republici Hrvatskoj, hrvatsko prijamno mjesto u smislu odredbe članka 2. stavka 2. Uredbe br. 1393/2007. je općinski sud na čijem području se pismena trebaju dostaviti.

Predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske može za obavljanje poslova iz stavka 3. ovoga članka ovlastiti samo jedan ili samo neki od općinskih sudova s područja jednog ili više županijskih sudova.

Središnje mjesto u Republici Hrvatskoj u smislu odredaba članka 3. Uredbe br. 1393/2007. je ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa.

Članak 507.č

U smislu odredbe članka 15. stavka 1. Uredbe br. 1393/2007. i na zahtjev osobe koja je zainteresirana za ishod nekog sudskog postupka, dopuštena je dostava u Republici Hrvatskoj izravno putem nadležnog javnog bilježnika.

Javni bilježnik nije dužan obaviti dostavu ako mu nisu predujmljeni troškovi poduzimanja te radnje.

Kad javni bilježnik obavlja dostavu sukladno odredbi stavka 1. postupat će sukladno odredbama Zakona o javnom bilježništvu koje se odnose na priopćenje izjava.

Izvođenje dokaza prema Uredbi (EZ) br. 1206/2001 Vijeća od 28. svibnja 2001. o suradnji između sudova država članica u području izvođenja dokaza u građanskim i trgovačkim predmetima (u daljnjem tekstu: Uredba 1206/2001.)

Članak 507.d

Kad se izvođenje dokaza treba obaviti prema Uredbi br. 1206/2001, sud može:

1. zatražiti izvođenje dokaza neposredno od nadležnog suda u drugoj državi članici ili
2. u skladu s pretpostavkama iz članka 17. Uredbe br. 1206/2001 zatražiti neposredno izvođenje dokaza u drugoj državi članici.

Članak 507.e

Sudac pojedinac ili ovlaštenu član vijeća hrvatskoga suda koji zahtijeva izvođenje dokaza može, u slučajevima na koje se primjenjuje Uredba br. 1206/2001. i u skladu s tom Uredbom, biti nazočan i sudjelovati u izvođenju dokaza putem zamoljenoga stranog suda. Stranke, njihovi zastupnici kao i vještaci mogu pri tome sudjelovati u opsegu u kojem bi u postupku pred hrvatskim sudom mogli sudjelovati u izvođenju dokaza.

Sudac pojedinac ili ovlaštenu član vijeća hrvatskoga suda te vještaci koje je hrvatski sud na to ovlastio mogu neposredno izvoditi dokaze u inozemstvu prema odredbi članka 17. stavka 2. Uredbe br. 1206/2001.

Članak 507.f

Za izvođenje dokaza u Republici Hrvatskoj kao zamoljeni sud u smislu odredbe članka 2. stavka 1. Uredbe br. 1206/2001 nadležan je općinski sud na čijem se području procesna radnja treba provesti.

Predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske može za obavljanje izvođenja dokaza u smislu odredbe stavka 1. ovoga članka ovlastiti samo jedan ili samo neke od općinskih sudova s područja jednog ili više županijskih sudova.

Članak 507.g

Zamolnice iz inozemstva za izvođenje dokaza kao i obavijesti prema Uredbi br. 1206/2001 moraju biti sastavljene na hrvatskom jeziku ili uz njih mora biti priložen prijevod na hrvatski jezik.

Članak 507.h

Središnje mjesto u Republici Hrvatskoj u smislu odredbe članka 3. Uredbe 1206/2001. je Ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa.

Članak 507.k

Ako europski platni nalog treba dostaviti u Republici Hrvatskoj, dostava će se obaviti po odredbama ovog Zakona o dostavi po službenoj dužnosti.

Ako europski platni nalog treba dostaviti u nekoj drugoj državi članici Europske unije, dostava će se obaviti prema odredbama Uredbe br. 1393/2007. uz odgovarajuću primjenu odredaba članka 507.a do 507.č ovoga Zakona.

**PRILOG – Izjava o usklađenosti prijedloga propisa s pravnom stečevinom
Europske unije**

IZJAVA O USKLAĐENOSTI PRIJEDLOGA PROPISA S PRAVNOM STEČEVINOM EUROPSKE UNIJE

1. Naziv prijedloga propisa

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku (II. čitanje)

2. Stručni nositelj izrade prijedloga propisa

MINISTARSTVO PRAVOSUĐA I UPRAVE

3. Veza s Programom Vlade Republike Hrvatske za preuzimanje i provedbu pravne stečevine Europske unije

Predviđeno Programom Vlade Republike Hrvatske za preuzimanje i provedbu pravne stečevine Europske unije za 2022. godinu.

Rok: I. kvartal 2022.

4. Preuzimanje odnosno provedba pravne stečevine Europske unije

a) Odredbe primarnih izvora prava Europske unije

Ugovor o funkcioniranju Europske unije
članak/članci 81. stavak 2.

b) Sekundarni izvori prava Europske unije

Uredba (EU) 2020/1783 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2020. o suradnji između sudova država članica u izvođenju dokaza u građanskim ili trgovačkim stvarima (izvođenje dokaza) (SL L 405, 2.12.2020.)

32020R1783

Uredba (EU) 2020/1784 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2020. o dostavi, u državama članicama, sudskih i izvansudskih pismena u građanskim ili trgovačkim stvarima (dostava pismena) (SL L 405, 2.12.2020.)

32020R1784

c) Ostali izvori prava Europske unije

-

5. Prilog:

Potpis EU koordinatora stručnog nositelja izrade prijedloga propisa, datum i pečat

dr. sc. Ivan Malenica
23
minister

(potpis)

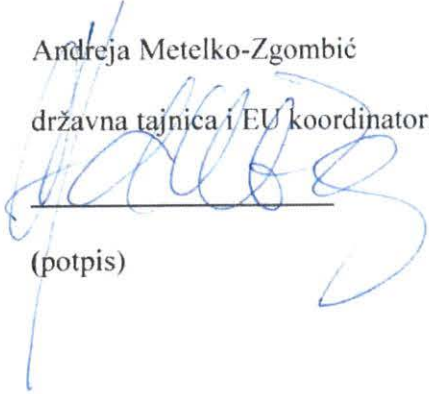

17.5.2022.

(datum i pečat)

Potpis EU koordinatora Ministarstva vanjskih i europskih poslova, datum i pečat

Andreja Metelko-Zgombić
državna tajnica i EU koordinatorica

(potpis)

27
19.5.2022.
(datum i pečat)

